ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Staples_Lewis_Clive-Letopisy_Narnie_4-Stribrna_zidle.PDB

PDB Name: Staples_Lewis_Clive-Letopisy_Na
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 15.7.2007
Modification Date: 15.7.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Název: Stříbrná židle : Letopisy Narnie - kniha 4
Autor: Lewis Clive Staples
Nakladatelství: Orbis pictus, 1992

BRANKA ZE ZAHRADY
Kapitola první
Jednoho kalného podzimního dne brečela Julie Poláková vzadu za intrem.
A nebylo divu, že brečela. Tohle nebude žádný příběh ze školního prostředí, a proto se o Juliině škole, takto tématu značně nesympatickém, zmíním jen velmi stručně. Byla to takzvaná smíšená škola, což znamená, že tam bydleli kluci i děvčata dohromady. A když člověk sledoval lidi, kteří školu vedli, měl z toho pocity také smíšené. Tito lidé zastávali názor, že by se mělo žákům dovolit, aby si dělali, co se jim zlíbí. No a deseti či patnácti nejstarším dětem na této škole se na smůlu nejvíc líbilo týrat ty menší. Dalo se tam mnoho věcí, věcí dost otřesných, kterým by na normální škole učinili přítrž nejdéle za měsíc. Ale tady na ně nikdo nepřišel. A pokud přece, nikdy se nestalo, že by viníky nějak potrestali, nebo je dokonce vyloučili. Ředitelka prohlásila, že jde o zajímavé případy z hlediska psychologického, pozvala je k sobě a dlouho si s nimi povídala. A pokud věděli, jak a co jí říct, jako že to věděli, ještě si je obyčejně oblíbila.
Julie toho kalného dne okusila zábavu starších na vlastní kůži, a proto teď brečela na rozblácené pěšině, která vedla mezi zadní zdí intru a hustým křovím. A ještě zdaleka nemínila skončit, když vtom si to k ní zpoza rohu přihasil nějaký kluk; ruce měl v kapsách, pískal si nějakou písničku a málem milou Julii zašlápl.
I
7
„Dávej trochu bacha, kudy jdeš!“ poradila mu Julie.
„No dobrá,“ zabručel kluk, „taky hned nemusíš...,'1 a tu si všiml jejího obličeje.
„Poláková,“ řekl, „co se děje?“
Julie neodpověděla, jenom se zatvářila jako člověk, který se snaží něco říci, ale zjistí, že jakmile promluví, rozbrečí se znovu.
„No jo, voni - jako vždycky,“ zkonstatoval kluk temně a vrazil ruce ještě hlouběji do kapes.
Julie přikývla. Nebylo třeba, aby to nějak rozváděla, i kdyby mohla promluvit. Oběma to bylo jasné.
„Hele, Poláková,“ povídal zas ten kluk, „nemá žádnou cenu, abysme...“
Myslel to samozřejmě dobře, ale mluvil jako někdo, kdo se chystá k delšímu proslovu. Julii v tom okamžiku vypověděly nervy (což se snadno může stát tomu, koho někdo vyruší při pláči).
„Jdi laskavě k šípku a dej mi pokoj,“ osopila se na něj. „Kdo se tě prosil, abys mě tu otravoval? Na tebe jsme zrovna čekali, abys nám poradil, co máme dělat. Podle tebe bysme se asi měli v jednom kuse motat kolem nich a podlejzat jim a dělat jim poskoky, jako to děláš ty, ne?“
„Do háje zelenýho!“ pravil kluk, posadil se na trávu vedle křoví a urychleně zase vyskočil, neboť tráva byla nacucaná vodou. Jmenoval se bohužel Eustác Pobuda, ale ve skutečnosti to s ním tak zlé nebylo.
„Poláková,“ řekl, „je tohle fér? Vidělas mě tenhle rok, že bych to dělal? Nepomohl jsem snad Noskovy s tím králíkem? Vyzradil jsem snad to tajemství o Kučerovi, a to mě prosím mučili! A nebyl jsem snad...“
„Nevím a je mi to srdečně fuk,“ vzlykla Julie.
Eustác pochopil, že se ještě nevzpamatovala, a zachoval se jako rozumná bytost, neboť jí nabídl žvýkač-
o
ku. Sám si vzal taky. Konečně se Julii v hlavě trochu vyjasnilo.
„Nezlob se,“ řekla, „měls pravdu. Bylo to tak, jak říkáš - v tomhle roce.“
„Tak na ten minulej zapomeň,“ řekl Eustác. „jestli teda můžeš. To jsem byl někdo úplně jinej. To jsem byl - ále - škoda povídat.“
„No víš, je to fakt,“ pravila Julie.
„Tak sis všimla, že jsem se změnil, viď?“
„Nejenom já. Každej to říká. Voní si toho taky všimli. Nora Černá tuhle v šatně slyšela Adélu Držgrešlovou, jak říká: ‚Ten Pobudovic prcek je letos ňákej divnej. Není s ním žádná řeč. Budem se na něj muset příště trochu mrknout'.“
Eustác se otřásl. Bylo všeobecně známo, co to znamená, když se na vás voni „mrknou“.
Oba na chvíli zmlkli a bylo slyšet jen kapky, stékající z listí na rozmoklou zem.

„A co s tebou vlastně loni bylo?“ tázala se pak Julie.
„Zažil jsem o prázdninách spoustu zvláštních věcí,“ pravil Eustác tajemně.
„A co?“ zeptala se Julie.
Eustác dlouho mlčel.
„Hele, Poláková,“ řekl pak, „my dva to tu nenávidíme, jak jen to jde, to je fakt, ne?“
„To se ví,“ pravila Julie.
„Takže si myslím, že se ti dá věřit.“
„Díky,“ pravila Julie.
„Jenže tohle je fakt hrozný tajemství. Poláková, řekni, umíš věřit všelijakejm věcem? Třeba takovejm, kterejm by se jinak všichni smáli?“
„Ještě jsem to nezkoušela,“ pravila Julie, „ale snad jo.“
„A když ti řeknu, že jsem byl minulý prázdniny úplně * někde jinde - v jiným světě?“
„To si neumím představit.“
„Tak víš co, vykašlem se na světy. Ale představ si, že jsem byl na takovým místě, kde zvířata uměj mluvit a kde... kde jsou kouzla a draci a... a prostě všechno, co je v pohádkách.“ Eustác byl rudý až po uši, když tohle říkal.
„Jak ses tam dostal?“ zeptala se Julie. Také ona se trošku červenala.
„To jsou všechno kouzla,“ pravil Eustác o poznání tišším hlasem. „Byli jsme tam ještě s bráchou a ségřenicí. Prostě nás to tam vcuclo. Oni už tam byli předtím.“
Jak začal šeptat, Julie mu už věřila mnohem snáz. Pak se jí však zmocnilo strašné podezření.
„Jestli mě taháš za fusekli,“ řekla (a mluvila tak divoce, že v tu chvíli vypadala jako tygřice), „už s tebou slovo nepromluvím. Nikdy, nikdy, nikdy!“
„Nekecám,“ pravil Eustác, „fakt, že ne. Můžu přísahat na... na... na co chceš.“ Za mých mladých let by jistě řekl „na bibli“, ale díky výchově v té jejich škole pomalu nevěděl, co to bible je.
„Tak jo,“ řekla Julie, „já ti věřím.“
„A nevykecáš to?“
„Co si o mně myslíš, prosím tě?“
V té chvíli je to oba naplnilo slavnostní náladou. Ale pak se Julie rozhlédla kolem, uviděla kalné podzimní nebe, uslyšela kapky, stékající z listí, vzpoměla si, že do konce pololetí zbývají ještě skoro čtyři beznadějně dlouhé měsíce, a pravila:
„To je všechno hezký, ale nám je to na houby. Nejsme tom, jsme tady. A ani se tam nemůžem dostat. Nebo snad jo?“
„Nad tím jsem právě přemejšlel,“ řekl Eustác. „Když jsme odtamtud posledně odcházeli, někdo řekl těm dvěma, že už se tam nikdy nevrátěj. Víš, oni už tam byli po-
rn
třetí. Asi už jim to musí stačit. Ale o tom, že bych se já neměl vrátit, neřekl nic. Kdyby to tak bylo, On by to řekl. A tak pořád přemejšlím - co kdybysme... co kdybysme...“
„Myslíš nějak tomu pomoct?“
Eustác přikývl.
„Myslíš jako udělat na zemi kruh - a napsat do něj něco tajným písmem - a postavit se tam a - pronášet zaříkání?“
Eustác chvíli usilovně přemýšlel.
„No,“ řekl pak, „asi jsem opravdu myslel něco takový-ho, i když jsem to nikdy nezkusil. Jenže teď mě napadá, že všechny tyhle kruhy a takový věci, to není ono. Asi by to neviděl rád. To vypadá, jako bysme ho mohli k něčemu přinutit. Ale my ho mužem jen poprosit.“
„Kdo to je ten Někdo?“
„Říkají mu tam Aslan,“ pravil Eustác.
„To je mi jméno!“
„On sám by ti připadal ještě zvláštnější,“ pravil Eustác vážně. „Ale tím se teď nebudem zdržovat. Myslím, že nebude vadit, když ho jenom poprosíme, co říkáš? Koukej, takhle se postavíme vedle sebe - a dáme ruce před sebe dlaněma dolů - jako to dělali na Ramando-vě ostrově ...“
„Na jakým ostrově?“
„To ti pak řeknu. A možná bysme se měli obrátit čelem k východu. Kde je vlastně východ?“
„Copak já vím?“
„Na vás holkách je zajímavý,“ řekl Eustác, „že nikdy nepoznáte světový strany.“
„Sám to taky nevíš,“ rozhořčila se Julie.
„Ale jo, věděl bych, jen kdybys mě nechala chvilku v klidu přemejšlet. Takhle je to, čelem k tomu křoví. Tak a teď, opakuj po mně.“
11
„Co mám opakovat?“
„Co budu říkat, přece,“ pravil Eustác. „Tak teď: Asla-ne, Aslane, Aslane...“
„Aslane, Aslane, Aslane,“ opakovala Julie.
„... prosíme tě, pusť nás do ...“
V tom okamžiku zaslechli z druhé strany intru hlas: „Poláková? To se ví, že vím, kde je. Bulí vzadu za in-trem. Mám ji přivést?“
Julie a Eustác na sebe mrkli, bez meškání se vrhli .po hlavě do křoví a začali se škrábat příkrým svahem vzhůru tak rychle, že hned získali značný náskok. (Díky speciálním metodám výuky se člověk na této škole nenaučil nijak zvlášť

fráninu nebo matiku nebo latinu, ale zato zvládl dokonale umění tiše a rychle zmizet, když ho hledají voní)
Po chvíli se zastavili a naslouchali; a zjistili, že je někdo pronásleduje. Honem se tedy pustili dál.
„Kdyby tak ta branka byla zas otevřená!“ povzdechl si Eustác cestou; a Julie přikývla. Tam, kde končilo křoví, byla totiž vysoká kamenná zeď a v ní branka, kterou se dalo dostat ven ze školních pozemků. Ta branka byla skoro pořád zamčená. Ale stávalo se, že jste ji našli otevřenou - nebo se to snad stalo jen jednou. A jistě si umíte představit, jakou naději znamenala vzpomínka byť jen na jediný případ a jak kdekdo zkoušel stisknout kliku - protože kdyby náhodou nebylo zamčeno, mohli byste takhle krásně a nepozorovaně vyklouznout ven.
Julie a Eustác, oba zpocení, udýchaní a rozcuchaní, jak se prodírali křovím do kopce, dorazili ke zdi. Před nimi byla branka jako obvykle zavřená.
„Stejně se to nepovede,“ pravil Eustác s rukou na klice - a pak: „Lidičky!“ Neboť klika se pohnula a branka se otevřela.
10
Vteřinku předtím měli oba v úmyslu vyrazit ven třetí kosmickou rychlostí, kdyby se náhodou podařilo otevřít. Ale teď se najednou zarazili. Venku totiž spatřili něco docela jiného, než čekali.
Čekali šedý, vřesem pokrytý svah, stoupající příkře vzhůru ke kalnému podzimnímu nebi. Místo toho jim zazářilo vstříc sluneční světlo. Bylo to, jako když otevřete dveře z tmavé chodby do jasného červnového dne. Kapky vody na stéblech trávy jiskřily jako démanty a Juliin obličej se hned zdál ještě špinavější a ubreče-nější. To sluneční světlo se linulo z něčeho, co vážně vypadalo úplně jako jiný svět, třebaže z něj bylo vidět dost málo: trávník tak hladký a čistý, že dosud nespatřili podobný, modré nebe a zářivé barevné skvrnky poletující sem a tam - možná drahokamy, možná velicí motýli.
Třebaže Julie po něčem takovém vlastně toužila, pocítila teď strach. Podívala se na Eustáce a zjistila, že na tom není o nic lip.
„Tak pojď, jdeme,“ řekl bez dechu.
„Dostáném se zpátky? Je tam bezpečno?“ zeptala se Julie.
V tu chvíli se zezadu ozval jakýsi podlý, zlomyslný hlásek: „Poláková, Poláková,“ pištěl kdosi, „každej ví, že jsi tam! Vylez!“ Byla to Edita Mrzká - nepatřila přímo k nim, ale mezi jejich přisluhovače a donašeče.
„Dělej,“ řekl Eustác. „Chyť se mě za ruku. Nesmíme se dostat od sebe.“ A než si Julie stačila pořádně uvědomit, co se děje, popadl ji za ruku a táhl ji tou brankou ven, pryč ze škohích pozemků, pryč z Anglie, pryč z celého světa - tam Editin hlásek zmlkl tak náhle, jako když vypnete rádio. Teď bylo slyšet něco docela jiného. Kolem dokola bylo plno ptáků - to byly ty barevné skvrny - a ti zpí-
váli o překot. Ale nebyla to ptačí píseň, na jakou jsme zvyklí z našeho světa. Byla to spíš hudba, a dost těžká hudba, taková, jakou nepochopíte na první poslech. Ale navzdory tomu zpěvu vládlo kolem nesmírné ticho. Podle toho ticha a podle velmi čistého vzduchu Julie usoudila, že jsou asi na nějaké vysoké hoře.
Eustác ji stále držel za ruku; šli kupředu a rozhlíželi se. Všude kolem rostly silné stromy - něco jako cedry, ale mnohem větší - , ale protože rostly daleko od sebe a nebylo tu žádné křoví, bylo vidět široko daleko. A kam až oko dohlédlo, všude to bylo stejné - rovný trávník, třepotavé skvrnky zlatých, duhových a kovově lesklých ptáků, modré stíny a to zvláštní, skoro hmatatelné ticho. Nikde se ani lístek nepohnul v tom svěžím jasném vzduchu. Byl to velmi opuštěný les. Jenom přímo před nimi nebyly žádné stromy, pouze modré nebe. Šli tedy mlčky stále kupředu, až náhle Eustác zvolal: „Pozor!“ a strhl ji zpátky. Byli nad srázem.
Julie patřila mezi ty šťastlivce, kteří netrpí závratí. Ani trochu jí nevadilo dívat se dolů do propasti. A když ji teď Eustác strhl zpátky, dost ji to rozzlobilo. Dělá se mnou jako s malou, řekla si a vyškubla se mu. A když viděla, jak je bledý, ohrnula nad ním nos.
„Co je s tebou?“ zeptala se. A aby ukázala, že se nebojí, stoupla si až těsně nad sráz - po pravdě řečeno mnohem těsněji, než jí to samotné bylo milé. Pak se podívala dolů.
Tu ji napadlo, že měl Eustác přece jen právo zblednout: propast, nad kterou stála, se totiž nedá přirovnat k ničemu na tomto světě. Představte si, že stojíte na vrcholu nejvyšší hory, jakou znáte, a díváte se dolů. A pak si představte, že tam ještě není zem, nýbrž propast dvakrát, desetkrát, dvacetkrát tak hluboká. A v téhle hloubce vidíte nějaké maličké bílé skrvrny - na
první pohled vypadají jako ovce, ale pak si uvědomíte, že to jsou mraky - žádné drobné obláčky, nýbrž obrovské bílé mraky, samy veliké skoro jako hory. A tu konečně mezi nimi zahlédnete zem - tak hluboko, že nerozeznáte, je-li to pole nebo les nebo moře - ještě hlouběji pod těmi mraky, než jsou ony pod vámi.
Julie chviličku zírala dolů. Pak ji napadlo, že by přece jen mohla o kousek ustoupit, ale nechtělo se jí - protože co by si Eustác pomyslel. Pak ji napadlo, že je úplně fuk, co si Eustác pomyslí, ale že by se měla koukat hezky svižně dostat od toho strašného srázu a už nikdy se nesmát těm, kdo se bojí výšek. Jenže pak zjistila, že není schopná pohybu. Všechno se jí vlnilo před očima.
„Co to vyvádíš, Poláková!“ vykřikl vtom Eustác. „Pojď zpátky, ty huso jedna!“ Ale jí se zdálo, že slyší jeho hlas jako z veliké dálky. Pak ucítila, že ji chytil za ruku. Ale to už sebou vůbec nevládla. Nějakou chvíli spolu nad srázem zápasili. Julie byla teď tak vyděšená a omámená, že vůbec nevnímala, co se děje. Jenom dvě věci si zapamatovala na celý život (často se jí pak vracely ve snu): to, jak se vyškubla z Eustácova sevření, a to, jak v tom okamžiku Eustác ztratil rovnováhu a s příšerným výkřikem sletěl dolů.
Naštěstí neměla čas uvažovat o tom, co udělala. Nad sráz přispěchalo nějaké veliké, zářivě zlaté zvíře. Lehlo si tam, nahnulo se přes okraj, a co na tom bylo nejpodivnější, začalo foukat. Ne řvát, ne funět, prostě jenom foukat s tlamou doširoka otevřenou; vyfukovalo vzduch tak vytrvale a stejnoměrně, jako ho vysavač nasává dovnitř. Julie u něj ležela tak blízko, že cítila, jak mu dech proudí tělem. Ležela, protože dosud nedokázala vstát. Ležela bez hnutí a skoro bez vědomí; vlastně si přála omdlít doopravdy, ale mdloba nepřichází na přání. Pak spatřila hluboko pod sebou maličkou

černou tečku, jak
letí od hory pryč a mírně vzhůru. Čím byla výš, tím byla i dál. Konečně byla téměř na jejich úrovni a tak daleko, že už se nedala rozeznat. Pohybovala se zřejmě velkou rychlostí. Julie se nemohla ubránit myšlence, že ji to zvíře pohání svým dechem. Obrátila se tedy a podívala se na zvíře. Byl to Lev.
JULIE DOSTÁVÁ ÚKOL kách se plížila od stromu ke stromu a rozhlížela se na
Kaoitn,a dmhA ' každém kroku.
i\apiwia aruna Les byj tak {kh^ že nebylo nyak těžké sledovat zur.
cení vody. Julie je slyšela stále zřetelněji, a než se nadálá, vyšla na otevřené prostranství a uviděla potok: tekl mezi trávou, co by kamenem dohodil, čistý jako sklo. Jak ho uviděla, měla žízeň ještě desetkrát větší - a přece se k němu nerozběhla, naopak, zůstala stát jako při-Lev se zvedl, nevěnoval Julii jediný pohled, ještě bitá, pusu dokořán. A měla k tomu velmi dobrý důvod: naposledy foukl a pak, spokojen se svým dílem, zvolns kousek od ní ležel ten Lev.
kráčel zpět do lesa. Ležel tak, jako ležívají sfingy, hlavu zdviženou, před-
lo je jistě jen sen," říkala Julie. „Musí, musí, musí to ní tlapy před sebou. Julii bylo hned jasné, že ji viděl, ne-bejt sen. Za chvilku se probudím." Ale nebyl to ser boť se jí na vteřinku zadíval do očí a pak odvrátil hlavu a ona se neprobudila. _
jako by ji prokoukl skrz naskrz, a nenabyl o ní val-
„Kdybysme tak sem nikdy nebyli chodili, na tuhle ného mínění, hnusnou horu!" pravila pak. „Pobuda o tom všem bez
„Když poběžím pryč, za chvilku mě chytne," pomys-tak houby věděl. A jestli věděl, měl mi to nejdřív říct lela si Julie.
„A jestli půjdu dál, vběhnu mu přímo do a ne mě sem jen tak zatáhnout. Já za to nemůžu, že drápů." Koneckonců se nemohla pohnout, ani kdyby spadl dolů. Měl mě nechat bejt a bylo by všechno v po- chtěla. Nemohla z něj spustit oči. Jak dlouho tak stála, řádku." Pak si vzpomněla, jak vykřikl, když padal, a roz- nevěděla. Zdálo se jí, že to trvá celé hodiny. Teď už mě-plakala se. la tak velikou žízeň, že by se klidně nechala sežrat
Pláč je svým způsobem blahodárný, dokud trvá. Ale Lvem, jen kdyby si byla jista, že se předtím stačí napít, dříve či později musíte přestat a přece jen se rozhod- „Jestli máš žízeň, můžeš se napít." nout, co dál. Když Julie přestala, zjistila, že má hroznou Tohle byla první slova, která tu zaslechla od chvíle, žízeň. Posadila se. Ptáci už nezpívali a kolem bylo na- kdy stáli s Eustácem nad srázem. Rozhlédla se udiveně prosté ticho, až na slabounký, vytrvalý zvuk, který se kolem, kdo to vlastně promluvil. Pak uslyšela znovu: zdál přicházet z veliké dálky. Když se do něj pozorné „Máš-li žízeň, pojď se napít," a teď si samozřejmě zaposlouchala, byla si téměř jista, že je to zvuk tekoucí vzpomněla, jak Eustác říkal, že v tomhle světě zvířata v°dy. dovedou mluvit, a uvědomila si, že to mluví Lev. Viděla
Postavila se tedy a rozhédla se kolem. Po lvu nikde také, jak se mu pohnula tlama, a ani hlas nezněl jako ani památky, ale rostla tu taková spousta stromů, že lidský; byl hlubší, silnější, zbarvený sluncem a volností mohl být docela blízko, aniž ho viděla. Mohlo tu být do- - takový těžký, zlatý hlas. Nebála se teď o nic míň, ale konce několik lvů. Ale teď už měla takovou žízeň, že se- začala se bát jinak, brala všechnu odvahu a vydala se hledat vodu. Po špic- „Ty nemáš žízeň?" tázal se Lev.
„Umírám žízní," řekla Julie.
„Tak se napij," pravil Lev.
„A můžu - nemohl byste - nešel byste kousek dál, než se napiju?" zeptala se Julie.
Lev se na ni jen podíval a tichounce zavrčel. A jak tak Julie hleděla na jeho veliké nehybné tělo, uvědomila si, že by stejně dobře mohla požádat celou horu, aby jí uhnula z cesty.
Líbezné bublání potůčku ji dohánělo téměř k nepří-četnosti.
„A slíbíte mi, že mi nic neuděláte, když půjdu?" ptala se.
„Neslibuji ti nic," pravil Lev.
Julie už měla takovou žízeň, že mimoděk popošla o krok blíž.
„Jíte děvčata?" zeptala se.
„Už jsem snědl děvčata i mládence, ženy i muže, krále i císaře, města i království," řekl Lev. Neřekl to, jako by se chlubil, ani jako by toho litoval, ani jako by měl zlost. Prostě to řekl.
„Já se bojím jít napít," pravila Julie.
„Zemřeš tedy žízní," pravil Lev.
„Ach jo!" zvolala Julie a popošla ještě o krůček. „Asi - asi budu muset jít hledat nějakej jinej potok."
„Žádný jiný potok tady není," pravil Lev.
Julii ani nenapadlo, že by mu nemusela věřit - nikoho by to nenapadlo, kdyby viděl Lvův vážný obličej - a najednou se rozhodla. Bylo to asi to nejtěžší, co dosud musela udělat, ale došla k potoku, poklekla a nabrala vodu do dlaní. Voda byla tak nádherně svěží, že by si takovou ani neuměla představit. Nemusela jí vypít mnoho; žízeň zmizela při prvním doušku. Než ji okusila, měla v úmyslu utéct před Lvem co nejrychleji, jen co dopije. Teď pochopila, že jedinou šancí je zůstat. Vstala
tedy, rty ještě vlhké, a čekala.
„Pojď sem," řekl Lev.
A ona musela poslechnout. Teď stála téměř mezi jeho předními tlapami a hleděla mu přímo do obličeje. Ale nesnesla ten pohled dlouho; sklopila oči.
„Dítě," tázal se Lev, „kdepak je chlapec?"
„Spadl ze skály," pravila Julie a dodala „pane". Na jiné oslovení nepřišla a zdálo se jí, že by to bylo drzé, kdyby mu odpovídala bez oslovení.
„Jak se to stalo, dítě?"
„Chytal mě, abych nespadla, pane."
„A co tys dělala tak blízko u kraje, dítě?"

„Předváděla jsem se, pane.“
„Tos dobře řekla, dítě. Už to nedělej. A nemusíš se bát.“ (Jeho obličej byl teď o něco mírnější.) „Chlapec je v bezpečí. Poslal jsem ho do Narnie. Ale pro to, cos udělala, bude teď tvůj úkol o něco těžší.“
„Nezlobte se, pane, ale jaký úkol?“ zeptala se Julie.
„Úkol, kvůli němuž jsem vás oba povolal z vašeho světa.“
To Julii zmátlo. S někým si mě spletl, pomyslila si. Ale neodvážila se to říct nahlas, třebaže cítila, že se to tím všechno hrozně pomotá.
„Mluv, dítě,“ vybídl ji vtom Lev.
„Myslela jsem ... totiž... není to nějaký omyl? Víte, nás nikdo nevolal. To my jsme prosili, abysme sem mohli. Pobuda říkal, že musíme zavolat - Někoho - na to jméno si nemůžu vzpomenout - a ten Někdo nás třeba pustí dovnitř. Tak jsme to zkusili a pak byla branka otevřená.“
„Nikdy byste mne nevolali, kdybych nevolal já vás,“ pravil Lev.
„Tak to vy jste ten Někdo, pane?“ ptala se Julie.
„Jsem. A teď poslyš svůj úkol: Daleko odtud, v zemi,
která se jmenuje Narnie, žije velmi starý král a ten je smutný, neboť nemá žádného dědice. Jeho jediného syna mu před lety někdo uloupil a v celé Narnii nikdo neví, kam se princ poděl, nebo zda je vůbec živ. Ale on žije. A já ti ukládám toto: budeš hledat ztraceného prince, dokud ho nenajdeš a nedovedeš domů, nebo při tom nezemřeš, nebo se nevrátíš do svého světa zpátky.“
„Ale jak ho mám hledat?“ ptala se Julie.
„Hned ti to povím, dítě,“ pravil Lev. „Toto jsou Znamení, která vás cestou povedou. Za prvné: jakmile se Eustác dostane do Narnie, potká svého starého a dobrého přítele. Musí ho okamžitě jít pozdravit; pokud to udělá, budete mít hledání o mnoho snazší. Za druhé' musíte se dát z Narnie na sever, až dojdete k rozvalinám obřího města. Za třetí: v rozvalinách naleznete nápis na kameni. Musíte udělat, co tam bude napsáno. A za čtvrté: najdete-li ztraceného prince, poznáte ho podle toho, že to bude první člověk, který vás požádá, abyste něco udělali v mém jménu - ve jménu Aslana.“
Zdálo se, že Lev domluvil, a Julie usoudila, že by měla něco říct. „Děkuju vám, pane,“ řekla tedy. „Už je mi to jasný.“
„Dítě,“ pravil Aslan mnohem mírnějším hlasem. „Možná ti to není tak jasné, jak si myslíš. Ale nejdřív by sis měla Znamení dobře zapamatovat. Zopakuj mi je pěkně popořádku!“
Julie to zkusila a nepodařilo se jí to. Lev ji tedy opravil a nechal ji opakovat Znamení znovu a znovu, dokud je neuměla dokonale. Projevoval přitom velikou trpěli-' vost, takže když skončili, Julie se odhodlala k otázce:
„A jak se, prosím vás, dostanu do Narnie?“
„Na mém dechu,“ pravil Lev. „Pošlu tě po něm na západ tak, jako jsem poslal Eustáce.“
„Dostanu se tam včas, abych mu mohla říct první
Znamení? Ale na tom asi nesejde, ne? Až uvidí starého přítele, jisté ho osloví, víte?“
„Nemáš času nazbyt,“ pravil Lev, „musíš se okamžité vydat na cestu. Pojď. Půjdeš přede mnou na okraj srázu.“
Julie dobře věděla, že pokud není času nazbyt, je to jen její vina. Kdybych se nebyla chovala jako pitomec pomyslela si, byli bysme tu oba. A Eustác by všechno slyšel zrovna tak jako já. Poslechla tedy. A nebylo to nic příjemného jít zpátky na okraj srázu, zvlášť když Lev nešel s ní, nýbrž za ní a jeho měkké kroky nebylj v trávě vůbec slyšet.
Ale ještě se zdaleka nedostala na okraj, když hlas n ní řekl: „Zastav se. Za chviličku poletíš. Ale především pamatuj, pamatuj, pamatuj na Znamení. Opakuj si je ráno, když se probudíš, večer, než usneš, a kdykoli se v noci vzbudíš. Nenech se od nich odvrátit, ať tě potká cokoli. A měj se na pozoru. Tady nahoře mě slyšíš jas ně. Dole v Narnii se to tak často stávat nebude. Tad; nahoře je vzduch čistý i tvá mysl je čistá; až bude! v Narnii, všechno se zakalí. Nenech se tím splést, dej si dobrý pozor, aby tě to nezmátlo. Znamení, která ses zde naučila, budou dole, až se s nimi setkáš, vypadat úplně jinak, než si teď myslíš. Proto je nutné, aby sis pamatovala Znamení a nehleděla na to, jak věci vypadají. Pamatuj na Znamení a věř jim. Na ničem jiném nezáleží A dobře pořiď, dcero Evina...“
Ke konci začal jeho hlas slábnout a teď ztichl úplně Julie se ohlédla. Ke svému úžasu zjistila, že hora je už pěkný kus za ní a Lev září jen jako zlatá tečka na jejím vrcholu. Zatínala zuby i pěsti, aby vydržela strašný nápor Lvího dechu - a on zatím dýchl tak jemně, že to ani nepostřehla. A nyní byl kolem ní jen vzduch.
Chviličku se bála, ale opravdu jen chviličku. Víte, zem
byla tak hluboko pod ní, že jí připadalo, že s ní nemá nic společného. A pak - let na Lvím dechu byl tak příjemný! Mohla si lehnout na záda či na břicho a otáčet se podle libosti - asi tak jako ve vodě (když to dobře umíte). A protože se pohybovala stejně rychle jako dech, necítila žádný vítr a bylo jí krásně teplo. Ale nebylo to jako v letadle, to rozhodně ne, neboť letěla měkce a úplně tiše. Spíš to bylo jako v balónu, jenže to Julie zase neznala; ano, jako v balónu to bylo, jenom ještě daleko lepší.
Znovu se ohlédla a teprve teď si mohla udělat nějakou představu o obrovské výšce té hory. Nejprve se divila, jak to, že na tak vysoké hoře není led a sníh, ale pak si řekla, že je to jen nějaká další zvláštnost tohoto světa. Pak pohlédla dolů; ale dosud byla tak vysoko, že nerozeznávala, letí-li nad mořem či nad pevninou ani jakou rychlostí se pohybuje.
Lidičky! Znamení! vzpoměla si najednou. Měla bych si je radši zopakovat.
Chviličku si v prvním zmatku nemohla vybavit ani písmeno, ale pak přeříkala všechna Znamení bez chyby. Takže to je dobrý, řekla si a s blaženým vzdechem se natáhla naznak na vzduch, jako by to bylo kanape.
Skoro bych řekla, pomyslela si Julie o něco později, vže jsem spala. To je legrace - spát ve vzduchu. Zajímalo by mě, jestli už to někdo zkusil přede mnou. Asi sotva. Ba ne, počkat, Pobuda mohl docela dobře - zrovna tam, co já, jen o chvilku dřív. Jakpak to asi vypadá dole?
Vypadalo to tam jako nesmírná temně modrá pláň. V dohledu nebyly žádné kopce, zato se přes ni pomalu sunuly veliké

bílé předměty. To jsou jistě mraky, pomyslela si, ale o moc větší než byly shora; to se ví, že jsou větší, když jsou blíž. Dostávám se dolů. Do háje s tím sluncem.
Slunce, které na začátku její cesty stálo v zenitu, jí nyní svítilo do očí. To znamenalo, že se chýlilo k západu. Eustác měl docela pravdu, když říkal, že Julie (o dívkách všeobecně si to říct netroufám) se o světové strany mnoho nestará; jinak by z toho, že jí slunce svítí do očí, poznala, že letí přímo na západ.
Jak se tak dívala na modrou pláň pod sebou, zpozorovala, že tu a tam jsou na ní světlejší skvrny. Je to moře, usoudila Julie. A tohle budou ostrovy. A měla pravdu. Možná by dost záviděla Eustácovi, kdyby věděla, že tyto ostrůvky viděl zblízka z lodní paluby a na některých dokonce přistál, ale nevěděla to. Později zpozorovala na modré pláni drobounké vrásky - vrásky, které zblízka byly ohromnými vlnami. A posléze spatřila na obzoru temnou linku, která se každým okamžikem zvětšovala. Teď teprve bylo trochu znát, jak obrovskou rychlostí se pohybuje. Nebylo pochyb, že ta temná linka je země.
Náhle k ní zleva (vál totiž jižní vítr) připlul veliký bílý mrak - tentokrát byl zrovna v té samé výšce jako ona. A než se nadálá, zmizela v husté mokré mlze. To jí docela vzalo dech, trvalo to však jen chviličku. Brzy byla venku, mžourala do sluníčka a cítila, že má šaty skrz naskrz promočené. (Měla na sobě bundu, svetr, šortky, tlusté punčochy a důkladné střevíce, neboť v Anglii bylo nevlídno a blátivo.) Teď už byla zase o něco níž. A v příštím okamžiku se stalo něco, co se vlastně dalo čekat, ale co ji i tak dost překvapilo - zaslechla zvuky. Dosud cestovala v absolutním tichu. Teď k ní dolehlo šumění vln i k~ik racků. Také ucítila vůni moře. Rychlost, kterou letěla, byla nyní dobře znát: spatřila, jak se dvě vlny setkaly a rozplynuly v koláč pěny - ale stačila to sotva zahlédnout a už byla o notný kus dál. Zem se rychle blížila. Julie už rozeznávala nějaké hory daleko
ve vnitrozemí a vlevo jiné, o něco blíž. Viděla zátoky a mysy, lesy a pole i dlouhé pásy písčitého pobřeží. Burácení vln, tříštících se o pevninu, bylo každým okamžikem zřetelnější a brzy pohltilo všechny ostatní zvuky.
Náhle se země před ní otevřela. Blížila se k ústí nějaké řeky. Teď už byla velmi nízko, sotva půl metru nad hladinou. Jedna vlna jí olízla špičku boty a sprška pěny ji promočila skoro až k pasu. Pomalu ztrácela rychlost. Místo aby letěla proti proudu vzhůru, začala klesat na levý břeh. A tam toho bylo k vidění tolik, že sotva stačila vnímat všechno najednou: krásný zelený trávník, loď tak pestrá, že vypadala jako veliký šperk, věže a cimbuří, praporce vlající ve vzduchu, zástup lidí, šaty všech barev, brnění, zlato, meče, vyhrávající hudba, to všechno se mísilo v zářivém zmateném kolotoči. První, co si uvědomila zřetelně, bylo, že už stojí na pevné zemi pod stromy na břehu řeky a dále, že Eustác stojí jen kousek od ní.
Okamžitě ji napadlo: Ten kluk je teda špinavěj! A vypadá, jako by proletěl roštím. A hned vzápětí: To jsem ale mokrá!
KRÁL ODPLOUVÁ
Kapitola třetí
To, že Eustác vypadal tak nevzhledně - a Julie taky, jen kdyby se viděla - způsobovala krása jejich okolí. Raději ji hned podrobně popíšu.
Průrvou v horách, které Julie shora viděla hlouběji ve vnitrozemí, sem svítilo zapadající slunce. Z jedné strany trávníku stál ten nejkrásnější hrad s tisícem věží a věžiček, zářících zlatými korouhvičkami. Z druhé strany se táhlo nábřeží vroubené bílým mramorem a u něj kotvila ta loď: štíhlá loď se zvýšenou přídí i zádí, natřená rudě a zlatě, s velikou vlajkou na stěžni, spoustou praporců na zádi a boky vroubenými řadou stříbrolesklých štítů. U můstku stál starý, velmi starý muž a právě se chystal nastoupit. Měl na sobě nádherný červený plášť a pod ním stříbrnou zbroj. Jeho hlava, korunovaná tenkým zlatým kroužkem, byla úplně bílá a bílé vousy mu sahaly téměř do pasu. Stál zpříma, jednu ruku opřenou o rameno bohatě oděného pána, který se zdál o něco mladší. Bylo na něm však vidět, že i on je velice starý a slaboučký. Vypadal, jako by ho mohl větříček odfouknout, a oči měl veliké a matné.
Král se otočil, aby promluvil k lidu, dříve než odpluje Přímo před ním stálo pojízdné křeslo, do něhož byl zapražen oslík, velký jako pes. V křesle seděl tlustý skřítek. Byl zrovna tak bohatě oděn jako král, ale protože byl tak tlustý a neseděl zpříma, nýbrž zabořen do polštářů, působil docela jiným dojmem: asi jako beztvarý
raneček kožešin, sametu a hedvábí. Nebyl o nic mladš než král, ale vypadal silně a zdravě a oči měl velmi by stré. Jeho velikánská holá hlava zářila v zapadajícím slunci jako obrovská kulečníková koule.
O něco dále stáli v polokruhu ti, v nichž Julie okamžitě poznala dvořany. Krásný pohled byl už jen na jejich oblečení a zbroj. Vypadali dohromady skoro jako záhon květin. Ale ti lidé samotní - jestli se jim tak ovšem dá říkat - udivili Julii natolik, že otevřela dokořán nejen oči, ale i pusu. Skutečných lidí tam byla sotva pětina Zbytek tvořily bytosti, s jakými se u nás sotva setkáte Faunové, satyři, kentauři: Julie je poznala, neboť kdysi viděla jejich obrázky. A také skřítci. A zvířata, která také dobře znala: medvědi, jezevci, krtci, leopardi, myši všelijací ptáci. Ale od živočichů, kterým takto říkáme u nás doma, se dost lišili. Někteří z nich byli třeba daleko větší - myši například stály na zadních a byly tak dobrého půl metru vysoké. Ale i ti, co byli stejně velicí, vypadali docela jinak. Z výrazu jejich obličeje se dalo snadno poznat, že dovedou mluvit a myslet jako lidé.
Podívejme! pomyslela si Julie. Tak ono je to nakonec všechno pravda! Ale vzápětí ji napadlo: Neudělaj nám nic? Zahlédla totiž jednoho či dva obry a několik bytostí, které vůbec neuměla pojmenovat.
A pak si najednou vzpomněla na Aslana a Znamení. Uvědomila si, že po nich v poslední půlhodině ani nevzdechla.
„Pobudo," zašeptala a chytila ho za ruku, „honem, slyšíš? Vidíš tu někoho známýho?"
„To jseš zase ty, jo?" pravil Eustác tónem, k němuž měl své důvody. „No, co se dá dělat. Hlavně buď, prosím tě, zticha, chci to slyšet."
„Neblázni," řekla Julie. „Strašně to spěchá. Nevidíš tu nějakýho starýho přítele? Jestli jo, tak musíš hned k němu a oslovit ho."
„O čem to, prosím tě, mluvíš?" zeptal se Eustác.
„To mi řekl Aslan, ten Lev," naléhala Julie zoufale. „Já jsem ho viděla."

„Tak tys ho viděla! A co říkal?“
„Říkal, že první, koho v Narnii uvidíš, bude tvůj starej přítel a že musíš hned k němu a oslovit ho.“
„Jenže já tady nikoho známýho nevidím. A ani nevím, jestli je tohle vůbec Narnie.“
„Myslela jsem, žes říkal, že už jsi tu jednou byl,“ řekla Julie.
„Tak sis to myslela špatně!“
„No dovol! Vždyť jsi říkal...“
„Prosím tě, zavři už tu klapačku, ať je konečně slyším!“
Král nyní mluvil ke skřítkovi, ale Julie nerozeznávala, co říká. A pokud viděla dobře, skřítek vůbec neodpovídal, jenom přikyvoval hlavou. Pak král oslovil všechny dvořany - mluvil teď hlasitěji, ale hlas měl tak slabý a třaslavý, že mu Julie nerozuměla zas - zvlášť když mluvil o lidech či místech, o kterých v životě neslyšela. Když skončil, shýbl se a políbil skřítka na obě tváře; pak se narovnal, pozdvihl pravou ruku jako k požehnání a pomaličku, nejistými krůčky se vydal po můstku na palubu. Dvořanů se zřejmě zmocnilo veliké dojetí. Ukázaly se kapesníky a tu i tam se ozvalo vzlyknutí. Mezitím byl můstek vytažen, ze zádi zazněly trubky a loď odrazila od nábřeží. (Vlekla ji veslice, ale tu Julie neviděla.)
„Tak,“ pravil Eustác, ale dál se nedostal, neboť v tom momentě k nim přiletělo něco velikého a bílého - Julie si vteřinku myslela, že je to papírový drak - a sneslo se to na zem u jejich nohou. Byla to sněžná sova, ale o mnoho větší než ty naše - když stála, jistě by si nezadala s urostlým skřítkem.
^n
Zamžourala na ně, jako to dělají krátkozrací lidé, na-klonila hlavu trochu na stranu a pravila měkkým hou> kavým hlasem:
„Hú - hú - hú. Kdopak je to tu?“
„Já se jmenuju Pobuda a tohle je Poláková,“ pravil Eustác. „Buďte tak laskavá a povězte nám, kde to vlastně jsme.“
„V Narnii u královského hradu Cair Paravel.“
„Ten, kdo teď odplul, to byl král?“
„Věru, věru,“ pravila Sova smutně a potřásla svou velikou hlavou. „Ale co vy tu? Přišli jste najednou tajemnou cestou. Viděla jsem vás přilétnout. Každý vyprovázel krále a nikdo se nedíval vzhůru. Ale já jsem vás viděla přilétnout odněkud z mraků.“
„Posílá nás Aslan,“ odpověděl Eustác tiše.
„Hú - hú - hú,“ pravila Sova a celá se načepýřila „To sotva zvládnu, takhle brzo k večeru. Bývám trochu tupá až do slunka západu.“
„Posílá nás pátrat po ztraceným princi,“ dodala Julie celá nedočkavá, aby se taky zúčastnila rozhovoru.
„To jsou mi věci,“ řekl Eustác. „Po jakým princi?“
„Měli byste jít co nejrychleji za Jeho Jasností panem správcem,“ pravila Sova. „Támhleto je on, v tom kočárku s oslíkem, vidíte ho? Skřítek Trumpkin.“ Pak se otočila a vedla je tím směrem, mumlajíc si ještě: „Hú - hú - hú. To je mi nápadů! Ještě mi to pořádně nemyslí. Je moc brzy.“
„Jak se jmenuje král?“ ptal se Eustác.
„Kaspian X.,“ odpověděla Sova. A tu se Eustác k nemalému Juliinu údivu téměř zastavil a z obličeje se mu vytratila všechna krev. Ještě nikdy nevypadal tak mizerně. Ale Julie se už nestačila na nic zeptat, neboť v té chvíli dorazili ke skřítkovi. Právě bral do ruky otěže svého oslíka a chystal se odjet nazpět k zámku. Dvora-
no
né se také vydali tím směrem - po jednom, po dvou nebo v malých skupinkách jako lidé, kteří se před chvílí dívali na nějaký závod a teď se vracejí.
„Hú - hú. Vaše Jasnosti!“ zahoukala Sova těsně u skřítkova ucha.
„Eh? Co se děje?“ ptal se skřítek.
„Dva hosti, Jasnosti,“ pravila Sova.
„Cože? K zlosti?“ povídá skřítek. „Vidím jen dvě lidská mláďata, nemytá a nečesaná. Co tu chtějí?“
„Jmenuji se Julie,“ řekla Julie a postoupila dopředu. Chtěla mu už konečně vysvětlit, jak důležité mají poslání.
„To je Julie,“ pravila Sova co nejhlasitěji.
„Cože? Kdo ji zabije?“ zvolal skřítek. „Poslouchej, ty si ze mě děláš legraci! Kdo by ji měl zabít? To je přece nesmysl!“
„Říkala jsem Julie,“ opravila ho Sova.
„Mluv přece pořádně!“ povídá skřítek. „Nesnáším, když mi někdo pořád špitá do ucha. Kdo ji zabije?“
„Nezabije ji nikdo,“ řekla Sova.
„Kdože?“
„Mfcdo.“
„Dobrá, dobrá. Nemusíš hned řvát. Nejsem tak hluchý, jak si myslíte. Jenom nevím, proč mi sem chodíš říkat, že nikdo nikoho nezabije. Proč by měl někdo někoho zabíjet?“
„Řekněte mu radši, že já jsem Eustác,“ vmísil se do toho Eustác.
„Tohle je Eustác, Jasnosti“ houkla Sova skřítkovi do ucha.
„Vousáč?“ tázal se skřítek podrážděně. „To je přece nesmysl. Vidím dobře, že vousy nemá. Je jenom celý špinavý, asi to bude nějaký pobuda. Proč ho sem vodíš, prosím tě?“
f
„Ne Vousáč,“ řekla Sova, „Eustác!“
„Koustác? Že rovnou neřekneš, že spolkl velrybu! Nemám ponětí, co mi vlastně chceš. Něco ti povím, Bly-štitko. Za mých mladých let žila v této zemi mluvící zvířata, a ta skutečně mluvila. Žádné mumlání a špitání jako dneska. Nikdo by to prostě nestrpěl ani vteřinu Ani vteřinu, povídám. Pane Urnusi, mou troubu, prosím vás.“

Maličký faun, který až doposud tiše stál za skřítkovými zády, mu nyní podal stříbrnou naslouchací troubu. Vypadala skoro jako trombón, takže ji musel skřítkovi položit kolem krku. Mezitím se Sova obrátila k dětem a zašeptala:
„Už se mi v hlavě trochu jasní. O ztraceném princi se zatím nezmiňujte. Pak vám to vysvětlím. Nebylo by to k ničemu. K ničemu. Hú - hú - hú.“
„Tak,“ pravil skřítek, „a teď, Blyštilko, jestli mi vůbec hodláš říct něco rozumného, můžeš začít. Pořádně se nadechni, a hlavně hleď, abys nedrmolila jako vyplašená slepice.“
Díky společnému úsilí dětí a Sovy a navzdory skřítkovu záchvatu kašle se nakonec podařilo objasnit, že děti přicházejí na Aslanův pokyn navštívit narnijský dvůr. Tu se po nich skřítek podíval s novým výrazem v tváři.
„Sám Lev vás tedy posílá,“ pravil. „A ze... z toho... odtamtud za koncem světa, co?“
„Ano, Jasnosti,“ zařval Eustác do trouby.
„Syn Adamův a dcera Evina, co?“ pravil skřítek. Ale škola, kterou děti navštěvovaly, nebyla z těch, kde se člověk dozví o Adamovi a Evě. Zůstali proto zticha. Skřítek si toho však zřejmě nevšiml.
„Tak, moji drazí,“ řekl, stiskl jednomu po druhém ruku a maličko sklonil hlavu. „Vítám vás srdečně u našeho
'-I A
dvora. Kdyby se můj ubohý král zrovna nevydal na cestu k Sedmi ostrovům, udělal by mu váš příchod jistě velikou radost. Vrátil by se s vámi na okamžik do svého mládí - ano, ano, aspoň na okamžik. Ale teď už je nejvyšší čas myslet na večeři. Své poslání mi vypovíte podrobně zítra ráno. Blyštilko, dohlédni, prosím, aby byly pro hosty připraveny pokoje, odění i ostatní náležitosti důstojné našeho dvora. A Blyštilko, jen tak soukromě ...“
Tu skřítek naklonil hlavu těsně k Sovinu uchu a zašeptal tak, že to bylo slyšet za devaterou zdí - jak to hluší dělávají:
„... a dohlédni, prosím tě, aby se pořádně umyli.“
Pak pobídl svého oslíka; ten se vydal ke hradu. Těžko říct, zda odklusal, či se spíš odkolíbal, neboť to byl oslík velice tlustý. Faun, Sova a obě děti je o něco pomaleji následovali. Slunce už zapadalo a začalo se ochlazovat.
Přešli trávník a zahradami se dostali k severní bráně hradu. Ocitli se na travnatém nádvoří. Už se začínala rozsvěcet okna hodovní síně -ta byla od nich vpravo - a okna ve skupině budov přímo před nimi. Blyštilka je vedla k jedné z nich a tam se Julie ujala velice líbezná paní. Byla jen o málo vyšší než Julie a o dost štíhlejší, avšak určitě dospělá, něžná jako smuteční vrba, i svými vlasy vrbě podobná; a ty vlasy vypadaly, jako by v nich rostl mech. Zavedla Julii do kulatého věžního pokojíku, kde byl malý bazének zapuštěný v podlaze a v krbu oheň z voňavého dřeva. Od klenutého stropu visela lampa na stříbrných řetězech. Oknem bylo vidět přímo na západ téhle země Narnie a Julie spatřila poslední zbytky slunečního světla jako rudý opar nad dalekými horami. Tu se jí zmocnila úžasná chuť do dobrodružství a byla si jista, že tohle všechno je teprve začátek.
Vykoupala se, vykartáčovala si vlasy a oblékla šaty,
které pro ni připravili - byly to takové šaty, které nejen hezky vypadají, ale taky se hezky nosí, hezky voní a hezky šustí, když v nich chodíte - a byla by se znovu vrátila k té úžasné dálce za oknem, když v tu chvíli zrovna někdo zabušil na dveře.
„Vstupte,“ řekla Julie. A vstoupil Eustác, také vykoupaný a oblečený do krásných narnijských šatů. Ale nevypadal nijak zvlášť nadšeně.
„Tak tady jsi,“ řekl otráveně a praštil sebou na židli, „slítal jsem celej hrad a všude jsem tě hledal.“
„No, tak teď jsi mě našel,“ řekla Julie. „Ty, Pobudo, tady je tak krásně! Nikdy by mě nenapadlo, co si všechno užijeme!“ V tu chvíli zapomněla jak na Znamení, tak na ztraceného prince.
„Hm, tak takhle si připadáš ty,“ Eustác na to. A po chvíli dodal: „Jak bych si přál, abysme sem nikdy nebyli vlezli!“
„Proč, prosím tě?“
„To je taková hrůza... Král Kaspian a takovejhle ubohej dědeček! Já - já se z toho asi zblázním!“
„A proč ti to tak vadí?“
„Tomu ty nerozumíš. Nojo, vždyť ty vlastně ani nemůžeš. Ještě jsem ti neřekl, že tu mají jinej čas než my.“
„Jak to?“
„Když tady utíká čas, tak u nás ne. Chápeš? Ať tu budeme sebedýl, dostaneme se zpátky do školy v tý chvíli, kdy jsme odtrmtud vypadli...“
„No, že by mě to nějak nadchlo ...“
„Nekecej mi do toho pořád! A když jsme u nás doma nikdo neví, jak tady plyne čas. Za jeden rok tu může uběhnout nevím kolik let. Všechno mi to tu vysvětlovali, ale samozřejmě jsem to jako starej trouba hned zase zapomněl. A teď vidím, že co jsem tu nebyl, uplynulo sedmdesát let - zdejších let, chápeš? Z Kaspiana je za tu dobu takhle starej člověk!“
„Takže král yetvůj starej přítel!“ zvolala Julie. Zmocnilo se jí neblahé tušení.
„To bych řekl,“ pravil Eustác zkrouženě. „Lepšího přítele si ani neumíš představit. A byl jen o málo starší než já. Když si vzpomenu na toho dědečka s bílou bradou a potom na Kaspiana, jak jsme spolu dobyli Osamělý ostrovy nebo bojovali s mořským hadem... to je ti hrůza! Je to horší, než kdyby už byl mrtvěj.“
„Mlč, prosím tě“ skočila mu Julie do řeči. „Je to ještě daleko horší, než si myslíš. Zkazili jsme první Znamení.“ Tomu ovšem Eustác nerozuměl. Julie mu tedy vyprávěla o Aslanovi, Znameních a úkolu najít ztraceného prince.
„Tak teď to víš,“ skončila. „Byl tu tvůj starej přítel, zrovna jak to Aslan říkal, a tys měl hned jít k němu. A ty jsi nešel a všechno se to pokazilo úplně od začátku.“
„A jak jsem to asi měl vědět?“ opáčil Eustác.
„Kdybys poslouchal, když jsem ti to chtěla říct...,“ začala Julie.
„Jo, a kdybys ty neblbnula nad tím srázem, kde jsi mě málem zavraždila - jo, řekl jsem zavraždila a ještě ti to zopakuju, kolikrát budu chtít, takže se uklidni - dostali bysme se sem spolu a věděli co a jak.“

„A byl to úplně první člověk, kterýho jsi uviděl?“ ptala se Julie. „Určitě jsi tu byl dlouho přede mnou. Neviděl jsi ještě někoho?“
„Byl jsem tu jenom chviličku před tebou,“ řekl Eustác. »Asi tě foukal rychlejc než mě. Dohánět ztracenej čas, víš, čas, kterej řyjsi...“
„Nebuď blbej,“ řekla Julie, a pak: „Copak se to děje?“
Ozval se totiž zvonek, který svolával k večeři, a učinil této nadějné hádce rázný konec. Oba už měli pořádný hlad. Večeře ve velkém sále na Cair Paravel bylo to nejkrásnější, co kdy děti zažily. Eustác byl, pravda, v Narnn už dřív, jenže strávil celou tu dobu na moři a o slávě a vznešenosti narnijského dvora neměl ani ponětí. Od stropu visely praporce a každý chod byl ohlášen troubením a bubnováním. Na stůl přišly polévky, na jaké by se vám sbíhaly sliny, kdybych vám o nich jen vyprávěl, ryby, zvěřina, nadívaní pávi, paštiky, dorty, zmrzlina, ovoce, oříšky a všechna možná vína, takže i Eustác se
soví rada
Kapitola čtvrtá
i
Je to zvláštní věc, ale čím je člověk ospalejší, tím
trochu rozveselil a připustil, že „to má něco do sebeu.déle mu trvá, než se dostane do postele; a máte-li to ště-A když bylo snědeno a vypito, vystoupil slepý pěvecfší, že bydlíte v pokoji s krbem, je to ještě horší. Julii by-a vyprávěl nádherný starý příběh o princi Kórovi, Ara-fo hned jasné, že se prostě nemůže ani začít svlékat, vis a o koni jménem Brí; název toho příběhu je „Kůňpokud aspoň chvilku před krbem neposedí. A jakmile si a jeho chlapec“ a vypráví o tom, co se zběhlo v Narnii. ednou sedla, už se nedokázala zvednout. Už si asi poše-Kalornii a na územích mezi nimi za Zlatého věku Nar-sté říkala: Musím si konečně jít lehnout, když ji vylekáme, kdy byl Petr na Cair Paravel Nejvyšším králem Jo ťuknutí do okna.
(Teď nemám čas to vyprávět, ale stálo by to za to, věřte1 Vstala, rozhrnula záclony, ale nejdřív neviděla nic mi.) |než tmu. Pak vyděšeně uskočila, neboť z té tmy se náhle
Když se konečně napůl spící vlekli po schodech do [vyhouplo něco velikého, zamířilo to přímo k oknu a os-
ložnice, prohlásila Julie: „Vsadím se, že budem dneska^ře to ťuklo do skla. Třeba tu mají i obří můry, napadlo
spát jako dřeva.“ Měli za sebou rušný den.
jí lidi ponětí o tom, co je čeká v příštích okamžicích.
ulii a celá se otřásla. Ale když to přiletělo podruhé,
Což je jenom dalším důkazem toho, jak nepatrné ma-ppatřila skoro určitě zobák - tím to právě ťukalo do
kla. Je to velikej pták, pomyslela si. Ze by orel? Ani po návštěvě orla nijak zvlášť netoužila, ale otevřela okno i vyhlédla ven. Zašuměla křídla a její host se snesl na Darapet. Bylo ho plné okno, takže Julie musela o krok istoupit. A spatřila svou známou Sovu.
„Hú hú - potichu,“ pravila Sova. „Tak co, myslíte to /y dva opravdu vážně s tím svým úkolem?“
„Myslíte zatracenýho prince?“ odpověděla Julie. „To Je ví. Nic jinýho nám nezbejvá.“ V tu chvíli si totiž 'zpomněla na Lvův obličej a hlas, teď poprvé po všem om hodování a vyprávění dole v sále.
„V pořádku,“ řekla Sova. „Pak ovšem nemáme mnoho
času. Musíme okamžitě odsud. Jdu vzbudit tvého přítele a pak sem znovu přijdu. Raději se z těchhle parádních šatů převlékni do něčeho, v čem by se ti dobře cestovalo. Hned jsem zase tu. Hú - hú...,“ a odlétla, aniž počkala na odpověď.
Kdyby měla Julie s dobrodružstvími více zkušeností, možná by o Soviných slovech zapochybovala; ale takhle ji to ani nenapadlo. A pomyšlení na útěk uprostřed noci bylo tak vzrušující, že z ní všechna ospalost rázem spadla. Převlékla se znovu do šortek a svetru - na opasku měla stopařský nůž, o němž usoudila, že by se mohl hodit -, a navíc si vzala něco z toho, co jí v pokoji nechala ta paní s vrbími vlasy: pláštík, který jí sahal ke kolenům a měl kapuci (to je tak akorát, kdyby pršelo, pomyslela si), pár kapesníků a hřeben. Pak si sedla a čekala.
Pomalu usínala znovu, když se konečně Sova vrátila.
„Tak pojď,“ řekla Julii.
„Jděte radši první,“ navrhla Julie. „Ještě se v těch chodbách moc nevyznám.“
„Hú - hú,“ zahoukala Sova. „My přece nepůjdeme hradem. Tudy ne. Sedneš si mi na záda a já tě ponesu.“
„Ach!“ zvolala Julie a zadívala se na ni s otevřenou pusou. Moc se jí to nezamlouvalo. „Ale nebudu pro vás moc těžká?“
„Hú - hú - hú. Nebuď k smíchu. Už jsem odnesla toho druhého. Tak pojď. Ale nejdřív zhasni.“
Když bylo zhasnuto, nevypadala už noc za oknem tak černá - spíš se zdála šedivá. Sova se na parapetu otočila zády do pokoje a nadzdvihla křídla. Julie se vyšplhala po jejím krátkém, tlustém těle nahoru, vsunula jí nohy pod křídla a pevně ji sevřela koleny. Peří bylo teplé a měkoučké; horší bylo, že se neměla čeho chytit. To by mě zajímalo, co tý cestě říkal Pobuda, napadlo Julii.
A v tu chvíli se Sova s ošklivým škubnutím vznesla, kři whú - hú. Věru, věru,“ ozvalo se kolem.
dla zašuměla Julii kolem uší a do tváře jí zavanul nočn ještě chviličku,“ řekl Eustác. „Napřed bych chtěl ně-
vzduch, poměrně vlhký a chladný. c0 říct.“
Nebyla taková tma, jak čekala; bylo sice zataženo „Můžeš, můžeš,“ houkaly sovy a Julie dodala: „Tak ale měsíc se rýsoval za mraky jako stříbrná kaňka. Zetr dělej!“ byla šedá, stromy černé. Ve vzduchu bylo cítit déšť. „Pánové - totiž sovy,“ začal Eustác. „Řekl bych, že
Sova se velikým obloukem otočila, takže se hrad ocit všichni budete vědět, že se král Kaspian X. za svých před nimi. Ve většině oken už byla tma. Přelétli hrac mladých let plavil k východnímu konci světa. Já jsem a namířili si to přímo na

sever; nechali pod sebou řeki s n{m tehdy byl taky a s myšákem Rípčípem a s panem - to se vzduch ochladil a Julie zahlédla dole ve vodt Drinianem a s těma všema. Asi to zní nepravděpodob-bílý odraz své přítelkyně. Ale brzy už zase letěli nad le ngf aie v našem světě lidi stárnou pomalejc. A tak vám sy na sever od řeky. prostě chci říct, že stojím na straně krále - a jestli je
Pak Sova chňapla po něčem, co Julie neviděla. tahle Soví rada nějaká habaďůra proti němu, nechci s ní
„Ne, prosím vás!“ vykřikla. „Neškubejte sebou tolik mft njc společnýho.“ Málem jsem spadla.“ „Hú - hú - hú. My stojíme také na straně krále.
„Prosím za prominutí,“ omlouvala se Sova. „Jenon v pořádku,“ odpověděly sovy. jsem chytla netopýra. V jistém smyslu není nic výživněj jak co to má všechno znamenat?“ zeptal se Eustác. šího nad takového pěkného huňatého netopýrka. Dah jenom tohle,“ odpověděla Blyštilka. „Kdyby se Jeho by sis taky?“ Jasnost pan správce skřítek Trumpkin dozvěděl, že
„Ne, díky,“ odpověděla Julie a otřásla se. chcete hledat ztraceného prince, nikam by vás nepustil.
Letěli teď trochu níž a ze tmy před nimi se zvolna vy To by vás radši šoupnul pod zámek.“ louplo něco velikého černého - Julie si sotva stačil. „pane j0« povzdechl si Eustác. „Snad nechcete říct, že všimnout, že to je věž - vlastně napůl zřícenina - cel. Trumpkin je zrádce! Tolik jsem o něm slyšel, když jsme obrostlá psím vínem, a už musela sehnout hlavu, aby ne pluli... Kaspian - chci říct král - mu hrozně věřil.“ narazila o zeď, jak se s ní Sova vmáčkla do okénka pl
„Ale kdepak,“ odpověděla jedna ze sov. „Trumpkin ného pavučin a ze svěží světlé noci ji přenesla do temn' není zrádce. Jenže po princi se vydalo pátrat už přes tři-místnosti v horním patře věže. Bylo tam poněkud za cet lidí - rytíři, kentauři, obrové a další - a nikdo tuchlo a Julie si hned, jak slezla Sově ze zad, uvědomili z nich se víckrát nevrátil. Nakonec král prohlásil, že ne-že je tam i dost plno. Pak uslyšela všude kolem: „Hú - dopustí, aby mu výkvět Narnie pomřel na výpravách za hú - hú,“ a poznala, že je tam plno sov. Dost se jí uleví jeho synem. A tak už teď nikdo na tu cestu nesmí.“ lo, když náhle zaslechla docela jiný hlas, jak říká: „Ale nás by jistě pustil,“ řekl Eustác. „Kdyby věděl,
„To jsi ty, Poláková?“ kdo jsem a kdo mě posílá.“
„To jsi ty, Pobudo?“ odpověděla. „Kdo nás posílá,“ poopravila stranou Julie.
„Tak,“ pravila Blyštilka, „už jsme tu všichni. Soví rad „Ano,“ pravila Blyštilka. Já si také myslím, že by vás může začít.“ nejspíš pustil. Ale teď tu není. A Trumpkin bude trvat na dodržování zákonů. Je to ten největší poctivec na světě, ale je hluchý jako pařez a nemožně popudlivý Nedovedu si představit, jak ho přemluvit, aby ve vašem případě udělal výjimku.“
„Možná si myslíte, že by dal na nás“ dodala jiná „Každý přece ví, jak jsou sovy moudré. Ale je už tak starý, že řekne nanejvýš: „Vždyť jsi sotva kuřátko Vzpomínám si na tebe, ještě když jsi byla vajíčko Hlavně se mě nesnaž poučovat, to bych si vyprosil. Ra chejtle a rachotiny!“
Sova věrně napodobila Trumpkinův hlas a ve tmě se tu i tam ozvalo soví zachechtání. Děti začínaly chápat že Narniané mají k Trumpkinovi asi takový vztah jako třída k nějakému mrzoutskému kantorovi, kterého se všichni trošku bojí, ze kterého mají všichni hroznou psinu a kterého mají všichni vlastně docela rádi.
„Kdy se král vrátí?“ zeptal se Eustác.
„To kdybychom věděli!“ odpověděla Blyštilka. „Ono se totiž proslechlo, že se na ostrovech ukázal sám Aslan - myslím, že to bylo na Terebintii. A král prohlásil, že se, než zemře, ještě jednou pokusí spatřit Aslana tváři v tvář a požádá ho o radu, kdo má po něm převzít vládu. Jenže my si myslíme, že jestli nenajde Aslana na Terebintii, popluje dále na východ - k Sedmi ostrovům k Osamělým ostrovům a pořád dál. My dobře víme, že dosud nezapomněl na tu cestu k východnímu konci světa, třebaže o ní nikdy nemluví. V hloubi srdce se tam určitě touží podívat ještě jednou.“
„Takže nemá cenu čekat, až se vrátí?“ ptala se Julie
„Žádnou cenu, žádnou,“ pravila Sova. „Je to k vzteku Kdybyste ho tak byli poznali a ohlásili se u něj, dokud neodplul! Všechno by zařídil - snad by vám dal i vojsko na pomoc.“
Julie zůstala zticha, jenom si zoufale přála, aby se Eustác zachoval jako kamarád a nezačal sovám vysvětlovat, proč se to nestalo. A on se jako kamarád zachoval, nebo k tomu měl dost blízko - to jest, jenom si zamumlal pod vousy: „Moje vina to teda nebyla,“ než řekl nahlas:
„Co se dá dělat, musíme se obejít bez toho. Ale ještě něco bych rád věděl. Jestli je tahle Soví rada, jak tomu říkáte, úplně legální a neškodná a s těma nejlepšíma úmyslama, proč se koná takhle tajně - v tyhle zřícenině, o půlnoci a tak?“
„Hú - hú - hú,“ ozvalo se všude kolem. „A kde bychom se měly sejít? Kdy by se měla konat Rada, ne-li v noci?“
„Víte,“ vysvětlovala Blyštilka. „Většina obyvatel Nar-nie dělá všechno úplně obráceně. Když mají nějakou práci, dělají ji ve dne - při plném slunečním světle (brrr), které oslepuje, takže každý rozumný tvor zaleze do postele. A v noci jsou potom pochopitelně tak slepí a tupí, že se s nimi nedá mluvit. Když se proto my sovy potřebujeme o něčem poradit, scházíme se samy a v nějakou přijatelnou hodinu.“
„Chápu,“ řekl Eustác. „Takže mužem pokračovat, ne? Povězte nám, jak princ zmizel.“ A tu jedna stará sova - Blyštilka to nebyla - začala vyprávět:
„Je tomu už asi deset let. Kaspianův syn princ Rilian byl tehdy ještě mladičký rytíř, když se jednou vydal s královnou matkou slavit první májové jitro na sever Narnie. Doprovázelo je množství pánů a paní: všichni měli na hlavách věnce z jarního listí a po boku lesní rohy, ale psy s sebou nevzali, neboť nejeli na lov, nýbrž na májovou slavnost. K polednímu dorazili na stinnou lesní louku, kde ze země prýštil pramen průzračné vody. Sesedli z koní, jedli, pili a veselili se. Posléze už byla
45
královna unavena, i ustlali jí tedy na trávě lůžko z koze šin a princ Rilian odvedl zbytek společnosti o něco dále aby ji hovorem a smíchem nerušili ze spánku. Tak se stalo, že se z hloubi lesa připlazil veliký had a uštkl královnu do ruky. Všichni zaslechli její výkřik a pospíšili tam; princ Rilian u ní byl první. Uviděl hada, jak leze pryč, a vrhl se za ním s

taseným mečem. Byl to veliký had, zářivý, jedovatě zelený, takže byl dobře vidět, ale brzy zmizel v tak hustém křoví, že se princ musel vzdát pronásledování. Vrátil se tedy k matce. Kdo měl ruce a nohy, snažil se jí nějak pomoci, ale Rilian jediným pohledem do její tváře zjistil, že všechna námaha je zbytečná a že tady už lékařské umění nepomůže. Do poslední chvíle se usilovně snažila mu něco říci, ale už se ji těžko mluvilo, takže ať už měla na srdci cokoli, vzala si to s sebou do hrobu. Zemřela sotva deset minut po tom co vykřikla.
Mrtvou královnu dovezli zpátky na Cair Paravel a jak král a Rilian, tak i všichni obyvatelé Narnie ji hořce oplakávali. Byla to vynikající dáma, moudrá, ušlechtilá a radostná - král Kaspian si ji přivezl až z východ ního konce světa. Říkalo se, že jí v žilách koluje hvězdná krev.
Nebylo divu, že matčina smrt prince hluboce zasáhla Den co den se vydával na sever Narnie a pátral po tom jedovatém hadu, aby ji mohl pomstít. Nikdo se nad tím zvlášť nepozastavoval, třebaže se princ z těchto výprav vracel unavený a neklidný. Asi měsíc nato se s ním však stala změna. Měl nyní oči člověka, který sní při plnérr vědomí, a třebaže se vracíval pozdě, jeho kůň byl doce la svěží. V té době byl jeho nejlepším přítelem pan Dri nian, ten, který byl kapitánem jeho otce na cestě k východu.
Jednoho večera pravil Drinian princi: ‚Můj prin-
ci, budeš té honby za hadem pomalu muset nechat. Pomsta na nevědomém zvířeti není rovnocenná pomstě na člověku. Nadarmo se vysiluješ.'
A princ odpověděl: ‚Pane, na toho plaza jsem teď už téměř zapomněl.4 Tu se Drinian otázal, proč, je-li tomu tak, pokračuje v cestách na sever, a princ odpověděl: ‚Pane, spatřil jsem tam něco tak krásného, že tomu v celém světě rovno není/ ‚Můj princi, prokaž mi tu laskavost a vezmi mě s sebou, abych se také mohl potěšit pohledem na tu krásu.4 ‚Beze všeho,' svolil Rilian.
Následujícího dne tedy osedlali koně a tryskem vyrazili na sever. Sesedli u pramene, kde našla královna smrt. Drinianovi bylo trochu divné, že se princ rozhodl prodlévat zrovna na tomhle místě. I čekali tam, až v pravé poledne Drinian vzhlédl a spatřil tak krásnou paní, že se mu až dech zatajil. Stála na sever od pramene, neříkala nic, ale kynula princi rukou, jako by ho zvala k sobě. Byla vysoká, urostlá, nad vílu líbeznější, oděná do tenkého, jedovatě zeleného roucha. A princ stál proti ní a zíral na ni jako člověk, který se pomátl na rozumu. Pak náhle zmizela, Drinian neviděl kam, a oba se vrátili zpátky na Cair Paravel. Drinian se nemohl ubránit pocitu, že ta líbezná paní je zlá.
Uvažoval také dlouho, nemá-li se s tím dobrodružstvím svěřit králi, ale nechtěl žalovat, a držel proto jazyk za zuby. Později si však trpce vyčítal, že nepromluvil, neboť příštího dne odjel princ Rilian sám, zpátky se už nevrátil a od té doby po něm nebylo ani vidu ani slechu v celé Narnii i v sousedních zemích - ani jeho koně, klobouk či plášť nikdo nikdy víc nespatřil. Tu Drinian s bolestí v srdci předstoupil před krále a pravil:
‚Králi a pane můj, dej mě bez milosti odpravit jakc zrádce, neboť jsem mlčením zahubil tvého syna.' A po věděl mu všechno, co zažil. Tu popadl Kaspian válec nou sekeru a vrhl se na něj; a Drinian stál bez hnuti očekávaje smrtelnou ránu. Ale Kaspian náhle mrštil se kerou do kouta a zvolal: ‚Ztratil jsem svou paní i své dí tě; mám ještě ztratit přítele?' I padl Drinianovi kolem krku, oba se dali do pláče a jejich přátelství se ješte upevnilo.“
To tedy byl Rilianův příběh. „Vsadila bych se,“ řekla julie, „že ten had a ta ženská byli oba to samý.“
„Věru, věru,“ zahoukaly sovy, „souhlasíme s tebou.'
„Ale princе nezabila,“ pravila Blyštilka. „Aspoň si to myslíme, neboť kosti se nikde...“
„Ne, nezabila ho,“ přerušil ji Eustác. „Aslan říkal, že je naživu.“
„To je možná ještě horší,“ řekla jedna sova. „Protože to znamená, že s ním má něco za lubem - a zřejmě i nějaký nekalý plán s celou Narnií. Dávno a dávno tomu, na počátku historie, sem ze severu přišla Bílá čarodějnice a zaklela celou zem, takže po sto let byl všude jen led a sníh. A my máme dojem, že tahle by mohla byl z toho samého soudku.“
„Dobrá,“ řekl Eustác. „My ho tedy s Polákovou máme vysvobodit. Pomůžete nám?“
„Víte aspoň trochu, kam jít?“ tázala se Blyštilka.
„Víme,“ odpověděl Eustác. „Musíme jít na sever a na jít zbořený obří město.“
Kolem se ozvalo tlumené houkání, šoupání ptačích1 nožek a šustění peří a pak začaly sovy mluvit jedna pře< druhou. A všechny tvrdily, že je to moc mrzí, ale že ne mohou s dětmi jít. „Vy byste chtěli cestovat ve dne a my zase v noci,“ houkaly. „To by nebylo k ničemu -k ničemu.“ Ozvalo se i několik hlasů, které dodávaly, zt
ani zde už není pořádná tma a že je nejvyšší čas, aby Rada skončila. Prostě to vypadalo, jako by soví srdce poklesla už při pouhé zmínce o obřím městě. Blyštilka však pravila: „Pokud budou putovat tím směrem -přes Šerá vřesoviště, musíme je dovést k někomu z ký-vounů. Ti jediní jim mohou pomoci.“
„Věru, věru,“ souhlasily soví hlasy.
„Dobrá,“ pravila Blyštilka. „Já ponesu jednoho. Kdo vezme druhého? Dnes v noci musíme být hotovi.“
„Já poletím,“ nabídla se jedna sova. „Ke kývounům ano, dále ne.“
„Tak jdeme?“ obrátila se Blyštilka k dětem.
„Mám pocit,“ pravil Eustác, „že Poláková spí.“
I
I
ŠKLÍBLATÍK
Kapitola pátá
To tedy spala. Julie tloukla špačky už od samého začátku Soví rady a nyní se jí podařilo usnout úplně. A nedá se říci, že by byla nějak zvlášť nadšená, když ji teď probudili a ona zjistila, že leží na holých prknech ve špinavé věži, kde je veliká tma a k tomu spousta sov. Ba, a když uslyšela, že se má nyní vypravit někam jinam (nikoli do postele) na hřbetě sovy, byla nadšena ještě míň.
„No tak, Poláková, seber se trochu,“ domlouval jí Eu-stác. „Vždyť to koneckonců je dobrodružství.“

„Dobrodružství mi můžou vlízt na hrb," mručela Julie.
Ale přece jen se odhodlala nasednout na Blyštilčin hřbet a vzápětí ji dokonale (třebaže nakrátko) probudil studený vzduch venku. Měsíc už zapadl a hvězdy nebyly vidět. Daleko vzadu zahlédla drobnou tečku rozsvíceného okna - dost vysoko nad zemí, jistě v jedné z věží na Cair Paravel. V tu chvíli zatoužila vrátit se do své útulné ložnice, zavrtat se pěkně pod peřinu a dívat se na odlesky plamenů po stěnách. Přitáhla si plášť těsněji k tělu a schovala ruce do podpaží. Ze tmy kousek za svými zády zaslechla, jak spolu Eustác a sova rozmlouvají - znělo to dost tajuplně. Ten unavenej nevypadá, pomyslela si Julie. Neuvědomila si, že už tu Eustác dříve prožil veliká dobrodružství a že se mu s každým douškem narnijského vzduchu vrací síla, kterou si vydobyl, když se s Kaspianem plavil do východních moří.
Štípala se do paží, aby neusnula, neboť věděla, že při prvním zdřímnutí by jistě sletěla dolů. Konečně se sovy snesly k zemi a Julie se celá ztuhlá postavila na vlastní nohy. Kolem byla holá pláň; stromy žádné, vzduch vlhký a chladný. „Hú - hú!" To volala Blyštilka. „Hú - Hú! Vstávej, Šklíblatíku! Aslan nás potřebuje!"
Dlouhou chvíli bylo ticho. Pak se v dálce ukázalo matné světélko, které se stále přibližovalo. Zároveň se ozval hlas: „Hej sovy," volal. „Copak se děje? Umřel král? Napadl Narnii nepřítel? Přišla povodeň? Nebo draci?"
To už se světlo přiblížilo až k nim a ukázalo se, že to je veliká lucerna. Z toho, kdo ji držel, bylo vidět jen velice málo - nějaký tvor samá ruka samá noha. Sovy mu něco povídaly, ale Julie byla už tak unavená, že je ani neposlouchala. Snažila se trošku probrat, aspoň když se s ní sovy loučily. Z celé té noci si však zapamatovala už jen to, jak potom s Eustácem lezli nějakým nízkým vchodem a pak si (konečně!) lehli na cosi měkkého a teplého.
„Tak tady to je," říkal někdo. „Je to maximum, co si mužem dovolit. Budete spát na tvrdém a bude vám pěkná zima. Asi taky navlhnete, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Nejpíš vůbec neusnete a to ani nepočítám s tím, že by přišla bouřka nebo povodeň, nebo že by nám vigvam spadl na hlavu, jak se to také někdy stává. Musíte se holt spokojit...," ale než skončil, spala už Julie jako dřevo.
Když se děti nazítří dopoledne probudily, zjistily, že leží na slaměných lůžkách. Bylo jim báječně teplo a lůžka byla dokonale suchá. Kolem byla tma, jenom shora dovnitř trojúhelníkovým otvorem vnikalo denní světlo.
„Kde to, prosím tě, jsme?" ptala se Julie.
„Ve vigvamu jednoho kývouna bahenního," odpově-
děl Eustác.
„Čeho?"„Kývouna bahenního. Co to je, to ovšem ne vím. Včera nebyl pořádně vidět. Lezu ven. Pojď tak) a uvidíš ho."
„To je ale hnusnej pocit, když člověk spí oblečenej,' pravila Julie a posadila se.
„Zrovna mě napadlo, jak je to fajn, když se nemusíme oblíkat," řekl Eustác.
„Nebo mejt, viď?" podotkla Julie jedovatě. Ale Eustác už mezitím vstal, zhluboka zívl, podrbal se na hlavě a vylezl ven. Julie ho následovala.
Ocitli se uprostřed kraje, který ani zdaleka nepřipo mínal to, co z Narnie zahlédli včera. Tady byla rovna pláň, členěná nesčíslnými potůčky na drobné ostrůvky pokryté ostřicí a vroubené rákosím. Místy rostlo více rákosí pohromadě. Na takových místech se to hemžilo ptáky, kteří ustavičně vzlétali a přilétali - byly to kachny, sluky, volavky a bukači. Kam oko dohlédlo, stál) vigvamy podobné tomu, ve kterém děti strávily noc -hezky daleko od sebe, neboť kývouni bahenní miluji soukromí. Daleko na jihu a na západě bylo vidět okraj lesa, ale to byly jediné stromy v dohledu. Na východě pláň přecházela v písečné duny a východní vítr, vonici solí, napovídal, že tím směrem leží moře. Na severu se kupily šedé kopce, místy vroubené skalisky. A zbytek jen rovná, bažinatá pláň. Za sychravého večera by to jistě bylo ponuré místo. Ale teď, když svítilo sluníčko vál čerstvý vítr a kolem křičeli ptáci, bylo na té opuště nosti něco svěžího, čistého a příjemného. Děti hned tro chu pookřály.
„Kam šel ten, víš kdo?" ptala se Julie.
„Kývoun bahenní" pomohl jí Eustác, hrdý, že si to pa matuje. „Myslím - koukej, támhleto bude on!" Seděl zády k nim asi třicet metrů daleko a chytal ryby. Na
první pohled byl dost špatně vidět, protože měl skoro tutéž barvu jako pláň a seděl velmi tiše.
„Asi bysme měli jít za ním, ne?" navrhla Julie. Eustác přikývl. Oba byli trošku nesví.
Když přišli blíž, otočil jejich hostitel hlavu a oblažil je pohledem na dlouhý hubený obličej s vpadlými tvářemi, úzkými sevřenými rty, dlouhým nosem a vůbec žádnou bradou. Na hlavě měl klobouček špičatý jako kostelní věž, s velmi širokou střechou. Vlasy, které mu visely přes uši - pokud se tomu ovšem dá říkat vlasy -, měly barvu šedozelenou, a protože byly rovné jako hřebíky, připomínaly mladé rákosí. Byla to vcelku taková vážná, blátivá tvář, ze které se jasně dalo vyčíst že život není žádné peříčko.
„Dobré jitro, milí hosté," řekl jim. „Když říkám dobré tak tím samozřejmě nevylučuji, že za chvíli začne pršet nebo možná taky sněžit, případně že přijde mlha nebo hromobití. Asi jste celou noc oka nezamhouřili, že?"
„Ale ano," odpověděla Julie. „Spalo se nám báječně."
„Inu," potřásl kývoun hlavou, „vidím, že berete věci z té lepší stránky, ať jsou sebehorší. To vám chválím. Je vidět, že máte vychování."
„Nezlobte se, ale ještě nevíme, jak se jmenujete," řekl Eustác.
„Šklíblatík. Nic si z toho nedělejte, až to zapomenete Mohu vám to kdykoli zopakovat."
Děti se posadily vedle něj, každé z jedné strany. Teď si mohly důkladně prohlédnout jeho ruce a nohy - měl je tak dlouhé, že by byl vestoje vyšší než leckterý dospělý, třebaže jeho tělo bylo normálních trpasličích rozměrů. Mezi prsty měl plovací blány jako žába, jak na rukou, tak na nohou, kterými se právě čvachtal v kalné vodě. Oblečen byl do hnědozelených šatů, které mu byly poněkud volné.
„Zkouším chytit k obědu nějakého úhoře," poznamenal Šklíblatík. „Ale i kdybych náhodou chytil, asi by vám to stejně nechutnalo."
„Proč ne?" podivil se Eustác.

„Nevím, proč by vám mělo chutnat cokoli z toho, co se tady jí, i když nepochybuji, že to budete snášet statečně. V každém případě můžete mezitím zkusit rozdělat oheň - zkusit se to dá vždycky, že? Dříví je za vigvamem. Zřejmě bude mokré. Můžete zatopit uvnitř, takže se nadýcháme kouře dosyta, nebo taky venku, takže začne pršet a oheň nám zhasne. Tady je křesadlo. Asi s ním neumíte zacházet, viďte?“
Ale Eustác se podobné věci naučil, když byl v Narnii minule. Děti se tedy vrátily k vigvamu, nanosily si dříví (bylo úplně suché) a podařilo se jim rozdělat oheň snáz, než byly dosud zvyklé. Potom Eustác pohlídal oheň, než se Julie umyla v nebližším potoce (za moc to umytí nestálo, ale lepší než nic), a pak se vystřídali. Byli teď docela svěží a příšerně hladoví.
Konečně se kývoun vrátil. Navzdory svému předpokladu úhoře ulovil. A ne jednoho, nýbrž aspoň pět. Už je měl stažené a vykuchané. Dal je do kotlíku, upravil oheň a zapálil si dýmku. Kývouni bahenní kouří zvláštní tabák, velmi těžký (zlí jazykové tvrdí, že si do něj míchají bláto), takže kouř ze Šklíblatíkovy dýmky vůbec nestoupal do vzduchu, jak to kouř dělává, pouze se plazil při zemi jako mlha. Byl černý jako bota a Eustác, který se ho omylem nadechl, se hrozně rozkašlal.
„Tak, to by bylo,“ řekl Šklíblatík posléze. „Úhoři se ovšem budou dělat strašně dlouho a vsadil bych se, že nii tu aspoň jeden mezitím omdlíte hlady. Vzpomínám si> jak jedno děvčátko - ale to vám radši ani nebudu Povídat. Ještě byste mohli zmalomyslnět, a to já zásad-ně nechci dopustit. Takže bychom zatím mohli probrat naše plány, abyste na hlad zapomněli.“
í;q
„Ano, to bysme měli“ souhlasila julie. „Pomůžete nám najít prince Riliana?“
Kývoun se zamyslel a vtáhl přitom své vpadlé tváře ještě mnohem hlouběji, než byste považovali za možné. „No, ani nevím, jestli tady vůbec někdo může pomoci,“ řekl pak. „je celkem nabíledni, že se daleko na sever nedostaneme, zvlášť ne v tomhle počasí, zimu na krku. Letos přijde zima brzo, dejte na má slova. Ale neklesejte na mysli. Mám takový pocit, že s nepřáteli v zádech, řekami v cestě, nějakým tím blouděním, bolavýma nohama a samozřejmě při velmi hubené stravě počasí skoro nebudeme vnímat. A i když se asi nedostaneme tak daleko, abychom byli komu co platní, pravděpodobně se dostaneme tak daleko, že už nebudeme moci pomýšlet na návrat.“
Obě děti si všimly především toho, že neřekl „vy“, ale „my“ a zvolaly obě najednou: „Takže vy jdete s námi?“
„Ale to víte, že jdu. Je to tak jako tak jedno. Návratu krále už se teď stejně nedočkám, když se vypravil na tak dlouhou cestu. Mel šeredné záchvaty kašle ještě doma. Zbývá Trumpkin. S tím to jde rychle z kopce. A po • takovém suchém létě nebude úroda jistě stát za nic. Kromě toho nás co nevidět napadne nějaký nepřítel, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Dejte na má slova.“
„Kudy půjdeme?“ zeptal se Eustác.
„No,“ odpověděl kývoun zvolna. „Ti, co šli hledat prince Riliana před námi, začínali vždycky u pramene, kde se princ setkal s tou dámou, a většinou se vydali k severu. A jelikož se nikdo z nich nevrátil, nemohu vám říci přesně, jak jejich cesta pokračovala.“
„Nejdříve musíme najít rozvaliny obřího města,“ podotkla Julie. „Aslan to říkal.“
„Opravdu je musíme najít?“opáčil Šklíblatík. „Nemáme dovoleno je nejdřív hledat, co říkáš?“
„Ale jo, to jsem myslela,“ řekla Julie. „A potom, až je najdeme...“
„Pokud je najdeme,“ poznamenal suše Šklíbatlík. „Ví někdo, kde jsou?“ zeptal se Eustác.
„Někdo možná ano“ odtušil Šklíblatík. „Musím připustit, že i já sám jsem už o nich něco málo slyšel. V tom případě tedy nezačneme u pramene, ale vydáme se rovnou přes Šerá vřesoviště. Tam ty rozvaliny jsou, pokud tedy vůbec někde jsou. Byl jsem tím směrem už několikrát asi tak daleko, jako se obyčejně chodívá, ale žádné rozvaliny jsem nenašel, takže to nemohu říci jistě.“
„Kde jsou ta Šerá vřesoviště?“ tázal se Eustác.
„Podívej se támhle na sever,“ ukázal mu Šklíblatík dýmkou. „Vidíš tam ty skály? Tam Šerá vřesoviště začínají. Ale ještě předtím máme v cestě řeku, Štírava se jmenuje. Mosty žádné, pochopitelně.“
„Snad je můžeme aspoň přebrodit, ne?“ řekl Eustác.
„Nu, našli se už tací, kterým se to podařilo,“ připustil Šklíblatík.
„Třeba na Šerých vřesovištích někoho potkáme a ten nám poradí, jak dál,“ uvažovala Julie.
„Někoho potkáme, to máš pravdu,“ odtušil kývoun.
„A co to budežač?“
„No,“ protáhl Šklíblatík, „nemohu o nich tvrdit, že nejsou svým způsobem docela milí. Ovšem, pokud se vám ty jejich způsoby zamlouvají.“
„No dobře, ale co jsou zač?“ naléhala Julie. „Tady žije taková spousta zvláštních tvorů, že se v tom vůbec neuznám. Jsou to zvířata nebo ptáci nebo trpaslíci nebo co?“
Kývoun dlouze hvízdl. „Tak vy to nevíte? Já myslel, 2e vám to sovy pověděly. Obři to jsou.“ Julie sebou škubla. Obry neměla zvlášť ráda ani v po-
hádkách a s jedním už se setkala ve snu... Pak si ale všimla Eustácova zeleného obličeje. Hm, to je ještě větší srab než já, pomyslela si a hned se bála o trochu méně.
„Král mi tenkrát povídal,“ řekl Eustác, „tenkrát, jak jsme spolu byli na moři, že ty obry porazil ve válce a oni mu teď odvádějí daně.“^
„To je pravda,“ odpověděl Šklíblatík. „Žijí teď s námi v míru. Pokud se držíme na této straně Štíravy, ani si nás nevšimnou. Ovšem na druhé straně, na vřesovištích ... No, nějaká ta naděje je tu vždycky. Pokud se k nim nedostaneme moc blízko, pokud je něco nevyvede z míry a pokud nás neuvidí, možná, že projdeme hezký kus cesty.“
„Heleďte,“ řekl Eustác, kterému došla trpělivost, jako se to obyčejně stává lidem, když je někdo vytrvale straší. „Mně je

úplně jasný, že to celý není ani zdaleka taková hrůza, jak se nám to tu snažíte namluvit. Jako s tím dřívím nebo s těma postelema! Aslan by nás na tu cestu vůbec neposílal, kdybysme neměli žádnou naději."
Byl celkem připraven na stejně ostrou odpověď, ký-voun však pouze řekl: „Tak se mi to líbí, hochu. Takhle se na to má jít. Vyhmátnout to z té nejlepší stránky. Ale musíme si všichni dávat dobrý pozor, abychom nikd) neztráceli trpělivost, když teď máme před sebou tolik nepříjemností, které musíme prožít společně. Asi bychom se neměli hádat. Každopádně bychom aspoň neměli začínat moc brzo. Řekl bych, že takhle končí většina výprav: členové se povraždí navzájem, než někam dojdou, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Ale čím déle se tomu dokážeme ubránit..."
„Tak jestli se vám to zdá tak beznadějný," skočil mu Eustác do řeči, „snad byste radši měl zůstat doma. My už si nějak poradíme, viď, Poláková."
„Prosím tě, mlč a nechovej se jako pitomec!" okřikla ho Julie, která se strašně lekla, že by ho kývoun mohl vzít za slovo.
„Neboj se," řekl jí Šklíblatík. „Jdu s vámi v každém případě. Takovou příležitost propást nemůžu. Už dlouho čekám na něco podobného. Všichni - totiž všichni kývouni - mi říkají, že jsem moc lehkomyslný, že neberu život dost vážně. Kdyby to řekli jednou, ale říkají mi to pořád. ‚Šklíblatíku,' říkají, jsi samé hujajá a ju-chajdá a samá legrácka. Budeš se muset naučit, že život, to nejsou jen pečené žáby a úhoří paštiky. Potřebuješ, aby tě něco trošku zkřísilo. To ti radíme jen pro tvoje dobro, Šklíblatíku.' No a takováhle práce - cesta na sever teď na začátku zimy, hledání prince, který tam pravděpodobně vůbec není, pomocí rozvalin obřího města, které nikdy nikdo neviděl - to bude, myslím, zrovna to pravé. Jestli to mě nezchladí, tak už nevím." A zamnul si své žabí ruce jako někdo, kdo se těší na večírek nebo do divadla. „No," dodal, „a teď se podíváme, co dělají ti úhoři."
Oběd byl vynikající a obě děti si dvakrát pořádně přidaly. Kývoun zpočátku nevěřil, že by jim to mohlo chutnat, ale když toho snědly tolik, nakonec ho to přesvědčilo, takže začal pro změnu tvrdit, že jim to jistě nebude dělat dobře.
„Naše jídlo bude jistě lidskému zdraví škodlivé," řekl, „za to bych nedal ani zlámanou grešli." Po jídle si dali čaj (pili ho z plecháčů jako lidé, kteří pracují pod širým nebem) a Šklíblatík si pořádně přihnul z hranaté černé lahvinky. Dal dětem taky ochutnat, ale vůbec se jim tím nezavděčil.
Zbytek dne^ strávili přípravami, protože chtěli vyrazit časně zrána. Šklíblatík, největší z nich, prohlásil, že ponese tři deky, do kterých zabalí velký kus slaniny. Julie vezme zbytek úhořů, pár sucharů a křesadlo a Eustác
ponese svou i její pláštěnku, když je zrovna nebudou potřebovat. Eustác, který uměl trochu střílet (naučil se to na minulé výpravě), si vzal druhý nejlepší Šklíblatí-kův luk a Šklíblatík sám si vzal ten nejlepší, třebaže samozřejmě prohlásil, že za silného větru, slabého světla, se zvlhlými tětivami a zmrzlými prsty je chabá naděje, že vůbec něco trefí.
Oba měli také meče - Eustác si jeden přinesl ze svého pokoje na Cair Paravel; Julie se musela spokojit se svým nožem.
Málem by se kvůli tomu pohádali, ale sotva začali, kývoun si hned zamnul ruce a prohlásil: „Á, už to tady máme. To jsem si mohl myslet. Takové věci se na cestách vždycky stávají." Což je okamžitě umlčelo.
Spát šli časně. A tentokrát zažily děti opravdu ošklivou noc. Neboť Šklíblatík se slovy: „Měli byste oba zkusit chvilku zdřímnout. Ovšem je mi jasné, že ani jeden z nás zřejmě celou noc oka nezamhouří," zavřel oči a okamžitě začal tak strašně chrápat, že když Julie konečně usnula, zdálo se jí ustavičně o pochodujících armádách, hřmících vodopádech a vlacích rachotících tunelem.
DIVOKÉ A PUSTÉ ZEMĚ NA SEVERU
Kapitola šestá
Nazítří kolem deváté hodiny ranní bylo možno u řeky Šíravy zahlédnout tři osamělé postavy, jak se přes kameny a písčité ostrůvky brodí na druhý břeh. Řeka byla divoká, ale dost mělká, takže ani Julie se přitom nezmáčela víc než ke kolenům. Před nimi bylo ještě asi sto metrů schůdného terénu a pak hned strmý, místy skalnatý svah, zdvíhající se k okraji vřesoviště.
„Půjdeme asi tamtudy, ne?" ukázal Eustác trochu vlevo, kde poměrně rovnou a širokou roklí přitékal z vřesoviště potok. Ale kývoun zavrtěl hlavou.
„Kolem potoka žije nejvíce obrů," řekl. „Ta rokle je pro ně něco jako silnice. Budeme se muset pustit rovnou za nosem, i když je to trošku do kopce."
Našli si tedy místo, kde se dalo vylézt nahoru, a zanedlouho už celí udýchaní stanuli na okraji vřesoviště. Naposledy pohladili pohledem úrodné* narnijské nížiny a pak se obrátili k severu. Daleko a vysoko, kam jen oko dohlédlo, se táhla smutná, pustá pláň. Jenom vlevo bylo skal více, ale když si Julie uvědomila, že to nebude nic jiného než začátek obřího údolí, radši se honem podívala jinam. Vyrazili.
V zádech měli mírné podzimní sluníčko a po měkké půdě se jim šlapalo docela příjemně. Jak postupovali do nitra vřesoviště, osamělost vzrůstala. Sem tam bylo slyšet čejky nebo vidět jestřába. Po dvou nebo třech hodinách se zastavili u jednoho pramene, odpočali si a napili
L1
se. To už Julii začínalo připadat, že ta dobrodružství bj koneckonců nemusela být tak zlá, a řekla to nahlas.
„Taky jsme ještě žádné nezažili," podotkl suše Sklí-blatík.
Přerušení vždycky obrátí všechno naruby. Jen si vzpomeňte, jak to vypadá ve škole po hlavní přestávce nebo cestou vlakem, když člověk přestoupí! A s cestováním po první zastávce je to také tak. Když teď znovu vyrazili, všimla si Julie, že se skalnatý okraj údolí dostal nějak blíž. Skály byly taky jiné - vyšší a strmější, jako sloupy nebo věže. A měly takové zvláštní tvary!
Skoro bych řekla, uvažovala Julie, že tyhle skály mají na svědomí celej ten humbuk s obrama. Kdyby sem člověk šel takhle navečer, když už není dobře vidět, klidně by mu ty sloupy připadaly jako postavy. Třeba támhle! Ten balvan nahoře je úplně jako hlava. K tomu tělu je strašně veliká, ale kdyby to byl hodně ošklivej obr, tak by to bylo tak akorát. A to střapatý nahoře - asi to bude vřes nebo ptačí hnízda - to by mohlo bejt jako vlasy a vousy. A to, co mu trčí na obě strany, to by byly uši. Jsou to hrozně veliký uši, ale obři budou mít jistě uši ka-pitální, asi jako slon. A - a - a - á- á...

Krev jí ztuhla v žilách. Ta skála se pohnula. Byl to doopravdy obr. Nemohlo o tom být žádných pochybností; Julie dobře viděla, jak otočil hlavu, a zahlédla jeho veliký, naducaný, přihlouplý obličej. Ani to ostatní nebyly skály, nýbrž obři. Bylo jich čtyřicet nebo padesát, v jedné řadě vedle sebe. Stáli na dně údolí a lokty se opírali o jeho okraj, jako když se lidé opírají o zeď -nějací lenoši pěkně po snídani za jasného teplého rána.
„Jděte dál," šeptl Sklíblatík, který je také zpozoroval. „Nedívejte se na ně. A hlavně se nesmíte rozběhnout Za chvíli by nás měli."
Šli tedy dál a dělali jako by nic. Bylo to, jako když
ao
jdete kolem otevřené branky do zahrady, kde mají zlého psa, ale mnohem horší. Spousta obrů tam byla - desítky a desítky. Netvářili se vztekle - ani vlídně - ani nějak jinak. Zdálo se, že si poutníků ani nevšimli.
Svišš! Najednou jim nad hlavami přeletělo něco velkého a těžkého a s mocným žuchnutím to dopadlo na zem asi dvacet kroků před nimi. A vzápětí: Bum! další, třicet kroků za nimi.
„To házejí po nás?" zeptaly se Eustác.
„Bohužel ne," odpověděl Sklíblatík. „To bychom na tom byli o mnoho lip. Házejí na támhletu hromadu kamení, vidíte ji? Tak ta je v úplném bezpečí. Nikdo nemá tak mizernou trefu jako obři. Za pěkného počasí vždycky takhle po ránu soutěží v házení na cíl. Nějakou složitější zábavu by asi nepochopili."
Byly to ošklivé chvíle. Řada obrů se táhla donekonečna a žádný neměl na práci nic jiného než házet obrovské balvany, které často dopadaly nebezpečně blízko. A i kdyby toho nebylo, obří hlasy a tváře samotné by leckoho vyděsily ažaž. Julie se raději dívala na druhou stranu.
Asi o půl hodiny později se obři zřejmě pohádali. Házení kamenů tedy skončilo, ale naslouchat obří hádce nebylo také nic příjemného. Hulákali a pokřikovali na sebe dlouhá nesmyslná slova - ta kratší měla kolem dvaceti slabik. Prskali a vztekali se a nadskakovali, a vždycky když poskočili, bylo to jako malé zemětřesení. Mlátili se po hlavách velikánskými těžkými kamennými palicemi, ale měli tak tvrdé lebky, že se od nich palice odrážely, jako by byly gumové. Ten, kdo uhodil potom obyčejně palici upustil a zavyl bolestí, neboť ji upustil na svůj vlastní palec. Ale vzápětí na to zapomněl a za chvilku udělal přesně totéž. A to bylo koneckonců moc dobře, protože během hodiny byli všichni
aa
obři tak potlučení, že si sedli na dno údolí a dali se do pláče. Když teď seděli, nebylo je naštěstí už vůbec vidět; ale ještě dobré dva kilometry dál Julii pronásledovalo jejich skučení, vzlykání a popotahování jako z nějakých obludných jeslí.
Tu noc přespali pod širákem uprostřed pláně a Šklí-blatík dětem poradil, aby si lehly zády k sobě, že jim tak bude mnohem tepleji (záda se budou hřát navzájem a můžete se oba přikrýt dvěma dekami). Ale i tak jim byla dost zima a zem byla tvrdá a hrbolatá. Kývoun děti utěšoval a tvrdil, že se jim bude hned spát lip, když pomyslí, jak veliká zima bude později a dál na severu, ale tím je příliš nepovzbudil.
Den po dni tak putovali napříč Šerými vřesovišti; slaninou šetřili co nejvíc a žili hlavně z toho, co ulovil Eu-stác nebo Šklíblatík (byli to většinou ptáci, samozřejmě ne ti mluvící). Julie Eustácovi dost záviděla, že umí sří-let; naučil se to na své cestě s králem Kaspianem. Pramenů a potoků bylo všude dost, takže žízní netrpěli. Julie vzpomínala na všechny knížky, kde se vyprávělo, jak se lidé živili tím, co ulovili, a říkala si, že se tam nikde nepíše, jaká je to zdlouhavá, špinavá a nechutná práce škubat a kuchat ptáky a jak přitom člověku hrozně mrznou prsty. Ale hlavní bylo, že už nepotkali skoro žádné obry. Jeden je sice viděl, ale jenom zařičel smíchy a odklusal po svém.
Desátého dne dorazili do míst, kde se krajina měnila. Stáli na severním okraji vřesoviště a jenom povlovný svah je dělil od jiné země, nutno říci ještě hrozivější. Za hradbou útesů se zdvíhaly temné, pochmurné hory, rozryté ve skalnaté rokle, ostré srázy a pukliny tak úzké a hluboké, že do nich vůbec nebylo vidět. Čas od času se kaňonem řítila divoká řeka, vzkypěla v gejzír a s hrobovým rachotem se vevalila do propasti. A byl to sa-
a^
mozřejmě Šklíblatík, kdo si první všiml, jak se na vzdálenějších horách třpytí sníh.
„Na severních svazích ho jistě bude víc," poznamenal „Za to bych nedal ani zlámanou grešli."
Nějakou dobu jim ještě trvalo, než sešli svahem dolů nad sráz, a když se tam konečně dostali, naskytl se jim pohled na mohutnou řeku, deroucí se mezi ostrými útesy směrem na východ. Hluboko a hluboko pod nimi se valila, temná a studená, plná vírů a peřejí, a až tam, kde stáli, jejím řevem duněla zem.
„Výhodu to má tu," podotkl Šklíblatík, „že když spadneme a rozsekáme se na cimprcampr o skály, budeme mít jistotu, že se neutopíme v řece."
„A co je to támhle?!" zvolal Eustác náhle a ukázal k západu. Všichni spatřili to, co čekali ze všeho nejméně - most. A ne ledajaký most! Byl to jediný obrovský oblouk, spojující oba břehy, který se vypínal nad skalami mnohem výš než ony nad řekou.
„To určitě stavěli obři!" vydechla Julie.
„Hm, nebo taky nějaký čaroděj," uvažoval Šklíblatík. „Já osobně bych řekl, že spíš on. Takové místo bude plné černé magie. Zřejmě je to past. Až budeme v půlce, rozplyne se v mlhu a my..."
„Do háje s tím vaším sejčkováním" skočil mu Eustác do řeči. „Proč by to, prosím vás, nemohl bejt normální most?"
„Máš pocit, že by nějaký obr z těch, které jsme viděli, dokázal postavit takovýhle most?" opáčil Šklíblatík.
„Ale co nějaký jiný obři?" namítla Julie. „Víte, třeba který žili už strašně dávno a byli daleko chytřejší, než jsou ty teďka. Třeba to byli ty samý, co postavili to město, co ho hledáme. Třeba jsme kápli na tu správnou stopu: starej most, kteréj vede do starýho města!"
„Poláková, ty jseš geniální!" zvolal Eustác. „To je ono! Pojďte, jdem!"
Vydali se tedy k mostu. I zblízka rozhodně vypadal dostatečně pevný. Stavební kvádry byly veliké jako autobusy a

bylo na nich znát, že je tesal dovedný kameník, třebaže už dávno popraskaly a odrolily se, Zábradlí zřejmě kdysi zdobil bohatý reliéf a nějaké zbytky se z něj ještě zachovaly pod vrstvou lišejníku: tváře a údy obrů, minotaurů, ryb, ještěrů a podmračených, přísných bohů. Šklíblatík nepojal ani teď k mostu velkou důvěru, ale souhlasil s tím, že ho s dětmi přejde.
Výstup po mostě vzhůru byl zdlouhavý a namáhavý. Obrovské stavební kvádry už na mnoha místech scházely a zůstaly po nich jen nebezpečně vyhlížející díry, skrze něž byla vidět řeka, jak se pění a bouří stovky metrů pod nimi. Jednou také zahlédli orla, jak proletěl mostem pod jejich nohama. A čím byli výše, tím více se ochlazovalo; také vítr sílil, takže se stěží drželi na nohou. Dokonce i most jako by se v něm chvěl.
Když se konečně vyškrábali nahoru a pohlédli na druhou stranu, spatřili něco, co velmi připomínalo zbytky prastaré silnice, táhnoucí se od paty mostu do nitra hór. Mnoho dlažebních kamenů už také chybělo a byly vystřídány dlouhými pásy zeleně. A po této staré obří silnici jim přijížděli vstříc dva normálně velcí lidé.
„Jděte dál. Jdeme jim naproti," řekl Šklíblatík. „Lidé, s nimiž se tady setkáme, budou všichni s největší pravděpodobností nepřátelé, ale nesmíme jim dát najevo, že máme strach."
Než sestoupili z mostu na pevnou zem, byli už oba cizinci velice blízko. Jeden z nich byl rytíř na černém koni a v černém brnění. Hledí měl spuštěné, štít prázdný a kopí bez praporce. A vedle něj jela jakási dáma na bílém koni tak krásném, že měl člověk hned tisíc chutí po-
líbit ho na nos a dát mu kostku cukru. Jenomže ta dáma sama byla ještě stokrát krásnější. Na sobě měla nádherné bohaté šaty ostře zelené barvy.
„Kr-r-rásný dobr-r-rý den, poutníci!" pozdravila je hlasem zářivějším než slunce samo a každé její r bylo malou kosí písničkou, „jak jste někteří mladí na cestu takovou pustinou!"
„Může být, milostivá," odpověděl Šklíblatík velmi upjatě a ostražitě.
„My hledáme zbořený obří město," dodala Julie.
„Zbořené město!" zvolala dáma. „To je legr-r-rační! Co si s ním počnete, až ho najdete?"
„Musíme...," začala Julie, ale Šklíblatík ji přerušil.
„Prosím za prominutí, milostivá," řekl, „ale dosud neznáme ani vás, ani vašeho kavalíra - moc toho nenamluví, viďte? - a ostatně ani vy neznáte nás. A my prozatím nemáme v úmyslu vykládat své plány na potkání, když dovolíte. Asi nám co nevidět sprchne, co říkáte?"
Dáma se rozesmála; jasnější či melodičtější smích si sotva dovedete představit. „Máte s sebou, děti, moudrého a přísného strážce. Nezlobím se na něj, že má svou hlavu, ale přesto neodolám a něco vám poradím O Zbořeném obřím městě jsem mnoho slyšela, ale dosud jsem se nedozvěděla, kudy se tam jde. Zato dobře vím, že tato cesta vede do hradu Harfangu, kde žijí hodní obři. Jak jsou ti z Šerých vřesovišť hloupí, vzteklí, divocí a hrubí, tak jsou tito mírní, uhlazení, moudři a dvorní. V Harfangu se možná něco dozvíte o Zbořeném městě a možná taky ne, ale zcela určitě tam najdete pohodlné ubytování a příjemné hostitele. Uděláte nejlíp, když tam přezimujete nebo přinejmenším se zdržíte několik dní, abyste si trochu odpočinuli. Čeká vás tam horká koupel, měkké lože a dobrá nálada. Stoly se tam prohýbají pod tíží jídel vařených i pečených, sladkých i slaných."
„Pane jo!" zvolal Eustác. „Tomu říkám slovo! Zas jednou spát v posteli!"
„No, a vykoupat se v teplý vodě," dodala Julie. „Myslíte, že nás tam nechají přespat? Vždyť je vůbec neznáme."
„To je maličkost," odpověděla dáma. „Prostě jim řeknete, že je pozdravuje Dáma v zeleném a posílá jim dvě roztomilé děti na Podzimní hodokvas."
„Děkujeme strašně moc," volali Eustác i Julie.
„Ale dejte si pozor, ať tam nedorazíte moc pozdě večer," řekla jim ještě dáma. „V Harfangu se zavírají brány časně a jak je jednou zavřou, nikoho už nepustí až do příštího rána, i kdyby si prsty uklepal."
Děti, oči rozzářené, jí znovu děkovaly a ona jim zamávala na rozloučenou. Kývoun zvolna sňal klobouk a prkenně se uklonil. Pak se mlčenlivý rytíř i dáma vydali po mostě vzhůru, až se celý rozezněl klapotem podkov.
„No, tak to by bylo" poznamenal Šklíblatík. „A teď by mě hrozně zajímalo, odkud jde ona a kam má namířeno. Nečekali byste takovou v zemi obrů, že? Vsadím* se, že z toho nepojde nic dobrého."
„Do háje!" vyhrkl Eustác. „Vždyť byla tak fantastická! Jen si představte teplý jídlo a vyhřátý pokoje! Doufám že už to do Harfangu není moc daleko."
„To bych řekla," přidala se Julie. „Lidičky, takový šaty jsem v životě neviděla. A ten kůň!"
„No, stejně ale," vytrval Šklíblatík na svém, „rád bych toho o ní věděl víc."
„Vždyť jsem se jí chtěla zeptat," namítla Julie. „Copak toě to nezajímalo? Jenže to nešlo, když jsme jí o sobě nechtěli nic říct."
„No," dodal Eustác, „a vy jste se na ně tvářil, jako byste je chtěl kousnout! Vám se nelíbili?"
„Nelíbili? Kdo?" tázal se kývoun. „Já jsem viděl jen jakousi dámu."
„Vy jste si nevšiml toho rytíře?" divila se Julie.
„Viděl jsem nějaké brnění," odtušil Sklíblatík. „Proč nic neřekl?"
„Třeba se styděl," řekla Julie. „Nebo mu třeba stačilo, že se může koukat na ni a poslouchat ten její hlas. Mně by to jistě stačilo, bejt na jeho místě."
„Jen tak přemýšlím," poznamenal Sklíblatík, „jak by to asi dopadlo kdybyste mu zvedli hledí a nakoukli dovnitř."
„To snad není možný!" zvolal Eustác. „To brnění má taky nějakej tvar, ne? Co by uvnitř mohlo bejt jinýho než člověk?"
„Dejme tomu kostlivec," navrhl kývoun s ponurým zadostiučiněním. „Nebo možná," dodal po krátkém přemýšlení, „vůbec nic. Nic, co by se dalo zahlédnout. Něco neviditelného."
„Brrr," otřásla se Julie. „To jsou mi ale nápady. Kam na ně chodíte?"
„Do háje s jeho nápadama," zlobil se Eustác. „Vždycky počítá s tím nejhorším a vždycky je na omylu. Pojďte se

konečně hnout z místa, ať se k těm hodnejm obrům do Harfangu dostaneme co nejdřív. Vědět tak ještě, jak je to daleko!“
A teď málem došlo k první takové hádce, jakou Sklíblatík předpovídal. Ne, že by se Julie a Eustác nepopi-chovali a neutrhovali jeden na druhého už hezkou dobu. ale tohle bylo první vážnější nedorozumění. Sklíblatík nechtěl jít do Harfangu vůbec. Říkal, že nemá vyhraněnou představu o tom, co to znamená „hodný“, když se to řekne o obrovi, a že se kromě toho Aslah vůbec nezmi-
ňoval o nějakém pobytu u obrů, ať už takových nebo makových. Děti však měly plné zuby větru, deště, tvrdých ptáků pečených na otevřeném ohni i spaní na studené zemi, a trvaly proto na tom, aby se k hodným obrům určitě šlo.
Konečně se jim podařilo Šklíblatíka přemluvit, ale vymínil si slib, že bez jeho svolení nikdo obrům neřekne, že přicházejí z Narnie, ani že hledají prince Riliana. Děti mu to slíbily a všichni se vydali na další cestu.
Po rozhovoru s tou líbeznou dámou se všechno pokazilo na dvojí způsob. Za prvé byla teď cesta mnohem obtížnější. Silnice vedla nekonečnými, stále stejně příkrými údolími a stále stejný severák jim stále stejně fičel do obličeje. Dřevo na topení se hledalo hrozně mizerně a nikde tu nebyly útulné kotlinky, ve kterých tábořili na vřesovištích. A zem byla tvrdá, kamenitá, takže je přes den krutě rozbolely nohy a přes noc celé tělo.
Za druhé rozhovor sám měl na děti špatný vliv, ať už jím dáma zamýšlela cokoli. Měly teď plnou hlavu tepla, postelí, koupelen a pořádného jídla; už vůbec nemluvily o Aslanovi, a dokonce ani o ztraceném princi. Julie si přestala každého rána opakovat Znamení. Nejdřív si vždycky řekla, že je hrozně unavená, ale později na ně zapomněla úplně. A třebaže byste asi čekali, že je pomyšlení na Harfang trochu rozveselí, bylo tomu zrovna naopak: víc se teď oba litovali a byli rozmrzelejší a víc se hádali mezi sebou i se Šklíblatíkem.
Konečně jednoho odpoledne dorazili do míst, kde se údolí otevřelo a místo skal je obklopily temné lesy. Pohlédli kupředu a zjistili, že mají hory za sebou. Před nimi se prostírala pustá kamenitá pláň, o něco dále se zdvíhaly další hory, pokryté sněhem. Ale ještě před tímto pohořím stál osamělý nízký kopec, nahoře skoro plochý.
i
„Koukněte!“ zvolala Julie a ukázala přes pláň dál -a tam, za tím nízkým kopcem, mrkala v houstnoucím se-1 ru světla. Světla! Ani hvězdy, ani oheň, nýbrž milá, útul-1 ná řada osvětlených oken. Kdo ještě nestrávil týdny I v úplné pustině, den co den, noc co noc, těžko pochopí, I jak jim teď bylo. I
„Harfang!“ zvolali Eustác a Julie hlasy, z nichž čišela I radost. „Harfang!“ opakoval Šklíblatík hlasem, z něhož čišela nedůvěra a neblahé tušení. Ale vzápětí dodal: „Husy, honem!“ a v mžiku měl v ruce luk. Sestřelil pěknou tučnou husu.
Nebylo ani pomyšlení na to, že by do Harfangu došli ještě téhož dne. Ale dobře se najedli a rozdělali si pořádný oheň a usínali zahřátí, jak se jim o tom už dobrý týden jenom snilo. Když však oheň vyhasl, nastala taková zima, že měli ráno deky ztuhlé mrazem.
„To je toho!“ zvolala Julie a poskakovala, aby se zahřála. „Dneska se koupu v teplý vodě!“
PRAPODIVNÉ PŘÍKOPY
Kapitola sedmá
Nutno říci, že to byl den šeredný, jak náleží. Nahoře pochmurné nebe a těžké sněhové mraky, hrozící každým okamžikem se rozsypat, dole tvrdá umrzlá zem, po níž se prohánělvítr tak jedovatý, až se zdálo, že člověku sedře kůži z těla. Brzy zjistili, že na pláni je silnice v daleko horším stavu než předtím. Museli teď přelézat či obcházet balvany, přeskakovat pukliny a brodit se sutí - těžký úkol pro lidi s bolavýma nohama. A ani když padali únavou, nemohli se zastavit, protože byla moc veliká zima.
Kolem desáté hodiny se z nebe na Juliino rameno snesla první drobounká sněhová vločka. O čtvrt hodiny později už padaly dost hustě. O půl hodiny později bylo všude kolem bílo. A než uplynula hodina, řádila už prvotřídní sněhová vánice, která vypadala, že hned tak neskončí, a protože vítr stále fičel proti nim, bylo vidět sotva na krok.
Musíte teď stále mít na paměti, jak mizerně bylo vidět, jinak těžko pochopíte to, co se jim přihodilo. Když se přiblížili k tomu nízkému kopci, za kterým včera spatřili světla, nemohli si ho vcelku prohlédnout. Tak tak, že viděli na cestu, a to ještě napínali oči, div jim z důlků nevylezly. Nemluvili.
Na úpatí kopce zahlédli po obou stranách cesty nějaké skály - takové hranaté a pravidelné, kdyby se na ně člověk zadíval pozorněji, jenže to nikdo neudělal. Je teď
zajímalo, že mají v cestě nějaký stupeň asi jeden a čtvrt metru vysoký. Kývoun, tvor dlouhonohý, se na něj vyhoupl poměrně snadno a pomohl dětem nahoru. Tam už bylo naváto dobře půl metru sněhu a obě děti se cestou důkladně promočily. Pak se asi sto metrů škrábali do kopce - Julie jednou upadla - a přišli k druhému stupni. Dohromady tam byly čtyři, různě daleko od sebe.
Když se vyškrábali na ten čtvrtý, ocitli se nepochybně na vrcholku kopce. Ujistil je o tom fakt, že zatímco je dosud svah poněkud chránil před náporem větru, teď dostali přímý záběr rovnou do obličeje. Kopec byl totiž kupodivu skutečně tak plochý, jak zdálky vypadal: veliká rovná planina, po níž se vítr prohánělpo libosti. Sníh tu skoro vůbec neležel, neboť ho vítr stále znovu zdvihal a v oblacích či bílých stěnách ho hnal proti nim. Kolem jejich nohou vířil sníh, jako někdy víří po zamrzlé vodní hladině; a zem byla skutečně často hladká jako led. Jenže bohužel ji navíc přetínaly všelijaké svahy a vyvýšeniny a místy ji členily ve čtverce a obdélníky. No a přes ty se samozřejmě muselo přelézat; vysoké byly půl až jeden a půl metru a kolem tří metrů silné Na jejich severní straně už bylo naváto vysoko sněhu, takže po každém šplhání následovala studená koupel
Jak se tak Julie prodírala vánicí kupředu, hlavu skloněnou, kapuci do očí, zmrzlé ruce pod pláštěnkou nacpané do rukávů, zahlédla na té příšerné plošině i jiné zvláštní věci. Napravo stála řada jakoby továrních komínů, nalevo nějaká veliká skála, strmější a hladší, než skály obvykle bývají. Ale nevěnovala jim žádnou pozornost. Teď myslela jenom na svoje zmrzlé prsty (a nos a bradu a uši) a na Harfang, kde ji čeká vana plná horké vody a měkká postel.
Najednou jí ukouzly nohy, spadla, jela po zadku asi

dva metry a vzápětí ke své hrůze zjistila, že padá do nějaké černé díry, která jako by se právě před ní otevřela. 0 vteřinku později byla dole. Ocitla se na dně jakéhosi příkopu, širokého jen asi tři čtvrtě metru. A třebaže pád samozřejmě nebyl nijak příjemný, téměř okamžitě vydechla úlevou, že je chráněna před větrem: stěny příkopu se zdvihaly ještě skoro metr nad její hlavou. Vzápětí spatřila nahoře starostlivé tváře Eustáce a Šklíblatíka.
„Nestalo se ti nic?“ volal Eustác.
„Obě nohy zlomené, co? Za to bych nedal ani zlámanou grešli,“ volal Šklíblatík.
Julie vyskočila a sdělila jim, že se jí nic nestalo, ale že ji budou muset vytáhnout ven.
„Kam jsi to spadla?“ ptal se Eustác.
„Nějakej příkop to je nebo cestička kousek pod zemí nebo tak něco,“ řekla Julie. „Vede úplně rovně.“
„No jo!“ na to Eustác. „A taky přímo na sever. Co myslíš, je to cesta? Protože kdyby jo, dostali bysme se konečně z toho pitomýho větru. Je tam hodně sněhu?“
„Skoro žádnej. Asi ho to všechen přefouká.“
„Jak to vypadá dál?“
„Moment. Jdu se podívat,“ řekla Julie a vydala se příkopem. Jenže ten brzy zahnul ostře doprava. Julie to sdělila ostatním.
„A co je za rohem?“ ptal se Eustác.
Julie však měla z točitých chodbiček a tmavých míst pod zemí (nebo skoro pod zemí) zrovna takový strach, jako měl Eustác z výšek. Vůbec se jí nechtělo jít za roh, zvláště ne, když za ní Šklíblatík volal:
„Dej na sebe pozor! Takováhle cestička by mohla vést k dračí jeskyni! A v obří zemi by mohli být obří brouci a obří housenky!“
„Asi to nikam moc nevede,“ řekla Julie a honem se vrátila zpátky.
7/1
7C
„Jdu se na to mrknout,“ povídá Eustác. „Co to známe ná nikam moc, nemohla bys mi prozradit?“ Posadil se tedy na okraj příkopu (teď už byli všichni tak mokří, /e se nikdo nestaral, zda náhodou ještě trochu nenavlhre) a spustil se dovnitř. Protlačil se před Julii, a i když nic neřekl, Julie dobře poznala, že ji prokoukl. Vydala se te dy hned za ním, ale dala si dobrý pozor, aby se nedostala před něj.
Výsledky pátrání je však dost zklamaly. Zahnuli doprava a šli kousek rovně. Tam se cesty dělily: první vedla dál rovně, druhá ostře doprava. „Tam ne,“ řekl Eustác, když nahlédl do odbočky. „To bysme se dostali zase zpátky, na jih.“ Šli tedy rovně, ale brzy dorazili k další odbočce doprava. Jenže tady už neměli na vybranou, protože přímá cesta končila.
„Nic,“ zamručel Eustác. Julie se tedy urychleně otočila a vydala zpátky. Vrátili se tam, odkud vyšli, a kývoun je svýma dlouhýma rukama bez potíží vytáhl.
V tom okamžiku si oba začali přát, aby je tam hl radši nechal. Na dně příkopu jim málem rozmrzly • Také tam jasně viděli, normálně se jim dýchalo a sly^ se, aniž museli řvát do ochraptění. Být zase zpátky v mě a metelici bylo téměř k nevydržení. A v tom Oř mžiku se Šklíblatík velmi vhodně zeptal:
„Pamatuješ si ještě ta Znamení? Kterým se máme n dit teď?“
„Lidi zlatý, pojďte dálT odpověděla Julie. „Znamení mi můžou vlízt na hrb. Něco o někom, kdo řekne Asla novo jméno, ale přece tu teď nebudu přednášet průpo vídky.“
Jak vidíte, nevzpomněla si správně. To bylo tím, že ut si znamení neodříkávala před spaním. Ještě by je vědě la, kdyby si trochu namáhala hlavu. Ale už je neuměla odříkat, jako když bičem mrská, ve správném pořadí a
bez rozmýšlení. Šklíblatíkova otázka ji dopálila, protože už byla vlastně dopálená sama na sebe, že neumí Znamení tak, jak by měla. A protože byla dopálená, zmrzlá a hrozně unavená, řekla teď: „Znamení mi můžou vlízt na hrb.“ Snad to ani tak nemyslela.
„Ale to je až to další, ne?“ ptal se Šklíblatík. „Víš určitě, že to říkáš správně? Asi už jsi to popletla, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Tenhle kopec, ta plošina, to by určitě stálo za prohlédnutí. Měli bychom se tu na chvíli zastavit. Všimli jste si...“
„Do háje!“ odsekl Eustác. „Copak se tu musíš zrovna teď kochat rozhledem? Pohni sebou už jednou, prosím tě.“
„Koukněte, koukněte!“ ozvala se vtom Julie. Oba se otočili a spatřili, co ona: dál k severu a o mnoho výš než stáli, se objevila řada světel. Tentokrát bylo mnohem zřetelněji vidět, že jsou to okna: menší, která každému připomněla útulnou ložnici, i větší, která každému připomněla pořádnou jídelnu, kde se topí v krbu, až stěny odfukují vedrem, a na stole se kouří z mísy s polévkou a z pěkně vypečeného masa.
„Harfang!“ svolal Eustác.
„To je jistě fajn,“ na to Šklíblatík, „ale právě jsem říkal ...“
„Prosím tě, buď zticha,“ opáčila Julie rozzlobeně. „Máme strašně málo času. Však víš, jak ta dáma říkala, že brzo zavírají! Musíme se tam dostat včas, slyšíš, musíme! Určitě umřeme, když zůstaneme přes noc venku v takovýmhle nečase!“
„No, ona vlastně ještě noc není...,“ začal Šklíblatík, ale obě děti řekly jen: „Pojďte už“ a začaly klopýtat po kluzké plošině vpřed, co jim nohy stačily. Kývoun je následoval; ještě se snažil něco říci, ale teď, když se zase Museli prát s větrem, by ho děti asi neslyšely, ani kdyby
chtěly. A ony nechtěly. Měly v hlavě jen horkou ví peřiny a dobrou polévku a pomyšlení na to, že by se nedostali dovnitř, kdyby dorazili pozdě, se skoro ned snést.
Spěchali, co měli sil, ale stejně jim trvalo dost dloi' než se dostali přes plošinu. A pak jim ještě zbý\ slézt několik stupňů dolů. Konečně však byli č a mohli si Harfang pořádně prohlédnout.
Stál na vysoké skále, a třebaže měl spoustu věží, padal spíš jako veliký dům než jako hrad. Hodní o \ zřejmě vůbec nepočítali s nějakým napadením. V h dební zdi byla okna dokonce i nízko u země - to b> ^ v pořádné pevnosti nikdy

nedopustilo. Tu a tam byla ké všelijaká malá dvířka, takže by to jistě nedalo « velkou práci dostat se nepozorovaně ven nebo dovn To Julii a Eustáce docela potěšilo; hrad tak vypadal i ' větivěji a zaháněl všechny pocity, že tam nemají co c lat.
Nejdřív se trochu lekli té vysoké skály, ale pak všimli, že nalevo vede vzhůru poměrně schůdná ce a silnice se k ní stáčí. I tak to ovšem byl namáhavý stup, zvlášť po tom všem, co měli za sebou, a Julie m často velikou chuť se na místě položit a usnout. Euss a Šklíblatík ji posledních sto metrů museli podpírat. í nečně však stáli před bránou. Padací mříž byla naiv a brána otevřená dokořán.
Ať je člověk unavený sebevíc, přece jen to není sn né zaklepat u obrů na dveře. Byl to nakonec Šklíbla kdo projevil největší odvahu, třebaže byl celou dc proti.
„Držte se," řekl. „Hlavně nesmíme dát najevo, že se bojíme. Udělali jsme velikou hloupost, že jsme sem šli. ale teď, když už jsme tady, to musíme brát statečné"
S těmi slovy pokročil vpřed, postavil se tak, aby se je-
70
ho hlas v bráně odrazil ozvěnou, a zavolal: „Hej! Hoste na noc!"
A zatímco čekali, jaký budou mít jeho slova účinek sňal klobouk a setřel vrstvu mokrého sněhu z jeho střechy.
„Panečku" zašeptal Eustác Julii, „ten je, co? Sejčkuie sice v jednom kuse, ale odvahu má - a drzost tak\
Dveře se otevřely, od sněhu se odrazil přívětivý záblesk ohně a strážný vyšel ven. Julie honem pevně vřela rty, aby nevykřikla. Obr nebyl nijak zvlášť vel - tak do prvního patra, výš ne. Měl ježaté rezavé via koženou kazajku, pobitou kovovými plátky, takže z ní stala jakási drátěná košile, holá kolena (straš chlupatá) a na nohou ovinovačky. Shýbl se a vykulil < na Šklíblatíka.
„Co to vidím za obludku?" zeptal se.
Julie sesbírala poslední zbytky kuráže: „Prosím vás; zavolala vzhůru, „mám vyřídit panu králi pozdrav od Dámy v zeleném a povědět mu, že mu posílá dvě děti a tady toho kývouna (jmenuje se Šklíblatík) na Podzimní hodokvas. - Teda, jestli by to šlo," dodala potom.
„Ohó," pravil strážný. „To je jiná řeč. Pojďte dál, lidičky, jen pojďte. Počkáte u mě a já vzkážu Jeho Veličenstvu."
Zvědavě si děti prohlédl. „Modré tváře," řekl. „To jsem nevěděl, že jsou modří. Ne, že by mi do toho něco bylo. Ale docela bych řekl, že se jeden druhému líbíte. Vrána k vráně..."
„Jenže my jsme modrý z tý zimy," řekla Julie. „Normálně tak nevypadáme."
„Tak se pojďte ohřát. Jen pojďte, píďalky," zval je strážný. Vešli tedy do jeho domku. Slyšet, jak jim v patách zapadly tak veliké dveře, nebylo nic příjemného, ale vzápětí na to zapomněli, neboť spatřili to, po čem toužili od včerejšího večera: oheň. A jaký oheň! V krbu
se topilo celými stromy (byly tam asi čtyři nebo pět), které žhnuly tak, že se k němu nedalo přijít blíž než na pár metrů. Všichni sebou prostě plácli na cihlovou podlahu, kde se žár dal ještě vydržet, a vydechli úlevou.
„Tak, mladíce," pravil strážný k jinému obru, který seděl opodál a čučel na hosty, div mu oči nevypadly z důlků. „Seber se a pěkně dones panu králi vzkaz." A zopakoval mu, co mu řekla Julie. Mladší obr si ještě naposledy zažíral, od srdce se zasmál a odběhl.
„No, žabáku," řekl strážný kývounovi, „se mi zdá, že potřebuješ trochu vzpružit," a vytáhl černou láhev podobnou té Šklíblatíkově, jenom asi dvacetkrát větší. „Hm-hm-hm," uvažoval, „když ti dám sklenici, tak se mi v ní utopíš. Počkejme, počkejme. Tahle slánka bude tak akorát. Před králem byste o ní zrovna mluvit nemuseli. To stříbro se sem bude dostávat, a moje vina to není."
Slánka byla trochu jiná než ty naše - užší a vyšší - a při troše dobré vůle z ní byla přijatelná sklenice, nebo spíš džbán. Obr ji postavil před Šklíblatíka. Děti čekaly, že ji Šklíblatík odmítne, když je tak nedůvěřivý, ale on jen zabručel: „Teď už nemá cenu trápit se obavami, když jsme tu takhle důkladně zavřeni." Přičichl k tekutině. „Voní pěkně," pravil. „Ale to ještě nic neznamená. Radši se ubezpečím důkladněji." Usrkl trochu. „Chuť by taky ušla," prohlásil, „ale to může být jen napoprvé. Jakpak druhý doušek?" A upil ještě trochu. „Hm," řekl, „ale chutná to takhle celé?" A napil se zhluboka. „U dna to bude pěkně hořké, za to bych nedal ani zlámanou grešli," ujistil je konečně a obrátil do sebe zbytek. Olízl se a povídá dětem: „To bude taková zkouška. Když teď prasknu, zčernám, proměním se v hada nebo tak něco, dejte pozor, ať si od nich nevezmete nic k jídlu." Ale obr, který Šklíblatíka neposlouchal a ani neslyšel, se
rozchechtal na celé kolo. „Žabáku, ty jsi ale chlapík!* zvolal. „Jak to do sebe kopnul!"
„Žádný chlapík - kývoun," opravil ho Šklíblatík a jeho hlas zněl nějak divně. „Ani žabák... kývoun."
Tu se otevřely dveře a vrátil se mladší obr. „Mají jít hned do trůnního sálu," oznámil.
Děti vstaly, ale Šklíblatík zůstal sedět a pravil: „Kývoun; kývoun. Velice vážený kývoun. Váženývoun."
„Ukaž jim cestu" řekl strážný. „Tady žabáka vem radši do ruky. Dal si kapku víc, než bylo zdrávo."
„Zdrávo je úplně," řekl Šklíblatík. „Nejsem ledaskdo, Žádná žába, prosím. Nejsem žabaskdo. Jsem váženývoun." ^
Ale mladý obr ho popadl v pase a vybídl děti, aby šly za ním. Takhle nedůstojně přešli nádvoří. Šklíblatík, jak tak visel obrovi v ruce a dlouhé nohy se mu klátily sem a tam, skutečně dost připomínal žábu. Ale ani si toho děti nestačily pořádně všimnout, a už vešli bránou do hlavní budovy - srdce jim začala citelně bušit -, prošli několika dlouhými chodbami, nebo jimi oba spíš pro-klusali, neboť obři mají dlouhé kroky, a konečně se ocitli v rozlehlém obřím pokoji, plném světla: na stropě zářily veliké lustry, v krbu plápolal oheň jako dům a všechen ten jas se odrážel od stropu i naleštěné podlahy. Po obou stranách stála spousta obrů, všichni nádherně oblečení, a naproti na dvou trůnech seděly dvě mohutné postavy - král a královna.
Asi dvacet kroků před nimi se zastavili. Julie a Eustác se pokusili o poklonu (ani se neptejte, jak to dopadlo) a mladý obr opatrně postavil Sklíblatíka na podlahu. Ten se však okamžitě složil a zůstal sedět jako pecka. Ruce a nohy se mu rozjely do veliké dálky na všechny strany a po pravdě řečeno tak vypadal skoro přesně jako veliký pavouk.

o^
HRAD HARFANG
Kapitola osmá
„Tak začni, Poláková," zašeptal Eustác. Tu Julie zjistila, že má tak sucho v krku, že není schopna vyslovit ani písmenko. Zoufale zavrtěla hlavou.
Eustác si s pocitem, že tohle jí (a Šklíblatíkovi) do smrti nezapomene, navlhčil rty a zakřičel na obřího krále:
„Prosím, Vaše Veličenstvo, pozdravuje vás Dáma v zeleném a vzkazuje vám, že nás tu máte nechat na Podzimní hodokvas."
Král a královna se na sebe podívali, přikývli a usmáli se - nebyl to zvlášť příjemný úsměv. Julii se víc líbil král. Měl hustý vlnitý plnovous a pevný orlí nos a na obra byl docela hezký. Královna však byla příšerně tlustá, měla dvojitou bradu a mastný napudrovaný obličej, což není nic hezkého ani normálně, což teprve v obří velikosti. Pak si král olízl rty. Na tom nebylo nic zvláštního - ale měl tak veliký a tak rudý jazyk a vyplázl ho tak nečekaně, že sebou Julie škubla:
„Takové dobré děti!" zvolala královna. (Že by byla nakonec přece jen lepší ona? napadlo Julii.)
„Vskutku," odvětil král. „Náramné děti. Vítejte u našeho dvora. Podáme si ruce?"
Napřáhl k nim dolů svou velikou pravici - byla vymydlená a plná prstenů, ale nehty byly nebezpečně špičaté. Stisknout ruce, které mu děti podávaly, král ovšem nemohl; ale stiskl jim paže.
„A co je tohleT zeptal se král a ukázal na Šklíblatíl Ten namáhavě zvedl hlavu. „Žávenývoun," prohlásil.
„Áááá," zaječela královna a přitáhla si sukně těsně kolenům. „Fuj! Ono je to živéV
„On je docela fajn, Vaše Veličenstvo, opravdu," h honem Eustác. „Až ho poznáte lip, určitě se vám bu líbit. Fakt."
Doufám, že tím, co vám teď řeknu, Julie neztratí vé sympatie až do konce této knížky, ale pravda je, že v tu chvíli dala do pláče. Bylo to docela omluviteli když uvážíme, že jí ruce, uši a nos sotva začaly rozn zat; také šaty začaly rozmrzat a kapala z nich voda; měř po celý den neměla nic k jídlu ani k pití a noh\ tak bolely, že měla pocit, že už ji víc neunesou. Na1 jim v tu chvíli její pláč pomohl víc než co jiného.
„Chudinka!" zvolala totiž královna. „Choti, dopus jsme se hrubosti, že jsme tu hosty nechali stát! Hone kde jste kdo? Odveďte je. Připravte jim koupele, ně k jídlu a víno. Postarejte se o tu maličkou. Doneste jí zátka, panenky, sirup proti kašli, doneste jí honem ně - bonbóny, cukroví, hračky nebo čokoládu. Nepl maličká, neplač, nebo nebudeš o hodokvasu stát za ni
Julii slova o hračkách a panenkách dopálila zrov tak, jako by dopálila vás či mne; a i když měla bonbó a čokoládu docela ráda, doufala, že jí nejdřív nabídn něco pořádného. Královnin přihlouplý projev měl vš mimořádně uspokojivé výsledky. Šklíblatíka a Eusté se chopili obří komorníci, Julie obří dvorní dáma a c nesli je do jejich pokojů.
Juliin pokoj byl velký asi jako chrám a zdál by možná dost ponurý, kdyby v krbu nehořel oheň a podlaze neležel tlustý červený koberec. Navíc se ol mžitě začaly dít nádherné věci. Dvorní dáma ji podaia královnině staré chůvě, což byla z obřího hlediska ve-
kem shrbená stařenka, a z hlediska člověčího obr která by se možná vešla i do normálního pokoje. B>ia velice šikovná a Julie si jenom občas přála, aby na chvil-ku přestala pomlaskávat a říkat: „No, no, beruško. Pojď, kuřátko, pojď. Tak, kytičko moje, a už to bude," a tato vé věci. Nalila horkou vodu do obřího umyvadla a * tam vysadila. Pokud člověk umí plavat (a to Julie ur la), není nad obří koupel. A obří ručníky jsou také . ječné. Jsou sice trochu hrubé, ale zato jsou jich a e metry. Vlastně se vůbec nemusíte utírat, jenom se o nich rozvalujete před krbem a je vám blaze. Pak do^ • la Julie čisté a suché šaty; byly moc krásné, sice tro velké, ale určitě pro člověka. „Ta Dáma v zeleném < asi jezdí na návštěvu a tohle jsou šaty pro hosty," us dila Julie.
Hned se ukázalo, že to bude asi správný odhad, ne jí přinesli stůl a židli velké zrovna akorát pro obyčej ho člověka, také talíře a příbory správné velikosti, byla nádhera, posadit se na pořádnou židli, konečně tá a zahřátá! Byla stále bosá a mazlila se noha s obřím kobercem. S rozkoší je do něj zabořila až kotníky a to bylo zrovna to pravé po té kamenité ceř Jídlo - asi tomu budeme muset říkat oběd, třebaže byl čas spíš na svačinu - se skládalo z drůbeží polev * pečeného krocana, teplého pudinku, pečených kasta i a spousty ovoce.
Jediné, co Julii rozčilovalo, bylo, že chůva stále cg cházela a vracela se s obrovskými hračkami - velik panenkou, větší než Julie sama, dřevěným koněm na f léčkách, velkým asi jako slon, bubínkem, který vypa^ jako mlýnské kolo, a plyšovým beránkem. Byly to hn ky hrubé, nepořádně vyrobené, omalované křiklavj barvami - a Julii se velice hnusily. Opakovala chu znovu a znovu, že je nechce, ale chůva vždycky řek
ar
„Pst - pst. Však ti zítra přijdou vhod, jenom se trošku vyspinkáš. He-he-he. Tak do postýlky, beruško moje, sup!
Postel také nebyla obří, byla normálně veliká, avšak parádní, s nebesy, jako v nějakém staromódním hotelu. V tom velikém pokoji vypadala hrozně maličká. Julie si do ní vlezla a s rozkoší se natáhla.
„Ještě sněží?" zeptala se ospale.
„Ne, kuřátko moje, teďka prší," odpověděla chůva. „Deštíček uměje všechen ten ošklivý sníh. Až se vyha-jáš, budeš si moct jít hrát na sluníčko." Pěkně Julii přikryla, dala jí pusu a popřála jí dobrou noc.
Neznám nic nepříjemnějšího než dostat pusu od obryně, a Julii to napadlo taky, jenže vzápětí už spala jako dřevo.
Celý večer a celou noc hustě pršelo a déšť tloukl do oken, ale Julie to neslyšela, neboť spala a spala a spala, až minula doba večeře a minula i půlnoc. Nastala nejhlubší noc, v celém hradu bylo mrtvé ticho, jenom občas myš zaharašila. A tu měla Julie sen. Byla v tomtéž pokoji, oheň v krbu dohasínal a v jeho světle spatřila toho velikého koně na kolečkách. Z ničeho nic se dal sám od sebe do pohybu, přejel bezhlučně po koberci a zastavil se u její hlavy. A najednou to nebyl kůň, ale stejně veliký lev. A pak to najednou nebyl dřevěný lev, ale opravdický, ba až příliš opravdický Lev, Aslan sám, jak ho viděla na hoře za koncem světa. I naplnil se pokoj vůní všech věcí, které kdy na zeni voněly nejkrásněji. Ale Julie byla smutná, ačkoli si nemohla vzpomenout Proč, a slzy jí tekly proudem po tvářích. Lev ji požádal, aby mu zopakovala

Znamení, a ona poznala, že je všechna zapomněla. Tu se jí zmocnila veliká hrůza. A Aslan ji vzal do tlamy (ucítila jeho teplý dech, ale zuby ne), donesl ji k oknu a přinutil, aby se podívala ven.
Měsíc jasně svítil a na zemi či na nebi (nevěděla k« stálo velikými písmeny napsáno: PODE MNOU. F sen skončil, a když se Julie pozdě ráno probudila, vůl si nepamatovala, že se jí něco zdálo.
Vstala, oblékla se a nasnídala se pěkně u krbu. F chůva otevřela dveře a povídá: -
„Tak, beruško, tady máš kamarády a hezky si sp< hrajte!“
Vešel Eustác a za ním Šklíblatík.
„Ahoj. Dobrýtro,“ řekla jim Julie. „To je ale, co? Ui tě jsem spala nejmíň patnáct hodin. Jak je vám te Lip, co?“
„M/?é jo,“ nato Eustác, „ale tady Šklíblatík si stěží že ho bolí hlava. Jé, hele, ty máš pod oknem štokrle.A lez tam a podíváme se ven.“
To taky udělali. A Juliina první slova byla: „No i zdar.“
Slunce jasně svítilo a déšť spláchl přes noc téměř v^ chen sníh až na sem tam nějakou závěj. Přímo pod n« ležel jako na dlani ten plochý kopec, přes který kloj táli včera odpoledne - a teď, takhle shora, bylo r> slunce jasnější, že jsou to rozvaliny obřího města. Pr< byl plochý, že byl kdysi vydlážděný a většina toho dl dění se ještě zachovala. Valy, přes které přelézali, b zbytky zdí obřích paláců a chrámů. Ten největší z ni vysoký asi dva metry, včera považovala za skálu. To, vypadalo jako tovární komíny, byly obrovské slou všelijak přelámané; pod nimi se válely jejich trosky ko velikánské padlé kmeny. Stupně, ze kterých na věrní straně slézali (a jistě tedy i ty, do kterých špll na straně jižní), byly zbytky obřího schodiště. A k do šení všeho přímo uprostřed stálo na dlažbě veliký písmeny vyryto: PODE MNOU.
Zděšeně pohlédli jeden na druhého. Eustác tichounce
oo
hvízdl a pak řekl to, co si mysleli všichni: „Tak jsme popletli druhý i třetí Znamení.“ V tu chvíli si Julie vzpomněla, co se jí zdálo.
„To jsem zavinila já,“ řekla nešťastně. „Já - já jsem si přestala říkat Znamení večer před spaním. Kdybych na ně víc myslela, asi bych poznala to město i v tý chumelenici.“
„Já jsem na tom ještě hůř“ řekl Šklíblatík. „Já jsem ho poznal - nebo aspoň skoro poznal; napadlo mě, že to tam vypadá úplně jako v rozvalinách města.“
„Ty se tak máš co omlouvat,“ řekl Eustác. „Vždyť ses nás snažil zastavit!“
„Asi jsem se snažil málo,“ odpověděl kývoun. „A mimoto bych řekl, že na mně nebylo, abych se snažil, ale abych to udělal. Jako bych si vás nemohl podržet každého jednou rukou za límec!“
„Jedno je fakt,“ řekl Eustác. „Už jsme tolik chtěli bejt tady, že jsme se o nic jinýho nestarali. Teda aspoň já. Co jsme potkali tu ženskou a toho rytíře, jak nemluvil, neměli jsme na nic jinýho pomyšlení. Málem jsme zapomněli i na Riliana samotnýho.“
„Přesně o tohle jí šlo,“ poznamenal Šklíblatík. „Za to bych nedal ani zlámanou grešli.“
„Jenom je mi divný,“ řekla Julie, „že jsme ty písmena neviděli. Nebo třeba se tam objevily až teď v noci? Třeba je tam Aslan v noci napsal. Já jsem měla takovej div-nej sen ...“ A vyprávěla jim ho.
„Jdi ty, prosím tě,“ na to Eustác. „Přej jsme je neviděli! My jsme do těch písmen spadli! To ti ještě nedošlo? Byli jsme v tom E z PODE. To byla ta tvoje cestička kousek pod zemí. Šli jsme po spodní čárce E, přímo na sever, zahnuli jsme doprava, šli jsme po tý svislý, minuli jsme odbočku vpravo - to byla prostřední čárka - došli jsme do horního, severovýchodního rohu a pak
jsme se vrátili. Jako starý pitomci!4' Vztekle kopl do stoličky, na níž stáli, a pokračoval: „Takže máme smůlu Poláková. Já dobře vím, cos myslela, protože mě to napadlo taky. Že by to bylo ohromně fajn, kdyby tam Aslan ten nápis dal, až když jsme byli za ním. To by pak byla jeho vina, a ne naše, viď? Kdepak. Můžeme nadávat jen sami sobě. Dostali jsme jenom čtyři Znamení a tři už jsme stačili zvorat.“
„To já jsem je zvorala, viď?“ řekla Julie. „No jo, je to tak. Zvorala jsem to komplet všechno, co jsme sem vůbec přišli. Jenže - mě to samozřejmě hrozně mrzí a všechno tohle - jenže co jsme vlastně měli udělat! PODE MNOU - to má bejt rozkaz?“
„Proč ne?“ namítl Šklíblatík. „To prostě znamená, že prince musíme hledat pod tím městem.“
„Ale copak můžeme?“ ptala se Julie.
„Teď jsi na to kápla,“ pravil Šklíblatík a zamnul si své žabí párátky. „Jestlipak teďmůžeme? Samozřejmě kdybychom se o to zajímali, dokud jsme v rozvalinách byli jistě bychom nějakou možnost objevili - dvířka, jeskyni, chodbu - nebo bychom potkali někoho, kdo by nám pomohl. Třeba i samotného Aslana, kdo ví. Tak či onak už bychom se pod to dláždění dostali. Aslanova slova platí za všech okolností, bez výjimky. Ale jestli může ^i ještě teď, no, to je jiná.“
„Asi se budem muset vrátit, ne?“ řekla Julie.
„Nic snazšího, že?“ opáčil Šklíblatík. „Prozatím 1 chom tedy mohli zkusit otevřít tyhle dveře.“ A všichni se na ně podívali a zjistili, že nikdo z nich na kliku nedosáhne, a i kdyby, zřejmě jí nebude moci hnout.
„Pustěj nás ven, když jim řekneme?“ zeptala se Julie A třebaže to nikdo nevyslovil, všechny teď napadlo A co když ne? To nebylo příjemné pomyšlení. Šklíblatík se někom-
promisně postavil proti všem návrhům, aby se obrům řeklo, co je cílem jejich cesty a že je mají nechat odejít; a děti jim to nemohly říct bez jeho dovolení, vždyť to slíbily. Také jim všem bylo celkem jasné, že pokus dostat se ven v noci by byl beznadějný. Jakmile budou ve svých pokojích za zavřenými dveřmi, nezbude jim než trčet tam do rána. Samozřejmě by mohli obry požádat, aby jim nechali otevřeno, ale to by vzbudilo podezření.
„Takže nám zbejvá už jen jedno,“ řekl Eustác. „Musíme odsud vyklouznout ve dne. Třeba si obři po obědě zdřímnou. A pak bysme se mohli proplížit kuchyní a zadníma vrátkama ven.“
„Tomu bych ani neříkal naděje,“ poznamenal kývoun. „Ale je to jediná možnost, kterou máme.“ Eustácův plán však

vlastně zas tak zoufalý nebyl. Když se chcete nepozorovaně dostat z domu ven, je na to odpoledne svým způsobem příhodnější než noc. Okna a dveře budou spíš otevřené; a když už vás někdo chytne, můžete předstírat, že jste nechtěli jít daleko a neměli žádný zvláštní cíl. (O čemž lze jak obry, tak normální dospělé dost těžko přesvědčit, když vás načapají, jak lezete o půlnoci oknem ven.)
„Ale musíme se chovat tak, aby na nás nedávali moc pozor," řekl Eustác. „Musíme dělat, jako že se nám tu strašně líbí a že už se nemůžem dočkat toho jejich Podzimního hodokvasu."
„Ten bude zítra večer," pravil Šklíblatík. „Jeden to říkal."
„Tak jo," řekla Julie. „Budeme dělat, jako že ho máme plnou hlavu a pořád se na něj vyptávat. Oni beztak myslej, že jsme úplný miminka, takže to nebude tak těžký."
„Veselí," řekl Šklíblatík a dlouze vzdychl. „Ano, musíme být veselí. Jako by nás na světě nic netrápilo. A do-
É
vádiví. Vy dva nebýváte vždycky zrovna v nejlepší nála-1 dě, to už jsem si všiml. Musíte se dívat, co budu dělat já, l a pak to dělat taky tak. Budu samý smích," - tu se po-1 nuře ušklíbl, - „a legrácka" - tu poskočil jako uschlý I list hnaný větrem. „Jen se na mě dobře dívejte a brzy se' to taky naučíte. To víte, o mně si tu už každý myslí, že jsem k popukání. Jistě si oba říkáte, že jsem byl včera úplně namol, ale ujišťuji vás, že to všechno - aspoň te dy z větší části - byla jenom komedie. Prostě se mi zdálo, že se nám to ještě bude hodit."
Když později děti někomu tenhle příběh vyprávěK nikdy si nebyly jisty, zda měl Šklíblatík v tomto bode úplnou pravdu; ale určitě věděly, že když to říkal, jistě si myslel, že pravdu má.
„Tak domluvíno. Budeme veselí," řekl Eustác. „A teči bysme pomalu měli přemejšlet, jak někoho přimět, ab\ nám tu otevřel. Až se budem chovat vesele, mohli bysme zároveň prozkoumat tenhle hrad."
Naštěstí se dveře právě otevřely a dovnitř přicupitala chůva. „Tak, kuřátka moje," řekla jim, „nechtěli byste se jít podívat, jak král a dvořané odjíždějí na lov? Vypa-1 dají kouzelně!"
Všichni vyskočili, proběhli kolem ní a vydali se po prvním schodišti dolů. Rámus, který dělali dole lovečtí psi, rohy a obři sami, je vedl spolehlivě, takže byli za chviličku na nádvoří. V té části země se obří koně nevyskytovali, takže se obři chystali na lov pěšky. Také psi byli jen běžné velikosti. Když Julie zjistila, že tu nejsou žádní koně, byla nejdřív hrozně zklamaná, protože jí bylo jasné, že tlustá královna rozhodně nebude běhat za psy po svých, a mít ji celé odpoledne na krku bylo to poslední, co potřebovali. Pak ji ale uviděla, jak sedu v nosítkách, nesených šesti mladými obry. Byla celá v zeleném a po boku jí visel lovecký roh. Kolem stálo
asi dvacet či třicet obrů včetně pana krále - byli už při-1 praveni k odchodu - a bavili se a smáli, div z toho nepraskly bubínky. O něco níž, asi na Juliině úrovni, se 1 motali lovečtí psi, vrtěli ocasy, štěkali o překot a strkali do vás svými studenými vlhkými čumáky. Šklíblatík se právě chystal předvést to, čemu říkal veselí a dovádi-vost (a čím by jistě všechno pokazil, kdyby si toho někdo všiml), ale Julie v tu chvíli nasadila svůj nejneodolatelnější dětský úsměv, rozběhla se k nosítkům a volala nahoru na královnu:
„Přece nejdete pryč, viďte že ne? Že se zase brzo vrátíte?"
„Ovšem, drahoušku," řekla královna. „Do večera jsem zpátky."
„To je prima," volala Julie. „A můžeme jít na ten ho-dokvas, co bude zej tra, viďte? My už se tak hrozně těšíme! A tak se nám tu hrozně líbí! Viďte, že než se vrátíte, že můžeme chodit po celým hradu a všechno si prohlídnout! Prosím, prosím, dovolte nám to!"
Královna jim to dovolila, ale skoro ji nebylo slyšet, jak se dvořané smáli.
JAK ZJISTILI
NĚCO VELMI DŮLEŽITÉHO
Kapitola devátá
A musí se uznat, že Julie byla ten den prostě vyn kající. Jen král vytáhl paty, začala běhat po celém hrad i a na všechno se vyptávala - ale tak dětsky a nevinm že nikdo nepojal podezření, že má něco za lubem. Ní byla zticha ani chviličku, ale stěží by se dalo říct, ž^ mluvila - ona žvatlala a švitořila. Spřátelila se s kdekým: s podomky, strážnými, služebnými, komornými a se staršími dvořany, kteří už měli svá lovecká léta za sebou. Nechala se hladit a líbat od každé obryně, která si to zamanula. Některé z nich ji zřejmě litovaly a říkaly jí: „Chudinka malá," ale žádná nevysvětlila proč. Zejme na se spřátelila s kuchařkou a zjistila tak zvlášť potřet nou věc, totiž že z místnosti, kde se umývá nádobí, v(dou zadní vrátka, kterými se dá vyjít rovnou za hradb\ a nemusí se přes nádvoří a hlavní branou. V kuchyni dělala, že je mlsná, a ochutnávala všechny zbytky, které)í kuchařka a kuchtičky s potěšením nabízely. A nahoře mezi komornými se zase vyptávala, co bude mít o Podzimním hodokvasu na sobě, jak dlouho bude smět zůstat vzhůru a jestli si bude smět zatancovat s nějakým úplně maličkým obrem. Pak (když na to později vzpomněla, vždycky se do krve styděla) naklonila hlavičku na stranu tím idiotským způsobem, který se normálním dospělým i obrům tolik líbí, potřásla vlásky a nedočkavě zvolala: „Já už bych tolik chtěla, aby bylo zejtra' Ať ten čas utíká trochu víc!" Všechny obryně říkaly, že to je taková roztomilá holčička, a některé si začínaly utírat oči velikánskými kapesníky, jako by se užuž měly rozplakat.
„Takoví drahouškové a ještě tak malí," řekla jedna z nich. „Je to skoro škoda..."
Eustác i Šklíblatík se ovšem také snažili, co mohli, ale to víte, děvčata jsou na takovéhle věci lepší než kluci. A dokonce i kluci jsou ještě daleko lepší než kývouni bahenní.
Při obědě se stalo něco, co ještě zvýšilo jejich touhu, aby už byli z hradu pryč. Jedli u malého stolku blízko krbu. Asi deset metrů dál obědvalo u velkého stolu šest nebo sedm obřích veteránů. Mluvili tak hlasitě a tak vysoko nad jejich hlavami, že děti brzo přestaly vnímat, co si povídají, jako by to byl jen nějaký randál, třeba křik a hluk motorů z ulice. K obědu měli studenou zvěřinu a Julii, která dosud nic takového nejedla, to moc chutnalo.
Náhle však Šklíblatík zvedl hlavu a zbledl tak, že to bylo jasně znát i přes přirozeně blátivou barvu jeho tváře.
„Nejezte to," zasykl.

„Co se děje?“ optaly se šeptem obě děti.
„Neslyšeli jste, co si ti obři povídají? ‚Prima zvěřina, viď,' povídá jeden. ‚Křehká a šťavnatá.' ‚Hm,' nato druhý, ‚ten jelen byl pěkný lhář/ Jak to?4 ptá se ten první. >Když ho chytili,' odpověděl ten druhý, ‚prosil prý, aby ho nezabíjeli, že je moc tvrdý a nebude jim chutnat/“
Julie nejprve nechápala, co to vlastně znamená. Ale pochopila, když viděla, jak se Eustácovi rozšířily oči hrůzou, a slyšela, jak říká: „Takže my jsme jedli mluvícího jelena!“
Toto zjištění nezapůsobilo na všechny stejně. Julii, která byla v Narnii poprvé, bylo líto chudáka jelena a myslela si, že to bylo od obrů sprosté, že ho zabili. Eu stác, který už tam byl jednou předtím a nejmíň s jedním mluvícím zvířetem se spřátelil na život a na smrt, byl zděšen - asi jako byste byli vy, kdybyste se setkali s vraždou. Ale Šklíblatík, který se v Narnii narodil, se třásl po celém těle a bylo mu, asi jako by bylo vám kdybyste se dozvěděli, že jste snědli dítě.
„Přivolali jsme na sebe Aslanův hněv,“ řekl. „Takhle to dopadá, když se neřídíme podle Znamení. Spočívá na nás prokletí, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Kdv bychom směli, bylo by teď nejlepší řešení vzít tyhle no že a ukončit své vlastní bídné životy.“
A postupně ho i Julie pochopila a dospěla k stejnému závěru. Každopádně už nikdo neměl chuť v obědě pokračovat. Vyčkali tedy nejbližšího vhodného okamžiku a vykradli se z jídelny.
Blížila se doba příhodná k útěku a všichni už byli trochu nervózní. Potulovali se teď po chodbách a čekali, až hrad ztichne. Obři seděli v jídelně ještě strašně dlouho po obědě; ten holohlavý něco vyprávěl. Konečně to bylo u konce. Pak se vydali dolů do kuchyně, ale tam byla ještě spousta obrů, a když ne tam, tak v místnosti za ku chyní, kde myli nádobí a poklízeli. Jen tak se tam ometat a čekat, dokud si obři konečně neutřou ruce a jeden po druhém se nevytratí, bylo doslova k zbláznění. Pak už tam zbývala jenom jedna stará obryně. Šukala sem a tam a posléze si všichni tři s hrůzou uvědomili, že vůbec nemíní odejít.
„Tak, drobečkové,“ řekla. „Už to máme hotovo. Ještě si tuhle na kraj plotny postavím konvici, aby se mi hezky pomaloučku vařila voda na čaj. A teď si kapku odpočinu. Běžte se podívat vedle a pěkně mi řekněte, jestli jsou dveře otevřené.“
„Jsou,“ řekl Eustác.
r\/~
„To je dobře. Vždycky je nechávám otevřené, aby Micka mohla dovnitř a ven, chudinka malá.“
Posadila se a na druhou židli si položila nohy. „Tak, a teď si drobátko zdřímnu,“ pravila. „Jen aby se naši páni nevrátili z lovu.“
A v každém srdce poskočilo, když se zmínila o zdřímnutí, a opět pokleslo, když se zmínila o lovcích.
„Kdypak se obyčejně vracejí?“ ptala se Julie.
„Jak kdy,“ broukla obryně. „Ale teď už buďte hezky zticha a dejte mi pokoj, broučci, no tak.“
Vydali se tedy na druhý konec kuchyně a už by byli vklouzli k dřezům na nádobí, když vtom se obryně posadila, otevřela oči a ohnala se po mouše. „Nechoďte, dokud pořádně neusne,“ šeptl Eustác. „Nebo to bude všecko v háji.“ A tak tam seděli v koutě, dívali se a čekali. Pomyšlení, že se obři mohou každou chvíli vrátit z lovu, bylo skoro k nevydržení. A obryně sebou pořád šila. Vždycky když začínali doufat, že už usnula, pohnula se znovu.
Takhle už to dál nevydržím, řekla si za chvíli Julie. A aby se rozptýlila, začala si kuchyň prohlížet. Kousek od ní stál veliký pracovní stůl, na kterém ležely dvě umyté mísy a otevřená kniha. Samozřejmě to byly obří mísy. Julii napadlo, že by se v jedné z nich pohodlně vyspala. Pak vylezla na lavici a podívala se do knihy.
KACHNY DIVOKÉ, stálo tam: Tyto pikantní ptáčky lze upravit na několik způsobů.
Hm, kuchařka, pomyslela si Julie bez valného zájmu a ohlédla se přes rameno. Obryně měla oči zavřené, ale nezdálo se, že tvrdě spí. Julie tedy četla dál. Kuchařka byla řazena podle abecedy a nad prvním heslem na protější stránce se Julii skoro srdce zastavilo. Stálo tam totiž:
LIDÉ. Tito roztomilí drobní živočichové jsou ode-
dávna uznávanou lahůdkou. Tvoří tradiční součást Podzimního hodokvasu, kde se podávají mezi rybou a pečení. Každého člověka ...
Ale dál už prostě číst nedokázala. Znovu se otočila. Obryně byla vzhůru a kašlala. Julie zamávala na ostatní a ukázala na knihu. Vylezli tedy k ní a nahnuli se nad velikánskou stránkou. Eustác si stále ještě četl o tom, jak se vaří lidé, když Šklíblatík ukázal na heslo těsně před tím a tam stálo:
KÝVOUNI BAHENNÍ. Vyskytují se názory, že jsou tito živočichové pro obry zcela nepoživatelní, a to pro svou dřevnatou strukturu a bahnitou příchuť. Příchuť však lze téměř odstranit, pokud ...
Tu do nich Julie šťouchla. Všichni se otočili. Obryně měla pootevřenou pusu a vydávala zvuky, které zněly jejich uším jako nejlíbeznější hudba: chrápala. Slezli tedy tichounce z lavice a pomaloučku, polehoučku (skoro ani nedýchali) se vydali nejprve vedle, kolem dřezů na nádobí - smrdělo to tam příšerně - a posléze konečně zadní brankou ven pod bledé zimní nebe.
Stáli na kostrbaté pěšině, která ubíhala příkře z kopce dolů. A bohudíky stáli i na správné straně hradu: rozvaliny obřího města byly přímo před nimi. Za chviličku už byli na široké silnici, vedoucí od hlavní brány. Také ovšem byli v dohledu všech oken, která vedla z této strany hradební zdi. A kdyby to bylo jedno okno či dvě, nebo řekněme i pět! To by vždycky byla naděje, že se z nich nikdo nepodívá. Ale ono jich bylo spíš padesát než pět. Navíc si uvědomili, jak ta silnice a vůbec celá krajina mezi Harfangem a rozvalinami skýtá málo úkrytu - ani liška by se tu neschovala - samá tráva, oblázky a rovné dlažební kameny. A ještě ke všemu měli teď na sobě šaty vypůjčené od obrů (jen Šklíblatík ne, ten se do ničeho nevešel.) Juliiny šaty byly jasně ze-
lene, trochu dlouhé na její postavu, a patřil k nim čeve-ný pláštík, lemovaný bílou kožešinou. Eustác měl čer né

nohavice, modrou kazajku a pláštěnku, meč se zla rukojetí a kožešinovou čapku.
„Jako dva papoušci," bručel Šklíblatík. „Nic lepšitiu v takovýhle den. Budete-li v dostřelu, trefí vás každý lu-čištník, i kdyby nechtěl. A teď mě s tím lučištníkem napadá, že nás asi bude brzo mrzet, že s sebou nemáme svoje luky. Taky jsou ty tvoje šaty asi kapku tenké, co říkáš?"
„To teda jo," odpověděla Julie. „Už teď je mi zima."
Když před chvílí seděli v kuchyni, připadalo jí, že stačí vyklouznout za hradby a budou mít vyhráno. Teď si uvědomila, že to nejhorší je teprve čeká.
„Nebojte se," uklidňoval je Šklíblatík. „Jděte volně Neohlížejte se. A hlavně se, prosím vás, nedávejte do běhu. Musíme vypadat, jako bychom šli jen normálně na procházku, a pak je možnost, že když nás někdo uvidí, nebude si nás všímat. Jakmile začneme vypadat jako na útěku, je po nás veta."
K rozvalinám to teď jakoby bylo dál, než by kdy Julie připustila. Ale pomaličku se k nim přece jenom blížili. Pak se zezadu něco ozvalo. Šklíblatík a Eustác sebou škubli. „Co to bylo?" zeptala se Julie, která ten zvuk neznala.
„Lovecký roh," špitl Eustác.
„Jděte ale pořád pomalu," připomínal Šklíblatík. „Až bude čas běžet, řeknu vám."
Teď už to Julie nevydržela a ohlédla se přes rameno. A tam, asi tři čtvrti kilometru daleko, se zleva vracela lovecká družina.
Šli dál. Náhle se však ozvalo několik rozčilených obříchuhlasů najednou. Pak přerostly v pokřik a volání
„Viděli nás," řekl Šklíblatík. „Tak teď!"
¦i s\r\
Julie chytla do ruky své dlouhé sukně (to nejhorší možné oblečení na běžecké výkony) a vyrazila. Nyní už bylo jasné, že je zle. Zezadu bylo slyšet štěkot psů a krále, jak řve: „Za nimi, za nimi, nebo nebudem mít zítra na stole ani jednoho člověka."
Teď už byla Julie poslední. Šaty se jí pletly pod nohy, klopýtala o kameny, vlasy jí padaly do obličeje, takže skoro neviděla, a v boku ji bolelo ažaž. Psi byli o hodný kus blíže. Cesta už vedla do prudkého kopce; před nimi byl první schod obřího schodiště. Julie neměla ponětí, co si počnou, až se k němu dostanou, nebo jestli si nějak pomůžou, když se vyškrábou nahoru. Ale nepřemýšlela o tom. Byla teď jako štvané zvíře: musela běžet a běžet, dokud nepadne.
Kývoun byl o něco napřed. Když doběhl ke schodu, zarazil se, podíval se trochu vpravo a skočil po hlavě do nějaké díry či škvíry vedle něj. Jak mu z ní koukaly jen nohy, silně zase připomínal velikého pavouka. Eustác chviličku zaváhal a pak skočil za ním. O něco později tam dorazila Julie, bez dechu a úplně vyčerpaná. Díra nevypadala nijak vábně - byla to jen taková puklina mezi kopcem a schodem, metr široká a sotva půl metru vysoká. Dovnitř se muselo lézt vyloženě po břiše a moc rychle to taky nešlo. Julie užuž cítila psí tesáky, než konečně vtáhla dovnitř i nohy.
„Dělejte, honem," pobízel je Šklíblatík. „Nasbíráme kamení a zatarasíme vchod." Uvnitř byla černočerná tma, jenom dírou, kterou sem vlezli, pronikalo trošku matného světla. Ti dva už pracovali, jen se z nich kouřilo. V osvětleném otvoru se míhaly Šklíblatíkovy veliké žabí ploutve a Eustácovy ruce, které proti nim vypadaly hrozně maličké. Kamení přibývalo. Julie pochopila, jak je to důležité, a začala sama po hmatu hledat větší kameny a podávat je ostatním. Než se psi dostali ke vcho-
irvi
du, byl už ucpaný docela; a nastala samozřejmě úplná tma.
„Honem. Musíme dál," řekl Šklíblatík.
„Pojďte se vzít za ruce," navrhla Julie.
„No, pojďte," řekl Eustác.
Zdálo se jim to hrozně dlouho, než se v té tmě konečně našli. Psi už zatím čenichali těsně u vchodu.
„Zkusíme se postavit," navrhl Eustác. Zkusili to tedy a zjistili, že to jde. Tápavě se vydali na cestu, Šklíblatík vpředu, Eustác za ním a poslední Julie, která si strašně moc přála být uprostřed. Tma se na ně lepila ze všech stran. Pod nohama jim ujížděly kameny. Pak Šklíblatík narazil na skalní stěnu; zahnuli tedy doprava a šli dál. To se opakovalo ještě mnohokrát; Julie už se teď vůbec neorientovala a neměla tušení, kterým směrem leží vchod.
„Teď je otázka," ozval se zepředu Šklíblatíkův hlas, „jestli by nebylo nakonec příjemnější vrátit se (ovšem jak, že ano) a dopřát obrům, aby si zítra pochutnali, než bloudit v těchhle chodbách, kde jsou s největší pravdě-1 podobností draci, propasti, bahenní plyny a... Pusťte mě! Zachraňte se! Paááá..."
A pak se všechno odehrálo hrozně rychle. Děsivý vv-' křik, svištění a rachot kamení a Julie zjistila, že kloi klouže beznadějně a stále rychleji někam hluboko dc Svah klesal víc a víc. Nebyl z hladkého kamene, nýl z drobného štěrku a písku, takže by nepomohlo, ¦ kdyby se dokázali postavit. Jakmile by to zkusili, zem i by se prostě udrolila. Ale Julie víc ležela než stála. A jak I padali, strhávali s sebou další a další kamení a hlínu, I takže padali s čím dál větším rámusem a čím dál tím I špinavější. Z toho, jak ti dva pod ní křičeli a nadávali, I Julie poznala, že uvolňuje kamení dost a dost. A z toho, I jak rychle teď letěli, jí bylo celkem jasné, že se dole roz- I bijí napadrť. I
10? '
Ale to se kupodivu nestalo. Po chvilce Julie zjistila, že je odřená či potlučená snad úplně všude, a usoudila, že to lepkavé na obličeji je zřejmě krev; hlína, písek a kamení se kupily kolem ní (a trochu i nad ní) tak, že se nemohla ani hnout. Tma byla taková, že si člověk nebyl jist, zda má oči otevřené či zavřené. Kolem bylo ticho. A tu ji napadlo něco tak příšerného, že horší pocit už v životě neměla: Třeba jsem tu sama. Třeba se ti ostatní... Pak vedle ní něco zaharašilo. A posléze už všichni tři ujišťovali poněkud roztřesenými hlásky jeden druhého, že kosti asi budou v pořádku.
„Zpátky se tudy už nedostáném," řekl Eustácův hlas.
„Všimli jste si, jak je tu teplo?" řekl Šklíblatíkův hlas. Jsme hrozně hluboko. Možná dva nebo tři kilometry."
Pak bylo ticho. Po chvíli Šklíblatík dodal: „Křesadlo je v háji."

Pak bylo zase dlouho ticho.
„Mám děsnou žízeň," špitla konečně Julie.
Nikdo nic nenavrhl. Bylo tak zřejmé, že se nedá dělat vůbec nic! Nebyli z toho ani tak zničení, jak byste asi řekli - na to byli příliš utahaní.
O mnoho a mnoho později se bez nejmenšího varování najednou ozval strašně divný hlas. Okamžitě jim bylo jasné, že to není ten hlas, ve který teď všichni v skrytu duše doufali - hlas Aslanův. Tenhle byl temný a dutý - takový skoro až černý jako bota, jestli víte, co tím myslím.
„Co vás sem přivádí, tvorové z Hořeního světa?" ptal se jich.

putovaní bez slunce
Kapitola desátá
„Kdo je to?" volali všichni tři.
„Jsem strážce pomezí Doleního světa a za mnou sto sto podzemníků v plné zbroji" dostali odpověď. „Řek něte mi bez váhání, kdo jste a co pohledáváte v Poc zemní říši?"
„Spadli jsme sem nešťastnou náhodou," odpovědc Šklíblatík v podstatě po pravdě.
„Mnoho jich už spadlo dolů, a málokdo se vrátil ru světlo denní," pravil hlas. „Připravte se. Půjdete se mno ke královně Podzemní říše."
„Na co nás potřebuje?" tázal se Eustác opatrně.
„Nevím" odpověděl hlas. „Nepřeje si, abychom se ptali, nýbrž abychom ji poslouchali."
Při jeho slovech se ozval tichý praskot a vzápětí s kolem rozlilo bledé šedomodré světlo. Naděje, že s^ mluvčí pustě chvástal, když mluvil o stu vojácích v pln zbroji, vzaly okamžitě za své. Julie udiveně zírala na ten zástup, který je obklopoval. Byli to tvorové všech velikostí - od maličkých, sotva půlmetrových trpaslíků až po urostlé postavy vyšší než dospělý člověk. Všichni byli ozbrojeni trojzubci, byli velmi bledí a stáli bez hnuti jako sochy. Jinak se ovšem lišili v mnoha směrech: někteří měli ocas, jiní zase ne, někteří měli mohutná vou-siska, jiní tváře kulaté a hladké jako melouny. Nosy měli dlouhé a špičaté, tupé jako parízky i veliké, kulaté jako brambory či okurky. Někteří měli dokonce roh
a r\ a
uprostřed čela. Ale všichni do jednoho měli obličeje t ^ smutné, že si sotva dovedete představit smutnější. T . smutní byli, že se jich Julie nejdřív úplně zapomněla b Spíš měla chuť je tošku rozveselit.
„To se mi líbí," mnul si Šklíblatík ruce. „Něco tako\ ho jsem zrovna potřeboval. Jestli se tady nenaučím bi i život vážně, tak už opravdu nevím. Jen se koukněte .a toho vašnostu s tím mrožím knírem, anebo na..."
„Vstaňte," přikázal velitel podzemníků.
Nic jiného jim nezbývalo. Postavili se tedy jakžtakž na nohy a podali si ruce. V takové chvíli by myslím ka/ dý toužil po přátelském stisku ruky. Podzemníci je ob klopili; úplně tiše, protože měli veliké, měkké nohy. Ne kteří na nich měli deset prstů, jiní dvanáct a někteří tak\ žádné.
„Pochodem vchod!" poručil velitel a vyrazili.
Tím studeným světlem svítila koule, kterou nesl vpře du nejvyšší z podzemníků na dlouhé tyči. V jejích smut ných paprscích si mohli prohlédnout jeskyni, v níž se ocitli - stěny a strop vymleté, zřasené a zkroucené do fantastických tvarů a kamennou podlahu, která ustavic ně klesala. Julii se tam líbilo ještě míň než ostatním, ne boť měla hrůzu z tmavých, neřkuli podzemních míst A když po čase dorazili tam, kde se strop i stěny jesk\ ně začaly přibližovat pořád blíž a blíž, až konečně svěf lonoš ustoupil stranou, podzemníci (až na ty nejmem se shýbli a začali jeden po druhém mizet v jakési čer díře, pocítila, že už to nevydrží.
„Já tam vlézt nemůžu," vydechla a zastavila se. „N můžu! Nejde to. Prostě nemůžu." Podzemníci neře^ nic, ale mlčky na ni namířili své trojzubce.
„No tak, vzchop se," těšil ji Šklíblatík. „Ti velicí b\ tam nelezli, kdyby nevěděli, že se to pak zase rozšíří A tady pod zemí to má tu výhodu, že docela určitě nezmokneme."
„Tomu ty nerozumíš," naříkala Julie. „Já tam nemůžu!"
„Jen si vzpomeň, Poláková, jak bylo mněm tý skále" řekl Eustác. „Hele, Šklíblatík poleze první a já za tebou."
„No vidíš," řekl Šklíblatík a shýbl se. „Chyť se mě za nohu a Eustác bude zas držet tebe. Tak se nám poleze docela hezky."
„Přej hezky!" myslela si Julie. Ale shýbla se také a po čtyřech vlezli dovnitř. Nebylo to tam nic příjemného. Asi půl hodiny, jak se jim zdálo, i když ve skutečnosti to bylo tak pět minut, se muselo lézt po břiše. Bylo tam vedro. Julie měla pocit, že se dusí. Konečně se však před nimi ukázalo matné světlo, chodba se rozšířila a konečně celí rozklepaní, špinaví a zpocení vyšli do jeskyně tak veliké, že už to tam vůbec jako v jeskyni nevypadalo.
Všude se rozlévala slabá ospalá záře, proto teď už lucernu nepotřebovali. Zem byla porostlá nějakým mechem a z něj vyrůstala spousta zvláštních rostlin, tvarem podobných stromům, ale schlíplých a měkkých jako houby. Stály dost daleko od sebe, takže netvořily les, spíš park. Šedozelené světlo vycházelo asi jak z nich, tak z mechu a bylo příliš slabé na to, aby ozařovalo strop, který byl zřejmě velmi vysoko. Tak to tedy vypadalo tam, kudy je teď vedli - mírně, měkce, ospale. Bylo to tam velice smutné, ale byl to smutek tichý a líbezný jako molova hudba.
Minuli desítky podivných živočichů, kteří leželi na mechu - buď spali, nebo byli mrtví, těžko říct. Vypadali většinou jako ještěři nebo jako netopýři a ani Šklíblatík je neuměl pojmenovat.
„Ty tady žijou?" ptal se Eustác velitele. Toho očividně velmi překvapilo, že ho někdo oslovil, ale odpověděl.
„Ne. To všechno jsou zvířata, která pronikla do Pod-
zemní říše chodbami a jeskyněmi z Hořeního světák veliká a temná, že z ní nebylo vidět nic jiného než Mnoho jich přišlo dolů, a málokdo se vrátil na světlrátkou písčitou pláž a za ní hladkou, tichou vodní hla-denní. Probudí se prý, až bude

konec světa.“ Snu. Tam je u nízké hráze čekala loď bez stěžně a bez
Po těch slovech stiskl rty tak pevně, jako by mu k sáachet, jenom se dvěma řadami vesel. Do ní je pod-bě přirostly, a ticho jeskyně bylo tak hluboké, že se dělmníci zavedli a usadili je vpředu na lavičku, která se neodvážily už ani špitnout. Bosé nohy podzemníků tlahla do oblouku podél bortu.
paly po měkkém mechu bez nejmenšího zvuku. Ani vil „To by mě zajímalo,“ řekl Šklíblatík, „jestli ještě ne-nezafoukal, ani ptáček se neozval, ani voda nezašploJdo před námi, myslím někdo seshora, tudy takhle ces-chala. Ani dech těch zvláštních zvířat nebylo slyšet, lhal.“
Po několika kilometrech dorazili ke skalní stěnl „Mnoho se jich nalodilo na Stinném pobřeží,“ odpo-v níž byl nízký klenutý otvor, vedoucí do další jeskynfeděl velitel, „a...“
Tento vchod byl však daleko lepší než ten první a Julii „Já vím,“ skočil mu Šklíblatík do řeči. „A málokdo se jím mohla projít, aniž sklonila hlavu. Druhá jeskyně bjlráfr/ na světlo denní. Můžete si ušetřit námahu. Vy ne-la menší, úzká a dlouhá; tvarem i velikostí připomínallte z těch, kteří si potrpí na originalitu, že?“ chrám. A v ní ležel téměř po celé délce obrovský spíl Děti se schoulily na lavičku těsně vedle Šklíblatíka. muž. Byl o mnoho větší než ti největší obři, ale obličiahoře v něm nenacházely nic povzbudivého, ale teď vůbec neměl obří, nýbrž krásný a ušlechtilý. Pod dloiLl tím jediným, co je ještě trochu drželo. Podzemníci hými sněhobílými vousy se mu hruď mírně pohybovalfetím vztyčili lucernu uprostřed lodi, posadili se k ves-jak dýchal. A kolem dokola se rozlévalo čisté stříbrním a loď odrazila. Lucerna ozařovala jenom nejbližší světlo, těžko říci, kde se tu vzalo. Ikolí. Když se dívali dopředu, viděli jen hladkou tem-
„Kdo to je?“ zeptal se Šklíblatík. Ta otázka padla dfou vodu, která pozvolna přecházela v hradbu nepro-tak nesmírného ticha, že se Julie divila, kde k tomu vzaknutelné tmy. odvahu. „Co s náma jen bude!“ povzdechla si Julie zoufale.
„To je Děd Čas, který kdysi vládl nad Hořením sví „Hlavně teď neklesej na mysli,“ těšil ji Šklíblatík. tem,“ odpověděl velitel. „Pak se však dostal do Podzenl/zpomeň si, jsme zase na správné cestě. Měli jsme se ní říše; teď tu leží a zdá se mu o tom, co se děje taJostat pod rozvaliny obřího města a teď tam jsme. Jde-nahoře. Mnoho se jich dostalo dolů, a málokdo se vrátle podle Znamení.“ na světlo denní. Probudí se prý, až bude konec světa! Po nějaké době dostali najíst - takové divně roz-
Z této jeskyně prošli do jiné a pak zas a zas a pořáflizlé pečivo bez chuti a bez zápachu. Pak jeden po dru-až už je Julie přestala počítat, ale stále šli dolů a kažclém usnuli. Pak se probudili a všechno vypadalo úplně jeskyně byla níž než ta předchozí, takže se člověk duslejně: podzemníci pilně veslovali, loď tiše klouzala po už při pouhém pomyšlení na tu spoustu země, kterolladké vodě a vpředu temná prázdnota. A tak jedli má nad hlavou. Konečně velitel znovu přikázal zaželí usínali a zase se probouzeli - kdo ví, kolikrát už. nout tu smutnou lucernu. Vešli do jeskyně, která bylJejhorší na tom bylo, že se jim pomalu začínalo zdát, že nikdy nežili jinde než na téhle lodi, v té tmě a že slu» ce a modré nebe, vítr a ptáci, to vše byl jenom sen.
Pomalu už přestávali doufat i mít strach, když se ki nečně před nimi objevila světla - smutná a bledá jako to jejich. Jedno z nich se k nim náhle přiblížilo a oni zjistili, že minuli jinou loď. Pak jich potkali ještě pár A když se upřeně dívali před sebe, dokud je oči neroz-bolely, zdálo se jim, že některá ta světla hoří na hrázích, zdech, věžích a nad hlavami velikého zástupu podzem-níků. Ale pořád bylo téměř úplné ticho.
„Lidi!“ řekl náhle Eustác. „Vždyť je to město!“ A brzy poznali, že se nemýlí.
Ale bylo to zvláštní město. Světla byla tak daleko od sebe a tak slabá, že by to na zemi sotva stačilo pro pár chaloupek na samotě. Jenomže to, co v jejich světle rozeznávali, prozrazovalo velké přístavní město. Na jednom místě se nakládaly lodě, jinde byly vidět hromady balíků a skladiště, jinde zdi a sloupy, které určitě patřily velikým palácům a chrámům. A všude nekonečné zástupy - tisíce podzemníků, tichounce spěchajících za svými povinnostmi úzkými ulicemi, přes široká náměstí a po dlouhých schodištích. Tento ustavičný pohyb přece jen způsoboval sotva znatelný šramot, který byl slyšet, když loď připlula blíž; ale nikde se neozvala ani písnička, ani volání, ani zvonek, ani rachot kol. Bylo to tu jako uvnitř mraveniště - takové ticho a téměř taková tma.
Konečně přistáli a přivázali loď k nábřeží. Podzemní-ci je nechali vystoupit a vedli je do města. Ze tmy se vynořovaly husté zástupy a další a další smutné groteskní obličeje, každý jiný. Žádný z nich si jich však ani nevšiml. Všichni měli zřejmě spoustu práce, ačkoli nebylo jasné, co vlastně dělají. Pořád jenom ten nekonečný pohyb, míjení, pobíhání, pořád to tichounké ťap-ťap- ťap všude kolem.
Konečně dorazili ke hradu - zřejmě to byl nádherný hrad, třebaže svítilo jenom pár oken. Přešli nádvoří a vyšplhali se po mnoha schodištích. Konečně se ocitli ve veliké hale. Byla dosti ponurá, ale v jednom rohu spatřili něco, nad čím jim srdce poskočilo - dveře, jimiž bylo vidět poctivé, zlaté, teplé světlo, jakým si svítí lidé. Osvětlovalo patu nějakého schodiště vinoucího se vzhůru a zřejmě sem dopadalo shora podél kamenné zdi. Na každé straně stál jeden podzemník jako voják na stráži.
Velitel k nim přistoupil.
„Mnoho jich sestoupilo do Doleního světa,“ řekl, jako by to bylo heslo.
„A málokdo se vrátil na světlo denní,“ řekla stráž, jako by odpovídala na heslo. Pak se začali tiše radit. Konečně strážní prohlásili: „Její Královská Milost se odebrala za naléhavými vladařskými povinnostmi a dlí nyní mimo domov. Nejspíš bychom měli tyto vetřelce dát pod zámek a vyčkat jejího návratu. Málokdo se vrátil na světlo denní!“
V tu chvíli však byl jejich rozhovor přerušen něčím, co znělo Juliiným uším lip než rajská hudba: hlasem, který přicházel z vrcholu schodiště - čistým, zvučným, nepochybně lidským hlasem, hlasem chlapce nebo mladého muže.
„Co to tam zas vyvádíte, Mullugutherume?“ volal. „I to se podívejme, nadzemníci! Okamžitě je sem přiveďte.“
„Račte se, Výsosti, upamatovat na...,“ začal Mullugu-therum, ale hlas ho zarazil.
„Moje Výsost ráčí především vyžadovat poslušnost, ty starý brblo. Už ať jsou tady!“
Mullugutherum potřásl hlavou, kývl na zajatce, aby Šli za ním, a vydal se schodištěm vzhůru. Světlo stále si-
lilo. Stěny byly ověšeny pestrými gobelíny. Nahoře pec zemnici rozhrnuli závěsy a ustoupili stranou. Šklíblatik Eustác

a Julie vešli. Stáli teď v přepychovém pokoji s gobelíny na stěnách, veselým ohněm v krbu a červeným vínem, jiskřícím na stole v broušené láhvi. Vstříc jim vyšel světlovlasý mládenec. Byl velmi hezký a vypadal jak odvážně, tak i laskavě, ale přesto měl v očích či ve tváři něco nepříjemného a podivného. Byl celý v černém a trošku připomínal prince Hamleta.
„Buďte vítáni, nadzemníci," pravil. „Ale počkat, počkat ... Vás dvě děti a toho vašeho zvláštního průvodce jsem už určitě někdy viděl. Nebylo to náhodou na okraji Šerých vřesovišť, když jsem doprovázel svou paní?
„Tak to vy jste byl ten černej rytíř, kteréj vůbec nemluvil?" zvolala Julie.
„A ta dáma - to byla královna Podzemní říše?" tázal se Šklíblatík nepříliš přátelsky. A Eustác, který myslel na to samé, v tu chvíli vyhrkl: „Protože jestli je, bylo to od ní pěkně sprostý poslat nás k obrům, aby nás sežrali. To by mě zajímalo, co jsme jí kdy udělali!"
„Cože?" zamračil se rytíř. „Kdyby tě, mladíku, neomlouval tvůj věk, museli bychom se nyní bít na život a na smrt. Nestrpím, aby někdo v mé přítomnosti tupil čest mé paní. Ale buď ujištěn, že ať vám řekla cokoli, jistě to řekla s těmi nejlepšími úmysly. Vy ji neznáte Ona je vtělením všech ctností - čistoty, milosrdenství, věrnosti, ušlechtilosti, statečnosti i těch ostatních. Vím, co říkám. Jen to, co už udělala pro mne, pro člověka, který jí to nijak nemůže splatit, by vydalo na obsáhlou knihu. Ale až ji poznáte, jistě si ji také zamilujete. Zatím mi povězte, co vás přivádí do Doleního světa."
A tu Julie, dřív než ji Šklíblatík stačil zarazit, vyhrkla „My se snažíme najít Riliana, dědice trůnu v Narni Vzápětí si uvědomila, jak bylo nebezpečné to prozradˆ
- co když mluví s nepřítelem. Ale rytíře její slova očividně nijak nezaujala.
„Rilian? Narnie?" tázal se roztržitě. „Kde leží ta Nar-nie? V životě jsem to jméno neslyšel. Musí být hrozně daleko od těch částí Hořeního světa, které znám. Ale proč, prosím vás, hledáte toho - jak se jmenuje - Bili-ana? Triliana? - zrovna v království mé paní? Takový člověk tu zaručeně není.44 Hlasitě se tomu zasmál a Julie si pomyslela: Tak tohle se mi na něm zdálo divný? Že by to neměl v hlavě v pořádku?
„Měli jsme hledat vzkaz v rozvalinách obřího města," řekl Eustác. „A našli jsme slova PODE MNOU."
Rytíř se rozesmál ještě srdečněji: „Tak jste to popletli dokonale," řekl jim. „Ta slova s vaším úkolem zaručeně nemají nic společného. Kdybyste se zeptali mé paní, poradila by vám lip. Ta slova jsou totiž zbytkem delšího nápisu, který dříve zněl asi takto:
»Ač ležím pod zemí a trůn jsem opustil, pode mnou ležela zem, dokud živ jsem byl. Takže je jasné, že nějaký slavný obří král si dal na náhrobní kámen vyrýt takový domýšlivý nápis. Později se nějaké kameny poškodily, jiné byly užity při stavbě nových domů, do některých písmen se dostaly kamení a hlína a úplně je zanesly, takže nakonec zbyla jen dvě slova, která se ještě dají přečíst. Nezdá se vám to legrační, že si někdo může myslet, že byla určena zrovna pro něj?"
Julii a Eustácovi bylo, jako by je někdo polil ledovou vodou. Připadalo jim teď úplně jasné, že ten nápis s jejich cestou nemá co dělat a že se tu ocitli skutečně jen nešťastnou náhodou.
„Nebojte se," řekl Šklíblatík. „Žádné náhody nejsou. Nás vede Aslan - a ten byl u toho, když se ten nápis tesal a věděl už o všem, co se s ním stane - / o nás."
„Ten váš vůdce už asi žije hezkých pár pátků, co?" pravil rytíř a znovu se rozesmál.
Julii tím začínal mírně dopalovat.
„A ta vaše paní taky, jak mám dojem," odpověděl Šklíblatík, „když si pamatuje, jak ten nápis zněl, když byl nový."
„Chytrá hlavička, Žabáku," pochválil ho rytíř, poklepal mu na rameno a rozesmál se zas. „A máš úplnou pravdu. Je to božská bytost, která se nemusí bát stáří a smrti. Tím spíš jí-musím být vděčný za tu nesmírnou laskavost, s níž se sklonila ke mně, ubohému smrtelníkovi. Leží na mně totiž podivné prokletí, to vám musím přiznat, a nikdo jiný než Její Milost by se mnou neměl dost trpělivosti. A co říkám trpělivosti! Ona dělá pro mne daleko víc. Slíbila mi veliké království v Hořením světě a potom i svou líbeznou ruku. Ale to je moc dlouhé vyprávění, nebudete je přece poslouchat vstoje! Hej, vy tam! Přineste hostům víno a jídlo, jaké jedí nadzem-níci! Pánové, prosím, posaďte se. Toto místo je pro tebe, panenko. Hned budu vyprávět."

ČERNÝ HRAD
Kapitola jedenáctá
w Přinesli jim tedy jídlo - pečená holoubata, studenou šunku, bramborový salát a zákusky, všichni si přišoupli židle ke stolu a rytíř začal vyprávět:
„Kdo jsem byl a kde jsem žil, než jsem přišel do Do-leního světa, to vám povědět nemohu. Pamatuji se až na to, jak jsem žil tak jako dnes u dvora té nejdokonalejší z žen, jíž má paní nepochybně je. Ale domnívám se, že mě vysvobodila z moci nějakých zlých kouzel a ve své neskonalé dobrotě mě dovedla sem. (Ctihodný Žabi-nožko, tvůj pohár je prázdný, buď tak laskav a dovol mi ho dolít.) Tato možnost je o to pravděpodobnější, že dokonce i dnes mi vládne kouzlo, které jen ona dokáže přemoci. Každé noci v určitou hodinu se děsivým způsobem mění nejprve má mysl a pak i tělo. Začíná to tím, že se mě zmocní veliká zuřivost, takže bych byl schopen zničit i své nejdražší bytosti, nebýt přivázaný. A pak se změním ve velikého hada - hladového, zuřivého a smrtelně nebezpečného. (Přidej si ještě ta holubí pr-síčka, mladý pane, snažně tě prosím.) Tak mi to aspoň říkají a já vím, že mluví pravdu, neboť má paní říká totéž. Já sám o tom nevím nic, neboť když se pak proberu, nevzpomínám si vůbec na uplynulou hodinu a jsem zas úplně v pořádku na těle i na duchu - jenom trochu unavený. (Ochutnej ty medové koláčky, panenko, pocházejí z daleké barbarské země na jihu.) Její Královská Milost však ví, že se mě podaří vysvobodit úplně,
pokud se stanu králem nějaké země v Hořením svču Dokonce už vybrala tu zemi i přesné místo, kudy pr nikneme na povrch. Podzemníci razí chodbu ve d v noci dál a dál a nyní jsou už jen pár metrů pod zek nou trávou, po níž chodí obyvatelé této země. Už za chviličku a osud těch nadzemníků se naplní. Má pai dnes sama dohlíží na dělníky a já čekám

na její poky Pak se prolomí ta tenoučká stěna, která mě teď dělí <> mého království, a jí po boku, v čele tisícové armá«! podzemníků vytáhnu vpřed, znenadání vpadnu nepřák lům do týla, pozabíjím jejich vůdce, obsadím stratég1, ky významná místa a získám korunu nejpozději za dv< cet čtyři hodiny.“
„To je pro ně dost krutej plán, co?“ poznamer* Eustác.
„Všechna čest, mladíku, máš podivuhodně bystn hlavu,“ zvolal rytíř. „Na mou věru, takhle mě to ještě i kdy nenapadlo. Ale vím, jak to myslíš.“ Chviličku vyp dal mírně, ale opravdu jen velmi mírně zneklidní Avšak brzy se mu tvář vyjasnila a on se opět rozesir na celé kolo: „Ale nač to brát tak smrtelně vážně! C pak to není ten nejlepší vtip pod sluncem? Jen si představte, jak tam chodí po cestách a ulicích každý svém, a nikomu ani na mysl nepřijde, že malý kous pod nimi čeká veliká armáda na povel, aby je přepac jako blesk z čistého nebe! Ani ve snu by je to ner padlo! Oni sami se tomu jednou od srdce zasmějí, až přejde první leknutí!“
„Mně se to vůbec nezdá k smíchu.“ řekla Jul „A z vás bude všemi nenáviděnej diktátor.“
„Co to slyším!“ rozesmál se rytíř znovu a pohladil po vláskách tak, že div nevyskočila z kůže. „Naše p nenka se vážně zabývá politikou? Ale neměj strach, z1 tíčko. Až budu té zemi vládnout, budu se ve všem říc radami své paní a královny. Její slovo mi bude zákonem, tak jako má slova budou zákonem tomu podmaněnému národu.“
„Tam, odkaď jsem přišla,“ odsekla Julie, která na něj měla čím dál tím větší vztek, „má každej z člověka, kte-rej si nechá poroučet od svý ženy, akorát legraci.“
„Však ty budeš mluvit jinak, až se jednou sama vdáš,“ řekl rytíř, kterému to zřejmě přišlo náramně k smíchu. „A pak, s mou paní je to něco úplně jiného. Nemám jiné přání než žít podle její vůle, podle vůle té, jež mě zachránila z tolika hrůz a nebezpečí. Žádná matka se tolik neobětovala pro své dítě jako Její Milost pro mne. Jen si představte - při vší té práci, kterou má, si skoro vždycky ještě najde čas vyjet se mnou nahoru, abych přivykl slunečnímu světlu. To musím pak jet v plné zbroji, hledí spuštěné a s nikým nemluvit. Neboť to by, jak zjistila pomocí kouzel, mé osvobození oddálilo, ne--li úplně znemožnilo. Nezdá se vám teď také, že je to dáma hodná zbožňování?“
„Skutečně se zdá být jedinečná,“ pravil Šklíblatík tónem, který naznačoval, že na konec věty patří ještě slovo „zmije“. Než dojedli, měli už rytířova povídání plné zuby. Šklíblatík si myslel: To by mě zajímalo, co má ta stará čarodějnice ve skutečnosti v plánu s tímhle nekňubou. Eustác si myslel: Jak mimino, fakt. Drží se tý ženský za sukně. Je to vůl. A Julie si myslela: V životě jsem nepotkala pitomějšího, nafoukanějšího, hnusnějšího sobce. Ale když konečně dojedli, rytíř náhle zvážněl. Teď už se nesmál.
„Přátelé,“ řekl jim, „má chvíle se blíží. Stydím se, že mě v takovém stavu uvidíte, ale mám hrůzu z toho, že bych zůstal sám. Zanedlouho přijdou a přivážou mě k této židli. Tak to musí být - ve své zuřivosti bych zničil, na co bych přišel.“
„Víte,“ řekl Eustác, „mně je vás samozřejmě hrozně líto, ale co udělají ty šmadojvé nám, až vás přivážou? Původně nás chtěli strčit do vězení. A nám se ty vaše tmavý chodby zrovna dvakrát nelíběj. Radši bysme zůstali někde tady, dokud - dokud vám nebude lip, jestli by to šlo.“
„To není špatný nápad,“ řekl rytíř. „Tady je takový zvyk, že se mnou v těchto chvílích zůstává jen sama královna. Jen ona ve své nekonečné lásce naslouchá mému běsnění, jinému by to nedovolila. Přesvědčit pod-zemníky, aby vás tu u mě nechali, se mi asi nepodaří. Už teď je slyším, jak měkce našlapují na schodech. Běžte támhletěmi dveřmi ven - vedou do mých pokojů. Tam buď počkáte, dokud mě zas neodvážou, nebo se - bu-dete-li chtít - vrátíte a zůstanete se mnou, až to začne.“
Vyšli tedy dveřmi, které jim ukázal. K jejich velké radosti nevedly do tmy, nýbrž do jasně osvětlené chodby. Nahlédli do několika pokojů a našli vodu na mytí (kterou už zoufale potřebovali), a dokonce i zrcadlo. „Ani nás nenechal před jídlem umejt,“ ulevovala si Julie, když si drbala obličej, „sobec jeden nechutnej!“
„Půjdem se na něj podívat, nebo počkáme?“ zeptal se Eustác.
„Já bych tu zůstala,“ řekla Julie. „Nijak mě to tam neláká.“ Ale byla přece jen trošičku zvědavá.
„Půjdem tam,“ řekl Šklíblatík. „Tak se můžeme něco dozvědět, a to my potřebujeme jako sůl. Ta královna je zcela jistě nebezpečná čarodějnice. A tihle podzemníci vypadají, jako by nás každou chvíli chtěli vzít něčím zezadu po hlavě. Smrdí to tu levotou, intrikami a černou magií, že se mi z toho žaludek obrací. Musíme mít oči i uši na stopkách.“
Vrátili se tedy do chodby a tichounce pootevřeli dveře. „Vzduch čistej,“ hlásil Eustác; podzemníci byli pryč. Vešli zpět do pokoje, v němž večeřeli.
Velké dveře byly nyní zavřeny, takže závěsy už neb\ ly vidět. Rytíř seděl na podivné stříbrné židli a byl k r připoután v pase, za kotníky, zápěstí, ramena a koler Ve tváři měl úzkost, na čele mu vyrážel pot.
„Pojďte, přátelé,“ pravil a vzhlédl. „Ještě to nezačal* Chovejte se tiše, řekl jsem tomu špehounovi, co mi děs komorníka, že jste si šli lehnout. A teď... už se to bií/ Honem, dokud ještě vím, co mluvím. Až to přijde, budu chtít, abyste mě rozvázali, budu prosit a hrozit a zapřísahat vás při všem, co je vám drahé a čeho se děsíte. Prý to tak bývá. Ale neposlouchejte mě. Zatvrďte srdce a ucpěte si uši. Dokud budu přivázaný, budete v bezpečí. Kdybyste mě pustili, nejprve byste měli co dělat se šílencem a pak...,“ tady se otřásl, „s příšerným hadem.“
„Děkujeme,“ řekl Šklíblatík. „Po společnosti šílenců nijak neprahneme a po hadech teprv ne. Nemusíte se bát.“
„To se ví,“ potvrdili Eustác a Julie.
„Ale stejně,“ dodal Šklíblatík potichu, „nebuďme si sami sebou příliš jisti. Musíme se mít na pozoru. Zatím jsme pokazili, co jsme mohli. Až začne, bude jistě velice vynalézavý, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Můžeme se spolehnout jeden na druhého? Slíbíme si, že ho v žádném případě nerozvážeme? Ať řekne cokoli?“
„To bych prosil!“ řekl Eustác.
„Může si mluvit horem dolem, mě ho rozvázat ani nenapadne,“ řekla Julie.
„Pst,“ řekl Šklíblatík. „Už je to tady.“
Rytíř tiše úpěl. Byl bledý jako křída a vzpínal se v poutech. A ať to bylo tím, že jí ho bylo líto, nebo něčím jiným, Julii se

zdálo, že teď vypadá trochu příjemněji než předtím.
„Ach," sténal, „kouzla... kouzla... jako těžká, pevná, chladná, slizká pavučina. Zaživa pohřben. Dolů - dolů - dolů, do tmy černé jako zlo samo... Kdy jen to bylo? Žiju už v téhle díře deset let, nebo století? A kolem ti podzemníci jako mouční červi... Smilování! Pusťte mě zpátky! Cítit tak zase vítr v obličeji, vidět nebe! Byla tam taková studánka... Když ses do ní podíval, rostly tam stromy vzhůru nohama, takové zelené a pod nimi, hluboko, hluboko pod nimi modré nebe."
Náhle vzhlédl, upřel na ně planoucí oči a řekl nahlas a zřetelně:
„Honem. Teď jsem v pořádku. Každou noc se mi na chvilku vrátí rozum. Kdybych se dostal z téhle zakleté židle, už by to tak zůstalo. Byl bych zase sám sebou. Ale každou noc mě přivážou a tak je každou noc ta příležitost ztracena. Ale vy nejste nepřátelé. Váš vězeň nejsem. Honem! Rozvažte mě!"
„Vydržte," napomínal Šklíblatík děti.
„Na kolenou vás prosím, vyslyšte mě," pokračoval rytíř a bylo znát, že se nutí ke klidu. „Řekli vám snad, že když mě pustíte, zabiji vás a proměním se v hada? Vidím na vás, že řekli. Je to lež. V tuto chvíli jsem při zdravém rozumu - po zbytek dne jsem v moci kouzla. Nejste ani podzemníci, ani čarodějnice. Proč byste jim měli přisluhovat? Dokažte, že jste lidé, a rozvažte mě!"
„Vydrž. Vydrž. Vydrž," říkali si ti tři jeden druhému.
„Jak můžete být tak krutí!" naříkal rytíř. „Věřte mi, máte před sebou člověka, který vytrpěl tolik, kolik jen je lidské srdce schopno unést. Čím jsem vám kdy ublížil, že pomáháte mým nepřátelům, aby mě takhle trápili? Čas utíká. Teď mě můžete zachránit. Až uplyne hodina, budu zase jako předtím - hračka, a kdyby jen to: poslušný nástroj v rukou té nejďábelštější čarodějnice, která kdy škodila lidskému rodu. A zrovna dnes, dnes poprvé, kdy je pryč! Taková příležitost se už nikdy nevrátí."
„To je hrůza," špitla Julie. „Neměli jsme sem vůbec chodit."
„Vydrž," napomínal Šklíblatík.
„Pusťte mě! Můj meč!" křičel vězeň. „Být jen teď volný, pomstím se podzemníkům tak, že si bude mít Dolení svět tisíc let o čem povídat!"
„Už začíná zuřit," řekl Eustác. „Snad to ty uzly vydrží."
„Doufám," řekl Šklíblatík. „Šílenci mají dvakrát tolik síly co normální lidé. A já to s mečem moc dobře neumím. Dostal by nás oba, za to bych nedal ani zlámanou grešli, a ona by tu zůstala na hada sama."
Vězeň škubal pouty, až se mu zařezávala do masa. „Dejte si pozor," hrozil. „Dobrý pozor si dejte! Jednou už jsem je přetrhl. Ale to tu byla čarodějnice se mnou. Dneska vám nepomůže. Osvoboďte mě a budu vaším přítelem. Jinak ve mně máte nepřítele na život a na smrt."
„Pěkně mu to mluví, co?" poznamenal Šklíblatík.
„Naposledy vás prosím," naléhal vězeň, „pusťte mě. Ve jménu všeho, co je hodno úcty a lásky, ve jménu modrého nebe nad hlavou, ve jménu samotného Aslana vás zapřísahám..."
Všichni tři sebou cukli, jako by dostali ránu bičem. „To je Znamení," řekl Šklíblatík. „Zní to jako znamení," dodal Eustác opatrněji. „Co si jenom počneme?" vzdychla Julie.
To bylo těžké rozhodování. K čemu by byl slib, že v žádném případě rytíře nepustí, kdyby ho měli pustit, jakmile poprvé vysloví jméno, které se jich doopravdy týká? Na druhou stranu, k čemu by bylo učit se nazpaměť Znamení, kdyby je nakonec neměli poslechnout? Jenže chtěl Aslan opravdu, aby rozvázali každého, i šílence, když je o to v jeho jménu požádá? Nemůže to být jen náhoda? A co když ta královna o Znameních věděla a naučila rytíře tomu jménu jen proto, aby je zničila? Ale - co když je to opravdu Znamení? Už pokazili tři. Pokazit i čtvrté bylo na pováženou.
„Kdybysme tak věděli...," řekla Julie.
„Mám pocit, že víme," řekl Šklíblatík.
„Myslíš, že to dopadne dobře, když ho pustíme?" ptal se Eustác.
„To nevím," odpověděl Šklíblatík. „Aslan se přece nezmiňoval o tom, co se stane. Jenom nám řekl, co máme dělat. Ten mladík nám ušmikne hlavičky jedna dvě, jen co ho pustíme, za to bych nedal ani zlámanou grešlí. Proto se však Znameními řídit nepřestaneme."
Stáli chvíli tiše a dívali se na sebe; oči jim hořely podivným světlem. Bylo to k nevystání.
„Tak jo," řekla Julie najednou, „jdem na to. Sbohem ..." Stiskli si ruce. Rytíř teď křičel. Kolem úst měl pěnu.
„Pojď," kývl Šklíblatík na Eustáce. Vytáhli meče a přistoupili k zajatci.
„Ve jménu Aslana," řekli a začali metodicky přeřezá-vat provazy. Jakmile byl rytíř volný, jediným skokem přelétl napříč pokojem, nahmátl svůj meč, který mu podzemníci předtím odepnuli a položili na stůl, a vytáhl ho z pochvy.
„Ty první!" zvolal a vrhl se na stříbrnou židli. Jeho meč musel být z výborné oceli. Překrojil stříbrnou židli, jako by byla z másla. Ve chvilce z ní na koberci zbyla jen hromádka lesklých úlomků. Ale jak do ní poprvé udeřil, vzplála židle jasným plamenem, ozval se rachot hromu a chviličku bylo cítit ohavný zápach.
„A je po tobě, ty hanebný nástroji špinavých kouzel!" řekl pak. „Už nikoho na tobě nebude mučit ta tvá vypečená velitelka!" Pak se otočil a pohlédl na své osvobo-
ditele. A ať už to nepříjemné a podivné v jeho tváři fcr cokoli, teď to zmizelo úplně.
„Šálí mě zrak?" zvolal a obrátil se ke Šklíblatíkc „Nebo mám před sebou kývouna - skutečného, živé poctivého narnijského kývouna?!"
„Tak jste přece o Narnii už slyšel!" řekla Julie.
„Copak jsem na ni zapomněl, dokud jsem byl v zakle- L ti? No, teď je to pryč. Buďte ujištěni, že znám Narnii velice dobře, neboť jsem Rilian, korunní princ narnijský, a Kaspian Mořeplavec je můj otec."
„Vaše Královská Výsosti," řekl Šklíblatík a poklekl na jedno koleno (děti to udělaly po něm). „Přišli jsme do těchto míst

jenom proto, abychom vás nalezli.“
„A kdo jste vy, mí zachránci?“ obrátil se princ k Eu-stácovi a k Julii.
„Aslan nás poslal z hory za koncem světa, abysme po vás pátrali,“ pravil Eustác. „Já jsem ten Eustác, kterej doprovázel vašeho tatínka na plavbě k Ramandovu ostrovu.“
„Jsem vám všem zavázán víc, než vám kdy budu moci splatit,“ řekl Rilian. „Ale co můj otec? Žije ještě?“
„Když jsme z Narnie odcházeli, zrovna vyplouval k východu, Výsosti,“ odpověděl Šklíblatík. „Ale uvědomte si, prosím, že je to už velmi starý člověk. Je bohužel téměř jisté, že se živ nevrátí.“
„Velmi starý člověk, říkáte. Jak dlouho jsem byl v moci té čarodějnice?“
„Je tomu už přes deset let, co se Vaše Výsost ztratila v lesích na severu Narnie.“
„Deset let!“ zvolal princ a přejel si dlaní přes čelo, jako by z něj chtěl setřít minulost. „Ano, ano, věřím vám. Nyní si vzpomínám i na dobu svého zakletí, třebaže tehdy jsem si na svůj pravý život vzpomenout nemohl I Takže teď, přátelé... Ale pozor. Slyším jejich kroky na j
schodech (také se vám dělá špatně z toho věčného ťap-kání všude kolem)? Zamkni ty dveře, hochu. Ne, počkej. Napadá mě něco lepšího. Ty podzemníky s Aslanovou pomocí nějak ošidím. Řiďte se podle toho, co budu říkat.“
Pevně došel ke dveřím a rozrazil je dokořán.

KRÁLOVNA PODZEMNÍ ŘÍŠE
Kapitola dvanáctá
Objevili se dva podzemníci. Nešli však dál, pouze zůstali stát každý po jedné straně dveří a hluboce se poklonili. Vzápětí vstoupila ta poslední osoba, kterou tu kdo čekal, či po ní toužil: Dáma v zeleném, královna Podzemní říše. Stanula bez hnutí na prahu a jenom oči jí jezdily sem a tam po pokoji, jak přehlížela celou situaci: tři vetřelce, trosky stříbrné židle a prince volného, s mečem v ruce.
Zbledla jako stěna. Ale Julie poznala, že nezbledla strachem, nýbrž vzteky. Na chviličku upřela oči na prince a v těch očích byla smrt. Pak si to ale zřejmě rozmyslela.
„Můžete jít,“ přikázala podzemníkům. „A ať nás tu nikdo nevyrušuje, rozumíte, pod trestem smrti.“ Podzemníci poslušně odešli, čarodějnice zavřela dveře a zamkla je.
„Jakpak to, můj princi,“ pravila, „že váš pravidelný záchvat ještě nepřišel - či je snad dokonce už po něm? Čím to, že vás rozvázali? Kdopak jsou tihle lidé? To oni zničili stříbrnou židli, která byla vaší jedinou oporou a záchranou?“
Rilian se zachvěl, když na něj promluvila. A nebylo divu - zbavit se během půl hodiny zakletí, které z vás deset let dělalo otroka, to není žádná legrace. Pak odpověděl a bylo vidět, že ho to stojí dost sil.
„Té židle už nebude zapotřebí, paní. A protože jste mi
nesčíslněkrát řekla, jak hluboce želíte mého zakletí, jsem si jist, že vás naplní štěstím zpráva, že nyní jsem se zbavil všech kouzel nadobro. Zdá se, že se do vašich plánů na mou záchranu vloudila nějaká malá chybička. Zde vidíte mé skutečné vysvoboditele. Teď už jsem zase sám sebou a mám na srdci dvě věci, které vám musím sdělit. Tak za prvé: co se týče vašeho úmyslu postavit mě do čela armády podzemníků, abych vpadl do Hoře-ního světa a fái4! násilím uchvátil vládu nad lidem, který mi nikdy nijak neublížil - povraždil jeho pravoplatné panovníky a panoval jako ničemný a nenáviděný kruto-vládce - teď, když už jsem při smyslech, odmítám ho striktně a bezvýhradně jako očividnou podlost. A za druhé: jsem Rilian, korunní princ narnijský, jediný dědic Kaspiana X., nazývaného Kaspian Mořeplavec. Proto je mým úmyslem a též mou povinností neprodleně opustit váš dvůr a vrátit se do Narnie. Žádám vás, abyste mně a mým přátelům zajistila bezpečný průchod Podzemní říší.“
Čarodějnice na to neřekla nic, ale tichounce prošla pokojem, oči stále upřené na prince. Otevřela malou skříňku ve zdi vedle krbu a nejprve z ní vyndala hrst jakéhosi zeleného prášku. Hodila ho do ohně. Nevzplál, ale začal vydávat velmi sladkou a těžkou vůni. A během dalšího rozhovoru ta vůně sílila, naplnila celý pokoj a dost ztížila myšlení. Pak vyndala jakýsi hudební nástroj - vypadal asi jako loutnička - a začala na něj hrát. Melodie to byla tichá, monotónní, taková, jakou po pěti minutách nikdo nevnímá. Ale čím míň ji vnímáte, tím víc vám proniká do mozku a do krve. To také o dost ztížilo myšlení. Když tak hrála nějaký čas (sladko vůně byla teď velmi silná), čarodějnice promluvila. Hlas měla jemný a líbezný.
„Narnie?“ ptala se. „Narnie? Často jsem vás slyšela
můj princi, jak to jméno voláte ve svých záchvatech. Jpte velmi nemocný, můj milý. Žádná země Narnie ne-rfi.“
„I je, milostivá,“ řekl Šklíblatík. „Víte, já jsem tam náhodou prožil celý svůj život.“
„Vážně?“ pravila čarodějnice. „Prosím, řekněte mi, kde ta země je?'
„Tady nahoře,“ řekl Šklíblatík pevně a ukázal vzhůru. „Totiž... nevím přesně kde.“
„Jakže!“ zvolala královna a něžně, melodicky se rozesmála. „To ona je nějaká země zazděná nahoře ve stropě?“
„Ne,“ odpověděl Šklíblatík maličko vyveden z míry. „Ta je v Hořením světě.“
„A co nebo kde je, prosím vás, ten - jakpak jste to říkal - Hoření svět?“
„Nedělejte hloupou,“ řekl Eustác, který se statečně bránil účinkům vůně a hudby. „Jako kdybyste to nevěděla! Je to nahoře nad námi, tam co je vidět nebe, slunce a hvězdy. Sama jste tam byla! Vždyť jsme vás tam potkali!“
„Prosím za odpuštění, přítelíčku“ smála se čarodějnice (v životě jste neslyšeli líbeznější smích), „já si na to setkání nevzpomínám. Ale to se ve snách často stává, že potkáme své drahé na všelijakých zvláštních místech. A pokud se jim nezdálo to samé, nesmíme po nich chtít, aby si to pamatovali.“
„Už jsem vám, paní, jednou říkal, že jsem dědicem trůnu v Narnii,“ pravil princ vážně.
„A ještě budeš, můj milý,“ odpověděla čarodějnice laskavým hlasem, jako by konejšila dítě, „ještě budeš králem mnoha a mnoha vysněných zemí.“
„My jsme tam taky byli,“ zlobila se Julie. Cítila, jak se jí kouzlo zmocňuje víc a víc, a nesmírně ji to dopalova-

lo. Už jen to, že si je ještě uvědomovala, však dokazovalo, že kouzlo zatím pořádně nezabralo.
„Jsi jistě také narnijská královna, viď, má milá," řekla čarodějnice týmž vemlouvavým a trošku výsměšným tónem.
„I ne," dupla si Julie. „My jsme z úplně jinýho světa."
„Podívejme, to je ještě hezčí hra," řekla čarodějnice. „Prozraď mi prosím, maličká, kdepak je ten jiný svět? Jaká loď či kočár tě odtamtud dovezla?"
Julii samozřejmě napadlo mnoho věcí najednou: škola, Adéla Držgrešlová, domov, rádio, kina, auta, letadla, fronty. Ale všechno to bylo hrozně matné a ve veliké dálce. (Brnky - brnky - brnky - zvonily struny té loutničky.) Julie si nedokázala vybavit, jak se těm věcem v našem světě vlastně říká. A nyní už ji nenapadlo, že na ni působí kouzlo, neboť kouzlo teď zabíralo naplno -čím víc jste pod vlivem kouzel, o to víc samozřejmě jste přesvědčeni, že nejste pod vlivem kouzel vůbec. Najednou zjistila, že říká (a byla to taková úleva to říci):
„Ba ne, asi to byl jenom sen, ten jinej svět."
„Ano, je to jen sen," pravila čarodějnice a stále hrála a hrála.
„Ano, jenom sen," řekla Julie.
„Žádný takový svět nikdy nebyl," řekla čarodějnice.
„Ne, žádný takový svět nikdy nebyl," opakovali Eu-stác a Julie.
„Kromě mého světa žádný nikdy nebyl," řekla čarodějnice.
„Kromě vašeho světa žádný nikdy nebyl," opakovaly děti.
Jenom Šklíblatík ještě tvrdě bojoval. „Nevím přesně, čemu říkáte svět," pravil sevřeným hrdlem. „Ale můžete si pro mě za mě hrát na tu brnkačku, dokud vám prsty neupadnou, a já stejně na Narnii nezapomenu. A na
Hoření svět taky ne. Vícekrát už ho asi nespatříme, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Možná už se vám podařilo z něj vysát všechno světlo, takže je temný jako ten váš, proč ne? Já bych tomu docela věřil. Ale dobře vím, že jsem tam už byl. Viděl jsem nebe plné hvězd. Viděl jsem slunce, jak ráno vstává z moře a večer pomaličku klesá za hory a v poledne září na nebi tolik, že to oči nesnesou."
Šklíblatíkova slova měla velmi povzbudivý účinek. Ostatní zvedli hlavy a pohlédli na sebe, jako by se právě probudili.
„To je řeč," zvolal princ. „No jistě! Aslan ti žehnej, ty statečný kývoune. Cožpak jsme teď spali? Jak jsme na to mohli zapomenout! Ovšemže jsme všichni viděli slunce!"
„To se ví, že viděli!" zvolal Eustác. „Jseš dobrej, Sklí-blatíku. Se mi zdá, že ty jedinej z nás máš trochu rozumu.
Tu se ozvala čarodějnice hlasem mírným a uklidňujícím jako volání hrdličky z větví vysokého jilmu ve staré zahradě, ve tři hodiny za ospalého letního odpoledne.
„Copak to je, to slunce, o němž všichni mluvíte?" ptala se. „Znamená to slovo něco?"
„To bych řekl, že jo!" pravil Eustác.
„Povězte mi prosím, jakpak vypadá?" tázala se čarodějnice. Brnky - brnky - brnky - zněly struny.
„Když dovolíte, paní," pravil princ chladně a zdvořile, „podívejte se na tuto lampu. Je kulatá, žlutá, ozařuje celý pokoj a visí na stropě. A slunce, o němž mluvíme, je podobné té lampě, jenže je daleko větší a zářivější. Ozařuje celý Hoření svět a visí na nebi."
„Na čem že visí, můj princi?" zeptala se čarodějnice. A zatímco ještě všichni přemýšleli, jak jí odpovědět, pravila zase s tím hebkým stříbrným smíchem: „Tak vi-
dítě! Když mi chcete jasně říci, co to je, to slunce, nedovedete to. Řeknete jenom, že vypadá jako lampa. Vaše slunce je jenom sen - a celý vznikl z téhle lampy. Lampa je skutečná, slunce, to je jenom pohádka, jaké si vymýšlejí děti."
„To je fakt" řekla Julie ztěžka a beznadějně. „Asi to tak bude." A když to říkala, zdálo se jí to úplně rozumné.
Pomalu a pečlivě čarodějnice pravila: „Žádné slunce není." Všichni mlčelj. A ona to opakovala, nyní tiším a hlubším hlasem: „Žádné slunce není." Chvilku se prali sami se sebou, ale pak řekli všichni najednou: „Máte pravdu, žádné slunce není." Byla to taková úleva, vzdát se a vyslovit to.
„Žádné slunce nikdy nebylo," řekla čarodějnice.
„Ne, žádné slunce nikdy nebylo," řekl princ a Šklíbla-tík a děti taky.
Julie měla už chvíli pocit, že si na něco musí vzpomenout stůj co stůj. A teď se jí to podařilo. Ale bylo hrozně těžké to vyslovit. Jako by jí na rtech visela veliká závaží. Konečně sebrala všechny síly a řekla: „Ale je Aslan."
„Aslan?" opakovala čarodějnice a nepatrně zrychlila svou melodii. „To je ale hezké jméno! Co znamená?'
„Tak se jmenuje Lev, kterej nás zavolal z našeho světa," řekl Eustác. „A poslal nás sem hledat prince Rilia-na.
„Co je to lev?" ptala se čarodějnice.
„Do háje!" zvolal Eustác. „Vy to zase nevíte? Jak jí to vysvětlit? Viděla jste někdy aspoň kočku?"
„Ovšem," řekla královna. „Zbožňuji kočky."
„Tak lev je trošku - ale opravdu jenom trošku, posloucháte mě? - jako veliká kočka s hřívou. Ale není to hříva jako má kůň, spíš jako soudcovská paruka, fe celej žlutej. A má hroznou sílu."
Čarodějnice potřásla hlavou. „Tak vidím," řekla, „že to s tím vaším Lvem nebude jiné než se sluncem. Znali jste lampu, a tak jste si představovali pořád větší a lepší lampu, a té jste říkali slunce. Znáte kočky, a tak si představujete větší a lepší kočku a té říkáte Lev. To je sice moc hezké, ale po pravdě řečeno by se to spíš hodilo pro někoho mladšího. Všimli jste si, že všechno v tom vašem vysněném světě je jenom okopírováno ze skutečného světa, z toho mého světa, mimo nějž žádný neexistuje? Ale i vy, děti, jste už na takové vymýšlení dost veliké. A vy, můj princi, že se nestydíte! Vždyť už jste dospělý muž. Tak už dost, už té hry necháme, co říkáte? Pro vás všechny mám v opravdovém světě práce dost a dost. Žádná Narnie není, ani Hoření svět, ani nebe, ani slunce, ani Aslan. A teď všichni pěkně spát. Zítra začneme trochu rozumněji. A na to se musíte pěkně vyspat. Zhluboka, dlouho vyspat - spát - spát - zabořit hlavu do polštářů - spát bez bláznivých snů."
Princ i obě děti stáli bezmocně, hlavy svěšené, tváře zardělé, oči napůl zavřené, slabí jako mouchy - kouzlo bylo téměř

dokonáno. Ale Šklíblatík zoufale sebral poslední síly a došel ke krbu. A pak udělal něco velmi statečného. Věděl, že ho to nebude tolik bolet jako člověka, protože měl nohy - mimochodem bosé - tvrdé a studené jako kachna. Ale věděl, že ho to bude bolet dost a dost; a nemýlil se. Bosýma nohama šlápl do ohně a rozdrtil ho z větší části na popel a žhavé uhlíky. Tu se staly tři věci nejednou.
Za prvé ta sladká, těžká vůně téměř zmizela. Celý oheň sice nevyhasl, ale velká většina ano, a to, co zbývalo, smrdělo hlavně připáleným kývounem, což není v žádném případě kouzelná vůně. To hned každému vyjasnilo hlavu. Princ i děti se probrali a otevřeli oči.
Za druhé čarodějnice zvolala silným, děsivým hlasem,
zcela jiným než ten dosavadní sladký tón: „Co to děláš? Ještě jednou se dotkni mého ohně a začne ti v žilách hořet krev, ty bahenní červe!“
Za třetí už jen bolestí se Šklíblatíkovi nádherně vyjasnilo v hlavě a uvědomil si, co si opravdu myslí. Když se chcete dostat ze zajetí určitého typu kouzel, nepomůže vám nic tak jako trochu bolesti.
„Jenom ještě slovíčko, milostivá,“ pravil, jak se belhal od krbu zpátky. „Jedno jediné slovíčko. To, co jste tu říkala, je úplná pravda, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Vždycky jsem chtěl vědět to nejhorší a pak tomu čelit co nejstatečněji. Takže se s vámi nebudu hádat o nic z toho, co jste řekla. Ale i tak vám musím ještě něco povědět. Dejme tomu, že jsme si opravdu jen vysnili to všechno: stromy a trávu, slunce, měsíc a hvězdy, i samotného Aslana. Dejme tomu, že ano. Pak můžu říct jen to, že se mi ty vymyšlené věci zdají daleko důležitější než skutečné. Dejme tomu, že tahle vaše černá díra je jediný svět. V tom případě, milostivá, nestojí celý svět ani za starou bačkoru. Když se to vezme kolem a kolem, je to dost zvláštní, ne? Podívejte se: Podle vás jsme jenom děti a vymýšlíme si. A pouhé čtyři děti si dokázaly vymyslet svět, proti kterému ten váš vypadá pěkně zvadle a vybledle. Proto se budu držet toho vymyšleného. Stojím na Aslanově straně i v případě, že není žádný Aslan. Budu se snažit žít jako poctivý Narnian, i když vůbec žádná Narnie není. Takže vám uctivě děkujeme za večeři, a pokud jsou moji společníci hotovi, odcházíme tímto od vašeho dvora a vydáváme se do tmy hledat Hoření svět, dokud budeme žít. Ne že bych si myslel, že budeme žít nějak zvlášť dlouho, ale ani mi to moc nevadí, je-li celý svět vážně tak nanicovatý, jak říkáte.“
„Hurá! Ať žije Šklíblatík!“ volali Eustác a Julie. Ale vtom princ vykřikl: „Pozor! Podívejte se na ni!“
Podívali se a všechny vlasy jim začaly vstávat na hlavě.
Loutnička jí vypadla z rukou. Paže jako by se jí přilepily k bokům. Nohy se otočily jedna kolem druhé. Dlouhá zelená vlečka jejích šatů byla najednou pevná a pružná a se spletenýma nohama srostla v jeden zelený sloup. A ten zelený sloup se ohýbal a svíjel, jako by v něm nebyly vůbec žádné klouby, nebo jako by byl ze samých kloubů. Hlava se jí zvrátila nazad, nos jí rostl do veliké dálky a zbytek obličeje mezitím zmizel; jenom oči ne. Teď to byly obrovské planoucí oči bez řas a obočí. Než se to vypíše, uplyne hezká chvilka, ale ve skutečnosti se vše odehrálo tak rychle, že to sotva stačili sledovat Mnohem dřív, než se dalo cokoli podniknout, byla změna úplná a ten veliký had, v kterého se čarodějnice proměnila - jedovatě zelený a silný jako Julie v pase - už omotal dvakrát či třikrát své hnusné tělo kolem princových nohou. Užuž svištěla vzduchem další klička, která měla princi znehybnit pravou ruku a připoutat mu ji k boku. Ale princ se vzpamatoval právě včas. Zvedl ruce do výšky a uvolnil si je. Živý uzel se ovinul jenom kolem jeho hrudi, hotov mu v příštím okamžiku zlámat žebra jako špejle.
Princ chytil hada levou rukou za krk a snažil se ho zmáčknout, aby se začal dusit a sevření povolil. Tím se hadův obličej (pokud se tomu dá říkat obličej) dostal až téměř k jeho. Rozeklaný jazyk se kmital pár centimetrů před ním, ale nemohl na něj dosáhnout. Pravou rukou se princ rozpřáhl k co možná nejsilnější ráně. Mezitím i Eustác a Šklíblatík tasili meče a rozběhli se mu na pomoc. Tři rány dopadly současně: Eustácova (která ani neprorazila tvrdé šupiny a nijak neublížila) na hadí tělo pod princovou rukou, ale Šklíblatíkova i princova na hadův krk. Ani to ho úplně nezabilo, ale aspoň už tolik
nesvíral princovy nohy a hruď. Novými a novými ranami konečně usekli hadovi hlavu. Ještě dlouho po tom, co byla mrtva, svíjela se ta potvora na podlaze jako pružný drát a všude bylo plno krve.
Když se princi podařilo chytit dech, pravil: „Děkuji vám, pánové.“ Pak ti tři jen stáli, oddychovali a dívali se jeden na druhého bez jediného slova. Julie si mezitím velmi rozumně sedla do kouta a byla zticha. „Doufám, že nezačnu omdlívat - nebo bulit - nebo jinou pitomost,“ opakovala si pro sebe.
„Moje královská matka je pomstěna,“ řekl konečně Rilian. „Neboť toto je nepochybně tentýž plaz, kterého jsem marně pronásledoval před deseti lety u pramene v severních lesích. Celá ta léta jsem otročil vrahu své matky. I tak jsem však rád, že se ta podlá čarodějnice nakonec změnila v hada. Příčilo by se mému srdci i mé cti, kdybych byl nucen zabít ženu. Ale měli bychom se postarat o dámu.“ Tím myslel Julii.
„Díky, já jsem v pořádku,“ odpověděla.
„Panno,“ pravil princ a uklonil se jí, „tvá statečnost je obdivuhodná a já nepochybuji o tom, že ses ve svém světě zrodila ze šlechtické krve. Ale pojďte, přátelé. Ještě tu zbylo nějaké víno. Trochu se osvěžíme a připijeme si navzájem, než se dáme do práce.“
„To je dobrej nápad,“ pravil Eustác.

PODZEMNÍ ŘÍŠE BEZ KRÁLOVNY

Kapitola třináctá

Všichni si byli jisti, že si tu trochu oddechu tvrdě zasloužili. A protože čarodějnice zamkla a nařídila pod-zemníkům, aby ji nevyrušovali, byli prozatím docela v bezpečí. Nejprve bylo samozřejmě potřeba se postarat o Sklíblatíkovy popálené nohy. Pomohli si několika princovými košilemi, které roztrhali na obvazy a zevnitř důkladně potřeli olejem a máslem. Když to bylo hotovo, posadili se za stůl, trochu se posilnili a přitom probírali plány, jak uniknout z Doleního světa. Rilian jim pověděl, že nahoru vede východů dost a dost - sám jimi většinou už někdy cestoval. Ale nikdy při tom nebyl

sám, vždycky ho doprovázela čarodějnice a vždycky se musel nejprve přeplavit přes Temné moře. Není jisté, co by na to řekli podzemníci, kdyby přišel do přístavu bez čarodějnice, ale zato se třemi cizinci a prostě si poručil loď; zřejmě by však kladli nepříjemné otázky. Ten nový východ, přichystaný pro tažení do Hořeního světa, je naopak na této straně moře a poměrně blízko. A je téměř před dokončením, od povrchu ho dělí jen pár metrů. Dokonce je možné, že už je hotov úplně - snad se čarodějnice vrátila proto, aby to princi sdělila a zahájila útok. Ale i kdyby ne, ven se určitě prokopou za pár hodin - ovšem pokud se tam dostanou bez úhony a nenarazí na žádné stráže. To je určité riziko.
„Co se mě týče...," začal Šklíblatík, ale Eustác ho přerušil.
„Hele," ozval se, „co je to za rámus?"
„To si zrovna říkám!" pravila julie.
Vlastně už to všichni slyšeli delší dobu - hluk všal sílil tak pomaličku, že ho zprvu nevnímali. Nejdřív t< bylo jen takové nezřetelné ševelení jako mírný váne^ nebo silnice ve veliké vzdálenosti. Pak to zesílilo v šu mění, jako by se moře ozvalo. Pak už bylo slyšet všelijaké hrčení a klapání. Nyní se daly rozeznat i hlasy a mimoto nějaký vzdálený monotónní řev, který s nimi neměl nic společného.
„U hřívy Aslanovy," pravil Rilian, „že by tato němá zem konečně promluvila?" Vstal, došel k oknu a rozhrnul záclony. Ostatní se nahrnuli kolem něj a vyhlédli ven.
První, co spatřili, byla červená záře, jejíž odlesk byl znát dokonce i na stropě, stovky metrů vysoko. Možná to bylo od počátku světa poprvé, co se vynořil z temnoty. Záře přicházela z opačného konce Města a proti ní se černě rýsovaly řady velikých ponurých domů. Také ovšem ozařovala ulice vedoucí ke hradu. A zde se dělo něco velmi zvláštního. Nepřehledné, mlčenlivé zástupy podzemníků byly tytam. Dole se pohybovaly postavy po jedné, po dvou, po třech - chovaly se jako lidé, kteří nechtějí být spatřeni: plížily se podél zdí, skrývaly se ve stínu za sloupy a rychle přebíhaly otevřená prostranství. Ale pro každého, kdo trochu znal podzemníky, byl nejpodivnější ten hluk. Odevšad se ozývaly výkřiky a volání. A od přístavu sem doléhal dunivý řev, kten neustále sílil, takže ve všech oknech ve městě už drnčeK tabulky.
„Co se to s podzemníkama stalo?" zeptal se Eustác „To křičej oni?"
„Sotva," odpověděl princ. „Za celá ta dlouhá léta svého otroctví jsem nikoho z těch lumpů neslyšel ani nahlas promluvit. Zřejmě nějaké další nekalé čáry."
„A co ta červená záře?" ptala se Julie. „Nehoří někde?"
„Co se mě týče," řekl Šklíblatík, „tak já si myslím, že je to oheň z nitra země, který tu proráží nějakou novou sopku. A my to brzy uvidíme zblízka, protože první poletíme tou sopkou ven, za to bych nedal ani zlámanou grešli."
„Hele tu loď!" volal Eustác. „Jak to, že jede tak rychle? Vždyť v ní nikdo není!"
„Podívejte!" zvolal princ. „Už je blíž než přístaviště - pluje po ulici! Všechny lodě plují do města! Na mou duši, moře stoupá. Díky Aslanovi stojí tento hrad na kopci. Ale voda stoupá nebezpečně rychle."
„Co se to jenom děje!" naříkala Julie. „Oheň a voda a ty lidi tady všude!"
„Já ti povím, co se děje," řekl Šklíblatík. „Ta čarodějnice to tu zařídila tak, že po její smrti se celé podzemní království rozpadne na kousky. Ona je ten typ, kterému příliš nevadí, že zemře, pokud ví, že ten, kdo ji zabil, se během příštích pěti minut utopí nebo uhoří nebo ho to tu zasype."
„Tak, tak, příteli kývoune," pravil princ. „Myslím, že máš úplnou pravdu. Ve chvíli, kdy jsme zaťali meče čarodějnici do krku, přeťali jsme síť jejích kouzel a teď se její království rozpadá v trosky. Jsme svědky konce Do-leního světa."
„Pokud to ovšem není konec celého světa," poznamenal Šklíblatík.
„A to tu takhle zůstaneme a budeme... čekat?" vydechla Julie.
„To bych neradil," pravil Rilian. „Spíš bych zachránil svého koně Uhlíka a Hvězdu, která patřila čarodějnici (ušlechtilé zvíře to je, rozhodně by si zasloužilo lepší paní). Oba jsou ve stáji na nádvoří. A pak vyrazíme od-
sud a budeme se modlit, abychom našli cestu ven. Koně nás myslím unesou po dvou, a pokud seberou všechny síly, možná budou rychlejší než voda."
„Brnění si na sebe nevezmete?" optal se Šklíblatík „Tamti se mi příliš nelíbí," a ukázal dolů na ulici. Všichni se tam podívali. Od přístavu se blížily desítky postav -teď zblízka už nebylo pochyb o tom, že to jsou skutečně podzemníci. Ale nepohybovali se už jako bezhlavý dav, spíš jako vojáci při útoku: kryli se, přebíhali a zjevně si dávali pozor, aby je nebylo vidět z oken hradu.
„Nijak se netoužím znovu podívat do toho brnění," pravil princ. „Bylo pro mě jen pohyblivým vězením a ještě teď je cítit černou magií a otročinou. Ale štít si vezmu."
Vyšel z pokoje a brzy se vrátil s podivně rozzářenýma očima.
„Podívejte se, přátelé," pravil a ukázal jim štít. „Ještě před hodinou byl černý a bez erbu. A teď toto!" Štít byl zářivě stříbrný a uprostřed, červenější než krev či třešně, stál veliký Lev.
„To je dobré znamení," řekl Rilian. „Můžeme si být jisti, že je Aslan s námi, ať už máme zemřít nebo žít. A proto to obojí znamená totéž. Pojďte, poklekneme a políbíme jeho obraz a stiskneme si navzájem ruce, neboť je možné, že se brzy budeme muset rozloučit. Pak se vydáme do Města a přijmeme to, co nás tam čeká."
Udělali to tedy. Když Eustác podal ruku Julii, řekl: „Sbohem, Julie. Nezlob se, že jsem byl takovej srab a rejpal. Ať se dostaneš v pořádku domů." A Julie odpověděla: „Sbohem, Eustáci. Nezlob se, že jsem byla tak pitomá." A to bylo poprvé, co se oslovili křestním jménem; ze školy na to nebyli zvyklí.
Princ odemkl dveře a sešli schodištěm dolů - meče tasené, Julie s nožem v ruce. Služebnictvo zmizelo a hala byla prázdná. Smutné šedé lampy tam však stále h< rely, a proto snadno našli cestu všemi těmi chodbami a schodišti. Hluk zvenku tu nebylo slyšet tolik jako v pokoji nahoře - všude bylo ticho jako v hrobě a nikde živé duše. Teprve když zahnuli do velké haly v přízemí, narazili na prvního podzemníka: byl bílý, příšerně tlustý, obličejem připomínal vepře a cpal se zbytky jídla ze stolu. Okamžitě vykvikl (taky trochu jako vepřík) jedním skokem byl pod lavicí a honem honem

stah1 svůj dlouhý ocas ze Šklíblatíkova dosahu. Pak utekl po stranními dveřmi tak rychle, že honit ho už nemělo cenu. Vyšli tedy na nádvoří. Julie zrovna ucítila stáj - dobře ji poznala, protože se o prázdninách učila jezdit na koni - a moc ji ta teplá vůně potěšila uprostřed tmy a nebezpečí Doleního světa, když Eustác zvolal: „Jé, koukněte!“ Odněkud zpoza hradních zdí vylétla nádherná raketa a rozprskla se ve vodopád zelených hvězd.
„Ohňostroj?“ divila se Julie.
„Těžko,“ řekl Eustác. „Představ si ty podzemníky, jak dělají něco pro zábavu! Spíš signály.“
„Hm, a pro nás nic dobrého,“ pravil Šklíblatík. „Za to bych nedal ani zlámanou grešli.“
„Přátelé,“ pravil princ, „když se člověk vydává do něčeho takového jako my, musí se vzdát strachu i naděje, neboť jinak přijdou smrt i záchrana příliš pozdě na to. aby ho uchránily ztráty cti či rozumu. Ale no tak, no, kamarádi.“ (To zrovna otevřel dveře do stáje). „Jakpak se vám vede? Tiše, tiše, Uhlíku. Neboj se, Hvězdičko. Nezapomněli jsme na vás.“
Oba koně byli trochu polekaní nezvyklými zvuky a světly. Julie, která se tolik bála prolézt černou dírou z jedné jeskyně do druhé, nyní neohroženě vešla do stáje mezi frkající a dupající zvířata a pomohla je princi osedlat. Byl na ně krásný pohled, když zvysoka vykročili ze stáje, hlavy vzhůru, pohazujíce hřívou. Julie nasedla na Hvězdu, Šklíblatík si vyskočil za ni a Eustác vylezl na Uhlíka za Riliana. Kopyta zaklapala na pustém nádvoří a už projeli hlavní bránou na ulici.
„Výhodu to má tu,“ pravil Šklíblatík, „že se ohně nemusíme příliš bát.“ A ukázal napravo. Necelých sto metrů od nich už o zdi domů šplouchala voda.
„Odvahu!“ řekl princ. „Tady se ulice prudce svažují k moři. Voda je sotva v polovině cesty vzhůru. Sem vystoupila za půl hodiny, ale další dvě hodiny může zůstat na místě. Spíš se mi nelíbí tihle,“ - a ukázal mečem na velikého sedminohého podzemníka s kančími tesáky, který právě přeběhl ulici kousek před nimi. Šest dalších ho následovalo, každý jiný. Vmáčkli se do stínu a zmizeli jim z očí.
Princ jel v čele; mířil stále k červené záři, ale přitom mírně vlevo. Měl v úmyslu objet oheň (nebo co to bylo) a dostat se k ústí cesty ven. Zdálo se, že má na rozdíl od ostatních výbornou náladu. V jednom kuse si pískal nebo pobrukoval úryvky ze staré písně o Korinovi Arké-nijském. Byl totiž tak rád, že se konečně dostal ze zakletí, že mu teď všechno ostatní připadalo jako legrace. Jeho přátelům už méně.
Za nimi hučela voda, lodě narážely jedna na druhou, s rachotem se řítily domy. Nad nimi se v rudém světle přízračně leskl strop Doleního světa. Před nimi byla ta záhadná záře, která se kupodivu nešířila dál. Odtamtud se také ozýval veliký rámus: hlahol, smích, pištění, výkřiky a všelijaké jiné pazvuky - a vzhůru létala jedna raketa za druhou. Stále nebylo jasné, co mohou znamenat. Bližší ulice byly částečně ozářeny šedými lampami - ale často se vyskytla místa zcela neosvětlená, kde by-
la hustá tma. A tam se to jen hemžilo postavami, které se ustavičně nořily do tmy a zase ven, oči stále upřené na prince a jeho společníky, a stále se snažily ukrýt. Měly tváře široké i drobné, oči veliké jako ryby i malé jako medvědi, chlupy i štětiny, rohy i tesáky, nosy jako prasečí ocásky a tak dlouhé brady, že vypadaly jako plnovousy. Čas od času se některá skupina příliš rozrostla či přiblížila. Tu na ně princ vytasil meč, a jen jím blýskl ve světle, podzemníci se s pištěním, houkáním a skřehotá-ním rozprchli do tmy.
Ale za nějaký čas - to už vystoupili mnoha strmými ulicemi, byli daleko od vody a téměř na opačném konci města - začala být situace vážnější. Byli teď blízko červené záře a takřka na její úrovni, i když stále nemohli rozeznat, odkud se vlastně bere. Ale světla teď bylo víc, takže viděli jasněji. K záři se hnaly stovky, možná tisíce podzemníků. Ale postupovali vpřed po metrech a vždycky, když se zastavili, otočili se k jezdcům čelem.
„Co se mě týče,“ pravil Šklíblatík, „tak bych řekl, že se nás ti holomci snaží předběhnout a odříznout nám cestu.“
„To mě také napadlo,“ řekl princ. „A skrz takový dav se nikdy neprobijem. Poslyš! Pojedeme teď těsně podél tohoto domu. A až budeme ve stínu, tiše sklouzni a schovej se u zdi. Já a panna ujedeme zatím pár kroků dopředu. Některý ten lump půjde jistě za námi - jsou teď velmi blízko. Až tě bude míjet, chyť ho živého - máš pěkně dlouhé ruce. Mohli bychom se od něj dozvědět, co vlastně proti nám mají a co hodlají podniknout.“
„A co když se na nás ti ostatní sesypou, aby toho chy-cenýho zachránili?“ zeptala se Julie ne tak klidným hlasem, jak by si přála.
„V tom případě, panno,“ odvětil princ, „nás spatříš kolem sebe jednoho po druhém umírat a sama budeš muset poručit duši Aslanovi. Tak, Šklíblatíku, jdeme na to.“
Kývoun sklouzl do stínu měkce jako kočka. Nekonečně dlouhý okamžik postupovali ostatní zvolna kupředu. Náhle se zezadu ozvalo několik srdcervoucích výkřiků, do nichž se mísil Šklíblatíkův kamarádský hlas: „Ale, ale! Co ječíš, dokud ti nikdo nic nedělá, prosím tě? Dej si pozor, abys neměl proč! Kdekdo by řekl, že tu porážíme prase.“
„Výborný lov!“ zvolal Rilian, otočil koně a vrátil se na roh. „Buďtak hodný, Eustáci, a podrž Uhlíka.“ Seskočil a spolu s ostatními si prohlížel Šklíblatíkův úlovek. Byl to takový ubožák, vysoký sotva metr. Na hlavě měl hřebínek asi jako kohout, jenže pevnější, drobná růžová očka a tak velikou pusu a bradu, že vypadal jako mrňavý hroch. Nebýt vážnosti situace, asi by se nad ním roz-řehtali na celé kolo.
„Tak, podzemníku“ pravil princ a nasadil mu špičku meče na krk, „teď nám pěkně všechno povíš a my tě zase pustíme. Pokusíš-li se nás obelhat, rozluč se* se životem. Můj milý Šklíblatíku, cožpak může mluvit, když mu takhle držíš pusu?“
„To ne, a taky nemůže kousat,“ odpověděl Šklíblatík. „Kdybych měl takové legrační měkké ručičky jako vy lidé (Vaše Výsost promine), už bych byl jistě samá krev. Ale i kývouna časem omrzí, když ho někdo žvýká.“
„Kamarádíčku,“ obrátil se princ na podzemníka, „jedinkrát si kousneš a je po tobě. Pusť mu tu pusu, Šklíblatíku.“
„Jí - íí - íí!“ vypískl podzemník, „pusťte mě! Já to nebyl! Já to neudělal!“
„Cos neudělal?“ optal se Šklíblatík.
„To, co Vaše Výsosti tvrdí, že jsem udělal“ odpověděl ten ubožák.
„Pověz, jak se jmenuješ a co máte vy podzemníci dnes za lubem,“ vyzval ho Rilian.

„Ano, ale prosím, moc a moc prosím, Vaše Výsosti," blekotal podzemník, „slibte mi, že nic neřeknete Její Milosti královně."
„Její Milost královna, jak jí ty říkáš," pravil princ vážně, „už nežije. Sám jsem ji zabil."
„Cože?" vykřikl podzemník a údivem otevřel svou velikou pusu dokořán. „Tak ona je mrtvá? Čarodějnice je mrtvá? A Vaše Výsost ji zabila?" Zhluboka vydechl úlevou a dodal: „To pak je Vaše Výsost přítel!"
Princ odtáhl svůj meč asi dva centimetry od jeho krku a Šklíblatík ho nechal posadit. Podzemník si je prohlédl svýma mžikajícíma růžovýma očkama, jednou či dvakrát si odkašlal a začal.

DNO SVĚTA
Kapitola čtrnáctá
„Jmenuju se Golg," pravil podzemník, „a povím Vašim Výsostem všechno, co vím. Asi tak před hodinou jsme se všichni věnovali své práci - vlastně její práci - pořád tak tiší a smutní jako už dlouhá léta. Najednou se ale ozval velikánský praskot a rána. A jak se to ozvalo, říká si každý, už drahnou dobu jsem si nezazpíval ani nezatancoval, ani si z někoho nevystřelil - čímpak to asi je? A pak si každý pomyslel, to už jinak nebude, než že jsem byl zakletý. A pak si každý řekne, to sice nevím, proč nesu tenhle balík, ale vím určitě, že už ho neponesu ani chvilku. A každý praštil s tím, co právě držel. Pak se všichni otočili a uviděli támhletu červenou záři. A každý si říká, copak to asi je? A odpoví si, to už jinak nebude, než že je tam díra nebo puklina v zemi, kudy sem přichází krásná teplá záře z Pravého doleního světa, hluboko a hluboko pod námi."
„To mě podrž!" zvolal Eustác. „Tak ona je nějaká země ještě níž?"
„To bych řekl," odpověděl Golg. „Náramná země! Říkáme jí Bismus. Tomu, kde jsme teď, my říkáme Mělké kraje. Je to tu moc nahoře. Brrr! To už by jeden mohl žít rovnou venku, přímo na povrchu. My všichni jsme podzemníci z Bismu, které si čarodějnice přivolala kouzlem nahoru a přinutila, aby pro ni pracovali. Ale to jsme všechno zapomněli, dokud nepřišla ta rána a kouzlo se nezlomilo. Vůbec jsme nevěděli, kdo jsme a kam
patříme. Nemohli jsme dělat ani si myslet nic jiného, než co nám ona dala do hlavy. A celá ta léta nám tam dávala jen samé smutné věci. Skoro jsem zapomněl, jak se dělá legrace nebo tancuje křepčák. Ale jak se ozvala ta rána a puklina se otevřela a moře začalo stoupat, zase se to všechno spravilo. No a tak jsme se samozřejmě rozběhli, co nám nohy stačily, abychom mohli prolézt dírou zase dolů. Támhle už je vidíte, jak tam poskakují, odpalují rakety a stavějí se na hlavy samou radostí. Budu Vašim Výsostem velice zavázán, když mě co nejdříve pustíte, abych se k nim mohl přidat."
„To je prima," řekla Julie. „Já jsem tak ráda, že jsme vysvobodili nejen sebe, ale i podzemníky, když jsme čarodějnici uřízli hlavu! To je tak fajn, že doopravdy nejsou takový přísný a nepřátelský o nic víc, než princ byl... takovej jak vypadal."
„To je všechno hrozně hezké," pravil Šklíblatík opatrně, „ale mně se nezdá, že by všichni jen brali nohy na ramena. Řekl bych, že vypadali spíš jako vojáci. Podívejte se mi do očí, pane Golgu, a povězte mi, jestli jste se nechystali k boji."
„Ovšemže ano, Výsosti," odpověděl Golg. „Vždyť my jsme nevěděli, že je čarodějnice mrtvá. Mohla se klidně dívat z okna. Snažili jsme se proto uniknout nepozorovaně. A když jste se objevili vy čtyři na koních a ozbrojení, každý si samozřejmě řekl: ‚Už je to tady.' Nevěděli jsme, že Jeho Výsost princ není na straně čarodějnice. A chtěli jsme se radši bít než se vzdát naděje na návrat do Bismu."
„Toto je poctivý podzemník," pravil princ. „Ručím za něj. Pusť ho, Šklíblatíku. Pokud jde o mne, kamaráde Golgu, byl jsem zakletý zrovna tak jako ty a tví bratři a teprve teď jsem si zase vzpomněl, kdo jsem. Ale ještě jednu otázku: Nevíš náhodou, kudy se dostaneme na tu
novou cestu, po které chtěla čarodějnice vést útok proti Hořenímu světu?"
„Jí - í - í!" vypískl Golg. „Jistěže znám tu příšernou cestu. Ukážu vám, kde začíná. Ale jít tam s vámi, to po mně nechtějte. To mě radši zabijte."
„Proč?" ptal se Eustác. „Co je na ní tak hroznýho?"
„Je moc nahoře," otřásl se Golg. „To je to nejhorší, co nám čarodějnice provedla. Chtěla nás vést ven - na povrch světa! Prý tam není vůbec žádný strop, jenom strašlivá veliká prázdnota, které se říká nebe. A cesta už je tak daleko, že stačí párkrát kopnout a jste tam! Kdepak, ani na ni nevkročím."
„No vidíš, to je řeč!" zvolal Eustác a Julie dodala: „Ale tam to vůbec není hrozný. Nám se tam líbí. My tam žijeme."
„To vím, že tam vy nadzemníci žijete," řekl Golg. „Ale vždycky jsem si myslel, že to je jen proto, že netrefíte k nám dolů. To se vám přece nemůže líbit - lézt po povrchu světa jako mouchy!"
„Co kdybys nám už ukázal tu cestu," řekl Šklíblatík.
„Ano, a to hned," zvolal Rilian a vyrazil. Princ se znovu vyšvihl na koně, Šklíblatík nasedl za Julii a Golg je vedl. Ustavičně přitom na všechny strany rozhlašoval, že je čarodějnice mrtva a že ti čtyři nadzemníci nejsou nebezpeční. Každý, kdo ho slyšel, to dával zase dál, takže za chvíli se celý Dolení svět rozezněl voláním slávy a kolem Hvězdy a Uhlíka se shromáždil hustý zástup podzemníků, kteří se stavěli na hlavu, metali hvězdy a kotrmelce, skákali metr dvacet (hlavně ti úplně malí), prohánělí kola od vozů, odpalovali veliké prskavky a prováděli různá jiná alotria. A princ musel znovu a znovu povídat o svém vlastním zakletí a vysvobození.
Tak se dostali až k puklině. Byla asi tři sta metrů dlouhá a přes padesát široká. Tady sesedli z koní a nahlédli dolů. Tváře jim ovanul horký vzduch smíšený svůní, jakou dosud nepoznali. Byla sytá, dráždivá a škrábala člověka v nose. Dole bylo tolik světla, že nejprve neviděli vůbec nic. Pak si zvykli a pomalu začali rozeznávat ohnivou řeku a na jejích březích něco jako louky a lesy tak jasné, až oči bolely, třebaže to ovšem nebylo nic ve srovnání s řekou. Modrá, červená, zelená, bílá, všechno to jiskřilo dohromady. Možná by tak vypadalo nějaké opravdu krásné barevné kostelní okno, kdyby skrz něj v pravé poledne svítilo žhavé tropické slunce. Po okrajích pukliny šplhali dolů podzemníci, proti té záplavě světla celí černí, takže vypadali jako mušky.

„Vaše Výsosti," pravil Golg. (Otočili se k němu, ale nějakou chvíli viděli jen tmu, jak byli oslněni.) „Pročpak byste nešli s námi dolů do Bismu? Budete tam šťastnější než na povrchu, kde je to tak holé a studené. Nebo se k nám aspoň pojďte na chviličku podívat."
Julie si byla jista, že to nikoho z ostatních ani nenapadne. K její hrůze však promluvil princ docela jinak:
„Abych pravdu řekl, milý Golgu, skoro jsem v pokušení se tam s tebou podívat. Je to podivuhodné dobrodružství a žádný smrtelník zřejmě ještě nehleděl dolů do Bismu a také už asi nepohlédne. Věru nevím, jak bych si po letech mohl vzpomenout, že jsem ucouvl před možností prozkoumat nejhlubší končiny země, a nerdít se studem. Ale mohou tam vůbec lidé žít? Snad neplavete v té ohnivé řece?"
„Kdepak, Výsosti. My ne. To jenom salamandři žijou přímo v ohni."
„Kdo to je, ti vaši salamandři?" tázal se princ.
„Těžko říct, Výsosti," pravil Golg. „Špatně se na ně kouká, jak jsou žhaví. Ale nejspíš vypadají jako malí draci. Mluví k nám z ohně. Mají velice hbité jazýčky - jsou důvtipní a výmluvní."
Julie honem pohlédla na Eustáce. Byla si jista, že se mu pomyšlení na výlet do té pukliny bude zdát ještě míň než jí. Ale když spatřila jeho tvář, srdce jí pokleslo. Vypadal teď spíš jako princ než jako Eustác Pobuda, jak ho znala ze školy. Všechna dobrodružství, která prožil na cestě s Kaspianem, se mu nyní vracela do srdce.
„Výsosti," pravil, „kdyby tu s námi stál můj přítel my-šák Rípčíp, řekl by, že vzdát se dobrodružství v Bismu by znamenalo velikou újmu na naší cti."
„Pojďte," zval je Golg, „ukážu vám tam opravdické zlato, stříbro a diamanty."
„Nekecej," řekla mu Julie nepříliš zdvořile. „Jako bys-me nevěděli, že i teď jsme níž než ty nejhlubší doly."
„No jistě," řekl Golg. „Už jsem taky slyšel o těch mělkých jamkách na povrchu, kterým vy nadzemníci říkáte doly. Ale tam nacházíte mrtvé stříbro, mrtvé zlato, mrtvé drahokamy. Dole v Bismu je máme živé a čerstvé. Natrhám vám kytici rubínů, abyste si je mohli jeden po druhém otrhat a sníst. Vymačkám vám sklenici diamantové šťávy. Mrtvé poklady nahoře na zemi vás už nebudou zajímat, až je v Bismu ochutnáte živé."
„Můj otec putoval na konec světa," pravil Rilian zamyšleně, „co kdyby se jeho syn vydal na dno světa?"
„Pokud ale chcete, Výsosti, spatřit svého otce ještě živého, čemuž myslím dáte přednost," řekl Šklíblatík, „bylo by už na čase pustit se k východu."
„A já do té díry stejně nevlezu, ať si říká kdo chce co chce," dodala Julie.
„Jestli se Vaše Výsosti opravdu chtějí vrátit na Hoření svět...," řekl Golg. „Víte... kousek té cesty je ještě o něco níž než my. A jestli bude ta voda pořád takhle stoupat..."
„Prosím vás, pojďte honem," žadonila Julie.
„Asi nám nic jiného nezbude," řekl princ a zhluboka vzdychl. „Ale půl srdce nechávám dole v Bismu."
„Prosím vás!" naléhala Julie.
„Kde je ta cesta?" tázal se Šklíblatík.
„Celou cestu jsou lampy," řekl Golg. „Támhle už Vaše Výsost vidí začátek. Támhle, na druhé straně pukliny."
„Jak dlouho ještě budou ty lampy svítit?" ptal se Šklíblatík.
V tu chvíli se z hlubin Bismu ozval hlas žhavý a syčivý jako hlas samotného ohně (později přemýšleli, jestli to snad nemluvil salamandr):
„Posspěšte, posspěšte,j)osspěšte. Na útessy! Na útes-sy! Na útessy!" volal. „Škvíra se zavírá. Posspěšte si. Posspěšte!" A v tu chvíli se skála s hromovým rachotem pohnula. Trhlina se úžila před očima. Ze všech stran k ní spěchali opozdilci. Teď už se nezdržovali šplháním po skalách. Vrhali se dovnitř po hlavě a buď díky silnému proudu horkého vzduchu, který stoupal vzhůru, nebo z nějakého jiného důvodu se snášeli dolů zvolna jako padající listí. Plachtili houšť a houšť, až pro ně zářivá řeka i pole živých drahokamů téměř zmizela z očí. „Sbohem vám všem, Výsosti," pravil Golg. „Už letím." A skočil. Po něm tam honem naskákalo posledních pár podzemníků. Puklina už nebyla širší než potok. Pak byla jen jako škvíra v poštovní schránce. Pak byla už jen jako čára žhavou tužkou. Posléze se s takovým třeskem, jako by se tisíc nákladních vlaků srazilo, země zavřela. Horká, omamná vůně byla tatam. Zůstali sami v Dole-ním světě, který teď vypadal černější než kdy dřív. Vpředu jim bledé, smutné, ospalé lampy ukazovaly cestu.
„No," pravil Šklíblatík, „zřejmě už jsme se tak jako tak zdrželi moc dlouho, ale můžeme to aspoň zkusit. Ty lampy zhasnou, než ujdeme sto kroků, za to bych nedal ani zlámanou grešli."
Pobídli tedy koně do klusu a rozjeli se tou chmurnou cestou povzbudivou rychlostí. Téměř okamžitě zjistili, že jedou dolů. Asi by se lekli, že je Golg poslal špatným směrem, kdyby neviděli lampy, jak na druhé straně zase stoupají vzhůru. Dole pod nimi se však údolím valila voda.
„Rychle!" zvolal princ. Tryskem sjeli dolů. Jen o chviličku později by to tam bylo na pováženou. Voda se hnala údolím jako mlýnským náhonem a kdyby museli plavat, asi by se neprobili proudem. Ale zatím tam bylo jen asi po kolena, takže i když to koním trochu podráželo nohy, dostali se bezpečně na druhý břeh. Pak začal pomalý, únavný výstup pustou tmou, v níž nebylo vidět nic než šedé lampy dál a dál, kam až oko dohlédlo. Když se otočili zpět, spatřili stoupající vodu. Všechny kopce Doleního světa se nyní změnily v ostrovy. Jen na nich teď svítily lampy. A každou chvíli nějaké vzdálené světélko zhaslo. Pak už byla všude úplná tma kromě lamp podél cesty. A i ty už dole ozařovaly vodu.
Měli proto dobrý důvod ke spěchu. Ale koně nemohli dál bez chvíle odpočinku. Zastavili tedy. A v tichu teď za sebou slyšeli šplouchat vodu.
„To by mě zajímalo, jestli už to vyplavilo toho, jak se jmenoval - Děd Čas," řekla Julie, „a všechny ty zvířata, jak tam spaly."
„Tak vysoko snad ještě nejsme," řekl Eustác. „Víš, jak dlouho jsme šli z kopce, než jsme dorazili k Temnýmu moři? K těm horním jeskyním se voda sotva dostala."

„Co se mě týče," řekl Šklíblatík, „mě spíš zajímají tyhle lampy. Vypadjí trochu vybledle, co?"
„To pořád," řekla Julie.
„Hm, ale teď jsou zelenější," řekl Šklíblatík.
„Snad nechceš říct, že zhasnou!" zvolal Eustác.
„No, ať už v nich hoří cokoli, asi to nebude hořet navěky," odpověděl kývoun. „Ale neztrácej naději. Jak se tak koukám na vodu, myslím, že už tolik nestoupá."
„To je chabá útěcha, příteli," pravil princ, „nemáme-li najít cestu ven. Prosím vás všechny za odpuštění. To má bláznivá pýcha nás tolik zdržela u vchodu do Bismu. Pojďte, pojedeme."
Během příští hodiny si Julie chvílemi myslela, že měl Šklíblatík s těmi lampami pravdu a chvílemi, že se jí to jenom zdá. Cesta se pozvolna měnila. Strop Doleního světa se snížil natolik, že byl i v chabém světle vidět, a z obou stran se přiblížily nevlídné skalní stěny. Putovali teď vlastně strmým tunelem. Začali míjet krumpáče, lopaty, kolečka a jiné známky toho, že se tu nedávno pracovalo. Kdyby si byli jisti, že se dostanou ven, bylo by to všechno velmi povzbudivé. Ale už méně povzbudivé bylo pomyslet na to, že se dostanou do díry stále užší a užší, kde bude stále těžší se otočit a vrátit.
Konečně byl strop tak nízko, že do něj Rilian a Šklíblatík začali narážet hlavami. Sestoupili tedy a vedli koně na uzdě. Cesta byla teď kostrbatá a bylo třeba dávat pozor, kam člověk šlape. Díky tomu Julie poznala, že šero opravdu houstne. Teď už to bylo zcela zřejmé. Tváře ostatních se přízračně rýsovaly v tom zeleném přísvitu. A pak Julie - nemohla si pomoci - náhle polohlasně vykřikla. Jedna lampa, právě ta před nimi, zhasla úplně. Další hned vzápětí. Pak se ocitli v husté tmě.
„Odvahu, přátelé," ozval se Rilianův hlas. „Aslan je s námi, ať máme zemřít nebo žít!"
„Tak tak, Výsosti," pravil Šklíblatík. „A kromě toho má smrt tady pod zemí tu nespornou výhodu, že se ušetří náklady za pohřeb."
Julie byla zticha. (Když nechcete, aby na vás druzí poznali, že se bojíte, je to to nejlepší, co můžete dělat. Hlas vás vždycky zradí.)
„Ale stejně bysme mohli jít dál, ne?" řekl Eustác; a když Julie slyšela, jak se jemu zachvěl hlas, byla moc ráda, že svému nedůvěřovala.
Postupovali tedy dál: Šklíblatík a Eustác první, ruce napřažené dopředu, aby do něčeho nenarazili. Julie a princ za nimi vedli koně.
„Dělají se mi mžitky před očima," řekl Eustác mnohem později, „nebo je támhle nahoře světlo?"
Než mu někdo stačil odpovědět, ozval se Šklíblatík: „Pozor! Jsem na konci. A přede mnou je hlína, ne kámen. Cos to vlastně říkal?"
„U hřívy Aslanovy!" zvolal Rilian. „Eustác má pravdu! Támhle je..."
„Ale to není denní světlo," řekla Julie. „Je jen takový namodralý."
„Lepší než nic," řekl Eustác. „Dostáném se tam?"
„To není přímo nad námi," řekl Šklíblatík, „to je v té stěně, ke které jsme teď přišli. Co kdybys mi vylezla na ramena a zkusila, jestli tam nedosáhneš?"
JAK JULIE ZMIZELA
Kapitola patnáctá
Ta světlá skvrnka zdaleka nestačila k tomu, aby bylo dole trochu vidět. Juliina snaha vylézt Šklíblatíkovi na ramena byla tedy pouze slyšitelná. To jest - bylo ho slyšet, jak říká: „Nemohla bys mi vyndat ten prst z oka?" „Nohu do pusy mi snad taky cpát nemusíš." „No vidíš, to už je lepší," a „Teď ti podržím nohy a ty se opři rukama o stěnu."
Podívali se nahoru a uviděli v bledém světle obrys Ju-liiny hlavy.
„Tak co?" volali netrpělivě.
„Je to díra," odpovídala Julie. „Když mě trochu vysadíš, dostanu se dovnitř."
„Vidíš tam něco?" ptal se Eustác.
„Teď skoro nic," řekla Julie. „Hele, Šklíblatíku, pusť mi ty nohy a já si ti stoupnu na ramena. Chytím se tady za okraj tý díry."
Bylo slyšet, jak se štrachá nahoru, a pak ji uviděli v otvoru celou od pasu výš.
„To je...," začala Julie, ale v tu chvíli tiše vykřikla - znělo to, jako by jí někdo ucpal pusu. Pak začala něco volat, co měla síly, ale uvnitř jí nebylo rozumět. A pak se staly dvě věci najednou: na okamžik či dva něco zastínilo otvor úplně a ozval se hluk pohybu či zápasu, do něhož se mísil kývounův hlas: „Honem! Pojďte mi pomoct! Chyťte ji za nohy. Někdo ji tahá ven. Tady, tady. Ne, tady. Pozdě."
Otvor byl zase úplně volný. Po Julii ani památky.
„Kde jsi? Julie!" volali zuřivě, ale nikdo jim neodpo věděl.
„To jsi ji nemohl držet lip?!" řekl Eustác.
„Nevím," zaúpěl Šklíblatík. „Asi je to osud. Bylo mi předurčeno, že způsobím Juliinu smrt, stejně jako to, že okusím mluvícího jelena, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Moje vina je to ovšem tak jako tak, to se ví."
„To je ta největší hanba a bolest, jaká nás mohla potkat," řekl princ. „Poslali jsme odvážnou dámu nepřátelům do spárů a sami jsme zůstali v bezpečí."
„No, tak zlé to zas nebude," utěšoval ho Šklíblatík „V žádném bezpečí nejsme, pokud tu nechcete čekat, až pojdeme hlady."
„Co myslíte, protáhnu se tamtudy, když se Julie protáhla?" zeptal se Eustác.
Ve skutečnosti potkalo Julii tohle. Když vystrčila hlavu ven, zjistila, že se dívá dolů jako z okna, nikoli vzhůru jako z padacích dveří. Strávila potmě takovou dobu, že jí to trvalo dost dlouho, než se rozkoukala; poznala jenom, že nevidí

jasný, sluncem ozářený svět, jak si přála. Vzduch byl mrazivý, plný bledého namodralého světla. Také tu bylo plno rámusu a kolem létaly nějaké bílé věci. Julie tedy řekla Šklíblatíkovi, že si mu stoupne na ramena.
Pak už viděla a slyšela mnohem lip. Ten rámus se skládal z rytmického dupání mnoha párů nohou a hudby čtverých houslí, tří fléten a bubínku. Také zjistila, že se dívá ven dírou ve strmém svahu, který asi o pet metrů níž přecházel v rovinu.
Všechno bylo úplně bílé. Dole se pohybovaly nějaké postavy. Tu Julie vydechla úlevou. Ti dole byli malí elegantní faunové a dryády s věnci listí ve vlasech. Chvilku to vypadalo, že pobíhají jenom tak, ale pak zjistila, že tancují - takový složitý tanec s mnoha kroky a figurami, že to nějakou dobu trvalo, než se v něm člověk vyznal. Pak se jí v hlavě zčistajasna rozsvítilo a ona si uvědomila, že to chladné namodralé světlo je světlo měsíce a to bílé na zemi je sníh. No jistě! A nad hlavou jí zářily veliké zimní hvězdy. A to tmavé za tanečníky byl začátek lesa. Dostali se nejenom do Hořeního světa, ale přímo do srdce Narnie! Julie měla pocit, že omdlí blahem. A jak poslouchala tu hudbu - divokou, sladkou a silnou, maličko dráždivou a tak plnou krásného kouzla, jako bylo královnino brnkání plné zlých kouzel - chtělo se jí víc než omdlít, chtělo se jí blahem umřít. Ve vyprávění to všechno zabere dlouhou dobu, ale ve skutečnosti stačil jediný pohled. Julie se skoro hned otočila a chtěla na ostatní zavolat: „To je prima! Jsme venku a jsme doma!“ Ale nedostala se dál než k „to jeu, a to z tohoto důvodu: Kolem tanečníků se vinul kruh skřítků. Všichni měli na sobě sváteční šaty - červené, zdobené zlatými střapci, s kapucemi lemovanými bílou ko-žešinkou - a na nohou vysoké chlupaté botičky. Všichni pilně házeli sněhové koule (to byly ty bílé věci) -ovšem ne na tanečníky, jak byste mohli soudit podle našeho světa. Házeli je skrz kolo tanečníků tak obratně a přesně do taktu, že pokud byli všichni v pravý čas na pravém místě, nikdo nedostal jedinou ránu. Říká se tomu Veliký sněžný tanec a ten se koná v Narnii každý rok vždy o prvním úplňku, kdy leží na zemi sníh. Je to ovšem nejen tanec, ale také hra, protože čas od času se některý tanečník přece jen trošičku splete a bim ho! Už má kouli v obličeji a všichni se smějí. Ale když jsou hudebníci, tanečníci i skřítci dobře sehraní, tancuje se třeba celé hodiny bez jediného zásahu. A za jasných nocí, kdy mráz, rytmické bubnování, soví houkání a měsíční světlo vnikají tanečníkům do žil a naplňují jejich divokou lesní krev ještě větším ohněm, tancuje se až do bílého rána. Přál bych vám, abyste to viděli na vlastní oči.
No a Julie se nedostala dál než k „to je“ samozřejmě proto, že se jí napresovala přímo do pusy parádní sněhová koule, která přiletěla od nějakého skřítka naproti. Vůbec jí to nevadilo - plný trakař sněhu by jí byl nepokazil náladu. Ale s plnou pusou sněhu se mluví dost špatně, ať jste sebešťastnější. Nějakou chvíli prskala a kašlala a když zase mluvit mohla, pro samou radost úplně zapomněla, že ti dole ve tmě ještě nic nevědí. Vyklonila se proto z díry co nejdál a volala na tanečníky:
„Pomoc! Pomoc! Jsme tady v kopci! Pojďte nás vyhrabat!“
Narniané, kteří si samozřejmě té malé díry ve svahu ani nevšimli, byli velmi překvapeni a začali se rozhlížet kolem dokola, kdo to asi volá. Pak si konečně Julie všimli, všichni se tam rozběhli, o překot se škrábali do kopce a Julie se chopilo asi deset párů rukou. Společným úsilím se dostala z díry, sjela po hlavě ze svahu, posadila se a řekla:,
„Buďte tak hodní a vyhrabte rychle ty ostatní. Jsou tam tři a dva koně a jeden z nich je princ Rilian.“
Kolem se zatím shromáždil veliký zástup, neboť kromě tanečníků tu byli ještě diváci, kterých si předtím nevšimla. Ze stromů se sypaly sovy a veverky jako vodopád. Sněhem se batolili ježci, co jim nožičky stačily. Volným krokem se přikolébali jezevci a medvědi. Jako poslední přišel elegantní jaguár, který vzrušením švihal ocasem ze strany na stranu. Jakmile pochopili, co Julie říká, hned se dali do díla. „Krumpáče a lopaty, hoši. Honem pro nářadí,“ řekli skřítci a tryskem se rozběhli do lesa. „Probuďte krtky, ti umějí kopat taky slušně,“ řekl někdo. „Co to povídala o princi Rilianovi?“ ptal se jiný. „Pst,“ řekl jaguár. „Je
chudinka trošku pomatená a není divu, když byla tak dlouho ztracená pod zemí. Neví, co mluví.“ „Bodejť,“ přidal se starý medvěd. „Jen považ, říkala, že princ Rili-an je kůň.“ „Ba ne, neříkala,“ ozvala se jedna všetečná veverka. „Ba jo, říkala,“ odpověděla jiná, ještě všetečnější.
„Je to p-p-pravda. N - n-neblbněte,“ řekla Julie. Zuby jí jektaly zimou.
Jedna dryáda ji hned zachumlala do kožíšku, který zahodil nějaký skřítek, když si běžel pro nářadí, a jeden ochotný faun odklusal pro něco teplého k pití tím směrem, odkud mezi stromy probleskovala zář ohně. Ale než se vrátil, byli už skřítci zpátky s lopatami a krumpáči a pustili se svahem vzhůru. Pak se ozvalo volání: „Co to děláš, prosím tě? Dáš ten meč pryč!“ „No tak, mladíce, nech už toho,“ a „To je ale nezdvořák, co?“ Julie se tam rozběhla a nevěděla, jestli se má smát nebo brečet, když spatřila na pozadí tmavé díry bledou špinavou Eu-stácovu tvář a jeho pravou ruku s mečem, jak jí mává kolem sebe, jako by honil mouchy.
Eustác ovšem strávil posledních pět minut docela jinak než ona. Když slyšel, jak Julie vykřikla, a viděl ji zmizet do neznáma, myslel si stejně jako princ a Šklí-blatík, že ji chytili nějací nepřátelé. A zdola se nedalo poznat, že to bledé namodralé světlo je světlo měsíce. Myslel si, že ta díra prostě vede jen do další jeskyně, ozářené nějakým přízračným světlem a plné kdovíjakých zlých bytostí Doleního světa. Takže to bylo od něj vlastně velmi odvážné, že se vyškrábal Šklíblatíkovi na ramena a s taseným mečem v ruce vyhlédl ven. Druzí dva by to rádi udělali první, ale pro ně byla ta díra moc malá. Eustác byl o něco větší než Julie a o dost nešikovnější, takže sotva vyhlédl, narazil hlavou o strop a setřásl si do obličeje sprška sněhu. A když se trochu rozkoukal a spatřil, jak se na něj ženou desítky postav, není divu, že se je snažil odehnat mečem.
„Nech toho, Eustáci,“ volala Julie. „To jsou přátelé. Nevidíš? Dostali jsme se do Narnie. Už je to dobrý.“
Tu Eustác pochopil situaci, omluvil se skřítkům (ti zase řekli, že se nic nestalo) a desítky svalnatých chlupatých ruček mu pomohly z díry ven. Pak se k ní Julie vyškrábala, strčila hlavu dovnitř a sdělila ostatním dvěma radostnou zprávu. A když se vracela zpátky, slyšela ještě Šklíblatíka: „Chudinka. Teď už toho bylo na ni trochu moc. Pomátla se na rozumu, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Začíná mít vidění.“
Julie a Eustác si navzájem stiskli obě ruce a s rozkoší se nadechli svěžího nočního vzduchu. Eustácovi přinesli teplý

kabát a oběma něco horkého k pití. A zatímco upíjeli, skřítci už odhrabali ze svahu sníh a odstranili drny kolem díry a nyní se krumpáče a lopaty míhaly zrovna tak pěkně jako před deseti minutami nožky faunů a dryád. Jenom před deseti minutami! Ale dětem už se zdálo, jako by všechna ta strádání ve tmě, horku a dusném vzduchu pod zemí byl jenom sen. Tady na mraze, měsíc a veliké hvězdy nad hlavou (v Narnii jsou hvězdy blíž než u nás) a kolem sebe milé vlídné tváře, se v Do-lení svět téměř nedalo věřit.
Než dopili, objevilo se asi deset krtků. Bylo na nich vidět, že sotva vylezli z postele a docela rádi by tam zalezli zpátky. Ale jakmile pochopili, oč jde, s chutí se připojili. Také fauni pomáhali odvážet hlínu na malých kolečkách a veverky hopsaly kolem a každému se pletly pod nohy, ačkoli nebylo jasné, co si vlastně myslí, že dělají. Sovy a medvědi se spokojili s tím, že radili a přihlíželi a čas od času se zeptali dětí, jestli se nechtějí jít ohřát a najíst do jeskyně (to bylo tam, kde Julie zahlédla oheň). Ale děti se nechtěly hnout, dokud neuvidí na svobodě i své přátele.
Nikdo v našem světě neumí tak hezky tu práci, kterou teď předváděli skřítci a mluvící krtci. jenže oni to samozřejmě nepokládají za práci. Strašně rádi se hrabou v zemi. Proto měli v kopci vykopanou velikou díru, než bys řekl švec. A ze tmy do měsíčního světla (to by asi kdekoho vyděsilo, kdyby ho neznali) vylezl nejprve dlouhý, nohatý kývoun bahenní a vzápětí vyšel sám princ Rilian, oba koně na uzdě za sebou.
Jak se objevil Šklíblatík, rozlehlo se všude volání: „Jé, hele, kývoun! Ale vždyť je to Šklíblatík! Ten filuta Šklíblatík z východního blata! Kde ses, prosím tě, toulal, Šklíblatíku? Chodily za tebou záchranné výpravy. Trumpkin po tobě vyhlásil pátrání. I odměnu na tebe vypsali!“ Ale v mžiku to všechno zmlklo a nastalo hrobové ticho, jako když do hlučící třídy vstoupí ředitel. Teď totiž uviděli prince.
Každý okamžitě věděl, kdo to je. Bylo tu mnoho zvířat, dryád, faunů i skřítků, kteří si ho pamatovali, ještě než byl zaklet. Někteří z těch starších znali i jeho otce, když byl mladý, a všimli si podoby. Ale asi by ho poznali tak jako tak. Třebaže byl velmi bledý po dlouhém věznění v Dolením světě, oblečený v černém, rozcuchaný, špinavý a utahaný, přece měl ve tváři něco, co nikoho nenechalo na pochybách. Byla to tvář pravoplatného narnijského krále, jemuž z vůle Aslanovy náleží trůn Nejvyššího krále Petra na Cair Paravel. Všichni smekli, všichni poklekli; vzápětí se vrhli jeden druhému kolem krku a jásot, volání, křepčení, líbání i poplácávání po zádech nebraly konce. Julie cítila, jak jí vstoupily slzy do očí. Tohle stálo za všechnu námahu a utrpení.
„Když Vaše Výsost dovolí,“ pravil pak nejstarší skřítek, „v blízké jeskyni je něco, co by se snad dalo nazvat večeří, připravenou, až Sněžný tanec skončí...“
„S radostí přijímám,“ zvolal princ. „A buď si jist, že ještě nikomu z princů, rytířů, šlechticů či medvědů nechutnala večeře tolik, jako bude dnes nám čtyřem.“
Všichni se tedy vydali lesem k jeskyni. Julie cestou zaslechla Šklíblatíka, jak říká těm, kteří se tísnili kolem něj: „Kdepak, kdepak, moje vyprávění počká. Škoda slov na takové příběhy. Teď chci slyšet novinky. Nesnažte se mi to sdělit šetrně, chci vědět všechno a hned. Ztroskotala králova loď? Nějaký lesní požár? Nové šarvátky na kalornijské hranici? Anebo pár draků - za to bych nedal ani zlámanou grešli.“ A všichni se srdečně rozesmáli a říkali: „No jo, to je celý kývoun.“
Obě děti málem padaly hladem a únavou, ale teplá jeskyně a pouhý pohled na odlesk ohně na stěnách a na spoustu talířů, mis, šálků a kotlíků, rozložených kolem dokola po podlaze, je zase trochu postavily na nohy. Jenže než byla večeře hotova, spaly už stejně, jako by je do vody hodil. Rilian a staří moudří skřítkové a zvířata mezitím probírali celé dobrodružství. A teď pochopili, jak to vlastně bylo - jak čarodějnice (nepochybně příbuzná Bílé čarodějnice, která před lety zavinila tu dlouhou zimu) všechno pečlivě naplánovala, nejprve zabila Rilianovu matku, pak zaklela jeho samotného a konečně se prokopala až pod Narnii, aby ji uchvátila a pomocí Riliana ovládla. A jak se mu ani nesnilo o tom, že ta země, kde ho chce čarodějnice udělat králem (hlavně ovšem svým poslušným otrokem), je jeho vlastní země. Od dětí také věděli, že byla spojena s nebezpečnými obry v Harfangu.
„A z toho všeho vyplývá,“ pravil nejstarší skřítek, „že ty čarodějnice ze severu chtějí vždy totéž a jenom mají různé plány, jak to získat.“
JAK SE VŠECHNO DALO ZASE DO POŘÁDKU_____
Kapitola šestnáctá
Když se Julie příštího rána probudila v jeskyni, nejdřív se hrozně lekla, že je zpátky v Dolením světě. Ale když zjistila, že leží zachumlaná do kožešin na lůžku vystlaném vřesem a uviděla veselý, jakoby čerstvě zapálený oheň v krbu a denní světlo u vchodu, na všechno si vzpomněla a bylo jí blaze. Dali si včera výbornou večeři, namačkáni v jeskyni jeden na druhého, nic nevadilo, že málem znovu spali, než pořádně skončila. Maně si vzpomínala na skřítky, jak stáli u ohně, v rukou pánve pomalu větší než oni sami, na syčení, prskání a líbeznou vůni klobás, dalších klobás a zase klobás. A ne klobás ledajakých: kdepak samá houska, jak jsme tomu zvyklí u nás. Tohle byly opravdické šťavnaté klobásky z toho nejlepšího masa, kořeněné, do červena vypečené, popraskané a trošilinku připálené, aby měly tu správnou chuť. A pak přišly veliké džbánky pěnivé čokolády, pečené brambory, pečené kaštany, pečená jablka nadívaná hrozinkami a konečně trochu zmrzliny tak akorát pro osvěžení po všem tom horkém.
Julie si sedla a rozhlédla se. Opodál leželi Šklíblatík a Eustác; oba měli ještě půlnoc.
„Tak co, lenoši,“ houkla na ně. „Jak dlouho budete ještě zařezávat?“
„Šú-šú-šú,“ ozval se nad ní nějaký ospalý hlas. „Nač tolik povyku? Trošku si zdřímnu, věru, zdřímnu. Buď chvilku potichu. Hú-hú.“
„Helemese,“ pravila Julie, když spatřila v koutě na starých stojacích hodinách sedět načepýřenou bílou kouli.
„Helemese, Blyštilka!“
„Věru, věru,“ zavrněla Sova, vytáhla hlavu zpod křídla a pomaličku otevřela jedno oko. „Přinesla jsem princi zprávu. Veverky nám přišly všechno vyřídit do hradu. Zprávu pro prince, zprávu. Už se vydal na cestu. Máte se vypravit k němu. Hú-hú. Dobrý den,“ a hlava zase zmizela.
Bylo jasné, že nic víc se už od sovy nedozví. Julie tedy vstala a jala se hledat trochu vody na mytí a něco k snídani. Tu

se ozval klapot kozlích kopýtek a do jeskyně přiběhl maličký faun.
„Tak už ses konečně probudila, dcero Evina," řekl jí. „Asi bys měla vzbudit i syna Adamova. Máte se co nevidět vydat na cestu na Cair Paravel a dva kentauři byli tak hodní, že se nabídli, že vás svezou." Ztišil hlas a dodal: „To je samozřejmě zvláštní a neslýchaná čest, smět se svézt na kentaurovi. Nevím o nikom, kdo by měl to štěstí před vámi. Neměli byste je nechat dlouho čekat."
„Kde je princ?" ptali se Eustác a Šklíblatík, sotva se probudili.
„Jel na Cair Paravel uvítat svého otce," odpověděl faun, Orruns se jmenoval. „Loď Jeho Veličenstva má přistát každým okamžikem. Král prý hned na počátku cesty potkal Aslana - nevím jestli ve snu nebo tváří v tvář - a ten mu řekl, aby se vrátil domů, že ho tam bude čekat jeho ztracený syn."
Eustác vstal a pomohl Julii a Orrunsovi přichystat snídani. Šklíblatíkovi faun řekl, aby zůstal ležet. Za chvilku přijde kentaur jménem Paprsek bouře, známý ranhojič, a prohlédne mu nohy.
„No," pravil Šklíblatík spokojeně, „asi mi je bude chtít uříznout hned u kolena, za to bych nedal ani zlámanou grešli." Ale byl rád, že nemusí vstávat.
K snídani si dali topinky s míchanými vajíčky a Eu-stác to spolykal, jako by včera neměl večeři vůbec žádnou, neřkuli tak vynikající.
„Víš, synu Adamův," pravil faun, který sledoval ohromná sousta mizející v Eustácově krku se směsí hrůzy a obdivu, „tolik snad zas spěchat nemusíš. Kentauři asi ještě sami nebudou po snídani."
„To museli ale dlouho spát," řekl Eustác. „Teď už je určitě nejmíň deset."
„Ba ne," řekl Orruns. „Vstali, sotva se rozbřesklo."
„Tak čekali hrozně dlouho na snídani."
„Kdepak" odporoval Orruns. „Začali jíst, jen se probudili."
„To jsem blázen," divil se Eustác. „Copak tolik jedí?"
„Nechápeš, synu Adamův? Kentaur má přece dva žaludky, jeden lidský a jeden koňský, a oba samozřejmě chtějí jíst. A tak si kentaur nejdřív dá ovesnou kaši, smaženou rybu, ledvinky na špeku, omeletu, šunku, topinky, marmeládu, kávu a pivo. Pak se hodinku či dvě pase a navrch spolyká trochu ovsa a pytlík cukru. Proto je to vážná věc, pozvat si kentaura na neděli. Opravdu velice vážná."
V tu chvíli se ozval klapot koňských kopyt a děti se podívaly ven. Tam už na ně čekali dva kentauři, oba s mocnými plnovousy na statných prsou - jeden měl černý, druhý zlatý - a nakláněli hlavy na stranu, aby viděli do jeskyně. Tu děti zvážněly a dosnídaly během tří vteřin. Kentaurům se nikdo nesměje, vidí-li je na vlastní oči. Jsou takoví vážní a důstojní, vyzařuje z nich dávná moudrost, které je naučily hvězdy, a málokdy se smějí či zlobí. Ale jejich hněv bývá strašný jako smršť.
„Sbohem, Šklíblatíku," řekla Julie a přistoupila k jeho posteli. „Moc mě mrzí, že jsme se na tebe pořád zlobili, že sejčkuješ."
„Mě taky," řekl Eustác. „Jsi ten nejlepší kamarád na světě."
„A moc si přeju, abysme se zase potkali," dodala Julie.
„Na to bych moc nespoléhal," pravil Šklíblatík. „Ani nedoufám, že znovu spatřím svůj starý dobrý vigvam. A ten princ - vynikající chlapík, samozřejmě - ale nezdá se vám, že není příliš silný? Život pod zemí mu podlomil zdraví, za to bych nedal ani zlámanou grešli. Ten nám dlouho nevydrží."
„Ty jsi ale plašmuška, Šklíblatíku, viď?" řekla Julie. „Mluvíš jako o funuse, a přitom bych řekla, že jsi docela šťastnej. A pořád to vypadá, jako že se všeho bojíš, a ty jseš zatím statečnej jako - jako lev."
„Když už mluvíš o funusech...," začal Šklíblatík, ale Julie už slyšela kentaury podupávat u vchodu do jeskyně, a tak se shýbla, chytila ho kolem krku a políbila na smutnou, blátivou tvář, zatímco mu Eustác mačkal ruku. Pak oba vyskočili a odběhli a kývoun se zmateně položil zpátky do peřin. „Tohle by mě ani ve snu nenapadlo" mumlal si pro sebe. „I když chlapík k světu jsem, to se musí uznat."
Jet na kentaurovi je nepochybně veliká čest (a mimo Julii a Eustáce zřejmě nikdo v našem světě nic podobného nezažil), ale příliš velké pohodlí to zase není. Nikdo, komu je život milý, by se samozřejmě neodvážil ani hlesnout o tom, že by se snad dal kentaur osedlat, a jízda bez sedla není žádná legrace, zvlášť když jako Eustác neumíte jezdit vůbec. Kentauři se chovali zdvořile a důstojně a během cesty přes narnijské lesy jim stále něco vyprávěli, aniž otočili hlavy: o vlastnostech bylinek a kořínků, o planetách, o devíti Aslanových jménech a co znamenají, a takové věci. A třebaže byly obě děti celé otlučené a rozlámané, daly by dnes nevím-co za to, aby si tu jízdu mohly zopakovat - vidět ty louky a svahy jiskřící čerstvým sněhem, potkávat zajíce, veverky a ptáky, kteří vám přejí dobré jitro, dýchat nar-nijský vzduch a naslouchat hlasům narnijských stromů.
Dorazili k řece, prozářené zimním sluncem, daleko za posledním mostem (ten je u úpravného čistého městečka, které se jmenuje Beruna) a převezli se na druhou stranu ve veliké pramici. Převozníkem byl samozřejmě kývoun, protože kývouni vykonávají v Narnii většinu prací spojených s vodou a rybařením. Dál jeli po jižním břehu a zanedlouho dorazili ke Cair Paravel. Okamžitě spatřili tutéž pestrou loď, jako když prvně přišli do Narnie, jak zvolna klouže po řece vzhůru jako veliký pták. Dvořané se znovu shromáždili na břehu, aby uvítali krále zpátky doma. Rilian, už ne v černém, nýbrž ve stříbrné zbroji a červeném plášti, stál prostovlasý na samém okraji nábřeží a čekal na setkání s otcem. Vedle něj seděl Trumpkin ve svém pojízdném křesle. Dětem bylo jasné, že se k němu v žádném případě neproderou, a kromě toho se teď trochu ostýchaly. Poprosily tedy kentaury, aby je nechali sedět na svém hřbetě ještě chvilku a dívat se. Kentauři jim to dovolili.
Z lodi se ozval tuš stříbrných trubek, námořníci vyhodili lano, krysy (mluvící, to se ví) a kývouni ho připevnili k nábřeží a loď přistála. Hudebníci, ukrytí kdesi v davu, začali vážně a důstojně hrát. Krysy spustily z lodi můstek.
Julie čekala, že po něm teď král sestoupí dolů. Jenže se nestalo. Z lodi vystoupil nějaký dvořan s pobledlou tváří,

poklekl před princem a Trumpkinem a chviličku spolu rozmlouvali, ale nikdo nezaslechl, co říkají. Hudba hrála dál, ale bylo znát, že všichni začínají být nesví. Pak se na palubě objevili čtyři rytíři, kteří kráčeli velmi pomalu a cosi nesli. Když začali sestupovat po můstku, ukázalo se, že to je lůžko; na něm ležel král, velmi tichý
a bledý. Položili ho na nábřeží. Princ poklekl u jeho hlavy a objal ho. Král Kaspian pozvedl ruku a požehnal svému synovi. Všichni provolávali slávu - ale bylo to takové nejisté volání, protože každý cítil, že něco není v pořádku. Tu král náhle klesl zpět na lůžko, hudba zmlkla a nastalo mrtvé ticho. Princ zabořil tvář do podušky vedle hlavy svého otce a dal se do pláče.
V davu to mírně zašumělo. Kdo měl na hlavě klobouk, čapku či helmu, nyní ji smekl - Eustáce nevyjímaje. Pak se od hradu ozvalo nějaké hrčení a pleskání - Julie tam pohlédla a spatřila, jak veliká vlajka se zlatým Lvem pomalu klesá na půl žerdi. A pak zazněla hudba znovu - zvolna, bolestně, bezútěšně, až člověku srdce pukalo.
Obě děti sklouzly z kentaurů na zem (kentauři si toho ani nevšimli).
„Já bych chtěla domů," špitla Julie.
Eustác mlčky přikývl a hryzl se do rtu.
„Jsem tady," řekl vtom hluboký hlas za jejich zády. Otočili se a spatřili Aslana v celé jeho kráse, tak silného, skutečného a zářivého, že všechno ostatní náhle pobledlo a zešedlo. A než stačila Julie vydechnout, zapomněla úplně na mrtvého krále, ale vzpomínala si jenom, jak shodila Eustáce ze skály, jak přispěla valným dílem k tomu, že popletli skoro všechna Znamení, a na všechno to hádání a popichování cestou. Chtěla říct: „Nezlob se," ale nedokázala promluvit. Tu si je Lev přitáhl očima k sobě, shýbl se, dotkl se jazykem jejich studených tváří a pravil:
„Už na to nemyslete. Nebudu pořád jenom hubovat. Splnili jste úkol, kvůli němuž jsem vás do Narnie povolal."
„Aslane," řekla Julie, „mohli bysme teď jít domů?"
„Ano. Přišel jsem vás odnést Domů," pravil Aslan.
Pak otevřel tlamu a začal foukat. Ale tentokrát jim nepřipadalo, že letí vzduchem - naopak, zdálo se jim, že zůstali na místě, ale Aslanův dech odvál pryč loď i mrtvého krále, hrad i sníh i studené zimní nebe. To všechno se rozplynulo jako dým a oni se najednou ocitli uprostřed zářivého letního dne na hladkém trávníku mezi rozložitými stromy, vedle čistého svěžího potoka. Okamžitě poznali, že jsou znovu na Aslanově hoře, daleko a vysoko za koncem světa, v němž leží Narnie. Ale zvláštní na tom bylo, že pohřební hudba za krále Kaspi-ana byla slyšet dál, třebaže nebylo jasné, kde se tu bere. Šli zvolna podél potoka, Lev před nimi - a byl teď tak nádherný a ta hudba tak smutná, že Julie ani nevěděla, pro co z toho má náhle oči plné slz.
Pak se Aslan zastavil a děti nahlédly do potoka. A tam na zlatém písku ležel mrtvý král Kaspian; čistá voda plynula přes něj jako tekuté sklo. Dlouhé bílé vousy se mu v ní vlnily jako vodní řasy. Všichni tři se zastavili a plakali. I Lev plakal - velikými Lvími slzami, z nichž jediná byla zářivější, než by byla země, kdyby se změnila v jeden veliký diamant.
A Julie si všimla, že Eu-stác nepláče jako dítě, ani jako kluk, který se snaží, aby to na něm nebylo vidět, ale jako dospělý muž, nebo aspoň nejspíš tak - oni lidé nemají na té hoře vlastně žádný věk.
„Synu Adamův," pravil posléze Aslan, „utrhni z tohoto keře trn a přines mi ho."
Eustác poslechl. Trn byl dlouhý na dvě dlaně a ostrý jako jehla.
„Vbodni mi ho do tlapy, synu Adamův," pravil Aslan a nastavil mu polštářky své pravé přední tlapy.
„Musím?" zeptal se Eustác.
„Ano," odpověděl Aslan.
Eustác tedy zaťal zuby a bodl. Z tlapy se vyřinula veliká kapka krve, tak červená, že byste si takovou barvu určitě nikdy ani nedovedli představit. Padla do potoka a přelila se přes mrtvého krále. V tu chvíli ta smutná hudba utichla. A král se začal měnit.
Bílé vousy mu nejprve zešedly, potom zezlátly, zkrátily se a konečně zmizely úplně; tváře se mu zakulatily a zčervenaly, vrásky se vyrovnaly; pak král otevřel oči, rozesmál se očima i ústy a zčistajasna vyskočil z potoka - chlapec nebo mladý muž (těžko říct, kdo přesně, neboť lidé na té hoře nemají vlastně žádný věk. Dokonce i v našem světě se jen ty nejhloupější děti chovají nejdětštěji a ti nejhloupější dospělí nejdospěleji). Skočil k Aslanovi a vrhl se mu kolem krku - aspoň pokud mu ruce stačily - a líbal ho pevně jako pravý král a Aslan ho líbal silně jako pravý Lev.
Pak se Kaspian obrátil k ostatním. A tu se srdečně rozesmál překvapením.
„Koho to nevidím?" zvolal. „Eustác! Tak ses přece jen dostal na konec světa! A kdepak je můj druhý nejlepší meč, který jsi zlomil o mořského hada, co?"
Eustác udělal krok a půl směrem k němu, ale pak se zarazil a v očích měl strach.
„Hele, víš," vykoktal. „Já jako nic, jo, ale nejsi...? Totiž jestli jsi náhodou..." „Prosím tě, neblázni," řekl Kaspian nekrálovsky. „Jenže," řekl Eustác a honem se podíval na Aslana. „Copak on... neumřel?"
„Ano," pravil Lev tichounkým hlasem, skoro (jak se zdálo Julii) jako by se smál. „Umřel. Víš, to se stává celkem běžně. Ani mě to neminulo. Jen málokdo tomu ušel."
„Já vím, co tě trápí," řekl Kaspian. „Myslíš si asi, že jsem duch nebo tak něco, viď? Ale copak to nechápeš? Duch bych byl, kdybych se teď objevil v Narnii, protože tam už nepatřím. Ale tady, doma, přece nemůžu být duch. Mohl bych být duch ve vašem světě, to nevím jistě. Ale on už asi vlastně nebude ani váš, když jste teď tady."
Obě děti zalila naděje jako horká vlna. Ale Aslan potřásl svou velikou hlavou. „Kdepak, děti moje" pravil. „Až se tu setkáme příště, už tu se mnou zůstanete. Ale teď ještě ne. Ještě se musíte nakrátko vrátit do svého světa."
„Pane," řekl Kaspian, „já jsem si vždycky přál zahlédnout aspoň kousek toho jejich světa. Není na tom něco špatného?"
„Teď, když jsi umřel, už nemůžeš mít špatná přání, synu můj," pravil Aslan. „A také se do jejich světa podíváš - na pět minut jejich času. Za tu dobu tam dáš všechno hravě do pořádku." A pak pověděl Kaspianovi, kam se Eustác a Julie vracejí a jak to vypadá v jejich škole - věděl to zřejmě všechno zrovna tak dobře jako oni.

„Utrhni si z toho keře prut," řekl pak Julii. A jakmile to udělala, změnil se prut v její ruce v pěkný nový jezdecký bič.
„Teď taste meče, synové Adamovi," řekl Aslan. „Ale bijte pouze naplocho, neboť vás neposílám proti bojovníkům, nýbrž proti zbabělcům a dětem."
„Půjdeš s námi, Aslane?" zeptala se Julie.
„Uvidí mi jenom záda" odpověděl Aslan.
Pak je odvedl lesem dál a už po několika krocích se před nimi objevila školní zeď. Tu Aslan zařval, až se slunce zachvělo na obloze, a asi deset metrů zdi se sesypalo na zem. Pohlédli tudy dolů a spatřili křoví, střechu školy a totéž kalné podzimní nebe, pod nímž jejich dobrodružství začala. Aslan dýchl na obě děti a dotkl se jazykem jejich čel. Pak si lehl na místo zdi a otočil svá zlatá záda ke škole a svůj vladařský obličej ke svým vlastním územím. V té chvíli Julie uviděla, jak se k nim zdola prodírají nějaké postavy. Byla tu většina smetánky: Adéla Držgrešlová, Anastázius Vydřiduch, Edita Zmrazilová, uhrovatý Šprk, tlustý Tlápota a odporná Kruťovic dvojčata. Najednou se však zastavili a všechna podlost, nadutost, krutost a prohnanost se jim v tváři změnila v ohromení a hrůzu. Uviděli totiž zbořenou zeď, lva velikého jako mladý slon a tři postavy v zářících šatech a se zbraněmi v rukou, jak se řítí přímo na ně. A jak v sobě cítili Aslanovu sílu, zpracovávala Julie holky bičem a Kaspian s Eustácem kluky meči naplo-cho tak důkladně, že během dvou minut celá ta sebranka běžela dolů, jako by jim za patami hořelo, a řvala na celé kolo: „Vražda! Teroristi! Lvi! To není fé-éé-r!" Tu vyběhla ředitelka, aby se podívala, co se děje, a když spatřila lva, zbořenou zeď, Kaspiana a Julii s Eustácem (které mimochodem vůbec nepoznala), dostala hysterický záchvat, telefonovala na policii a vyprávěla jim o lvu uprchlém z cirkusu a o uprchlých trestancích, kteří boří zdi a mávají obnaženými meči. A zrovna když byla v nejlepším, Julie a Eustác se potichoučku vplížili dovnitř, převlékli se do obyčejných šatů, Kaspian se vrátil zpátky do svého světa a Aslan jediným slovem uvedl zeď do původního stavu. Takže když policie přijela a nenašla ani lva, ani zbořenou zeď, ani trestance, pouze ředitelku, jak se chová coby šílenec, bylo z toho veliké vyšetřování. A během toho vyšetřování vyšlo leccos najevo a asi deset lidí bylo vyloučeno ze školy. Tu viděli ředitelčini přátelé, že jako ředitelka není k ničemu, i udělali z ní inspektorku, aby se pletla do práce jiným ředitelkám. Posléze zjistili, že ani na to se moc nehodí, i dostali ji do parlamentu; a jestli neumřela, žije tam šťastně dodnes. Eustác svoje krásné šaty jedné noci tajně zakopal na školní zahradě, ale Julie ty svoje propašovala domů a vzala si je o prázdninách na maškarní ples. A od té doby se začalo ve škole všechno zlepšovat, až to tam nakonec bylo docela normální. Julie a Eustác uzavřeli přátelství až za hrob.
Ale daleko odtud, v Narnii, pohřbil král Rilian svého otce, Kaspiana Mořeplavce, a oplakával ho. Sám vládl v Narnii dobře a spravedlivě a zem byla za jeho života šťastná, třebaže Šklíblatík (nožky měl mimochodem za tři neděle jako nové) nikdy nezapomněl poznamenat, že nové koště dobře mete a příliš zdařilé začátky nikdy nevěští nic dobrého. Vchod do kopce zůstal otevřený a za horkých letních dnů tam Narniané často chodí s loďkami a lucernami, pádlují sem a tam po tichém podzemním moři, zpívají a povídají si o městech, která leží stovky metrů pod nimi. Až se jednou sami podíváte do Narnie, nezapomeňte ty jeskyně také navštívit.